№№67–68
(2993–2994)

5—7 мая 2009 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Народная Воля

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

Не забудзьце падпісацца на «Народную Волю» на чэрвень і другую палову 2009 года!

ПАЛІТЫКА

Аляксандр Лукашэнка ў Прагу не паедзе

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка не зарэгістраваны ў якасці ўдзельніка ўстаноўчага саміта праграмы Еўраскаюза "Усходняе партнёрства", які пройдзе 7 мая ў Празе.

Рэгістрацыя ўдзельнікаў саміта завяршылася 30 красавіка. Як паведаміў БелаПАН прэс-сакратар прэм'ер-міністра кіруючай у ЕС Чэхіі Іржжы Франціщак Патужнік, прэзідэнт Беларусі *"не пацвердзіў свой удзел"*.

Пры гэтым Патужнік адмовіўся назваць беларускіх удзельнікаў саміта, патлумачыў, што абнародаванне спіска не прадугледжваецца. Па словах прэс-сакратара, краіны ЕС і шэсць краін — удзельніц "Усходняга партнёрства" будуць прадстаўлены на сустрэчы ў Празе першымі і другімі асобамі.

Чэшскае інфармагенцтва са спасылкай на кампетэнтную крыніцу паведаміла, што дэлегацыю Беларусі на саміце ўзначаліць першы віцэ-прэм'ер урада Уладзімір Сямашка. Аднак у Мінску пакуль адмаўляюцца каментіраваць гэтую інфармацыю.

Лукашэнка паедзе ў Туркменістан

Пра гэта са спасылкай на ашгабадскія крыніцы перадало турэцкае выданне Turkish Weekly.

Прыведзены цытаты з ліста беларускага кіраўніка Аляксандра Лукашэнкі на адрас прэзідэнта Туркменістана Гурбангулы Бердымухамедава. А.Лукашэнка выказвае падзяку *"за запрашэнне наведаць Туркменістан з афіцыйным візітам"* і паведамляе, што дата візіту будзе ўзгоднена праз дыпламатычныя каналы. *"Нашы народы і краіны вельмі многае аб'ядноўваe, — адзначае Лукашэнка. — Мы бачым сур'ёзную перспектыву ў канструктыўным узаемадзеянні па ўдасканаленні эканомікі і нарошчванні дабрабыту Беларусі і Туркменістана"*.

У сваім лісце да Бердымухамедава беларускі кіраўнік выказвае ўпэўненасць у паспяховасці візіту.

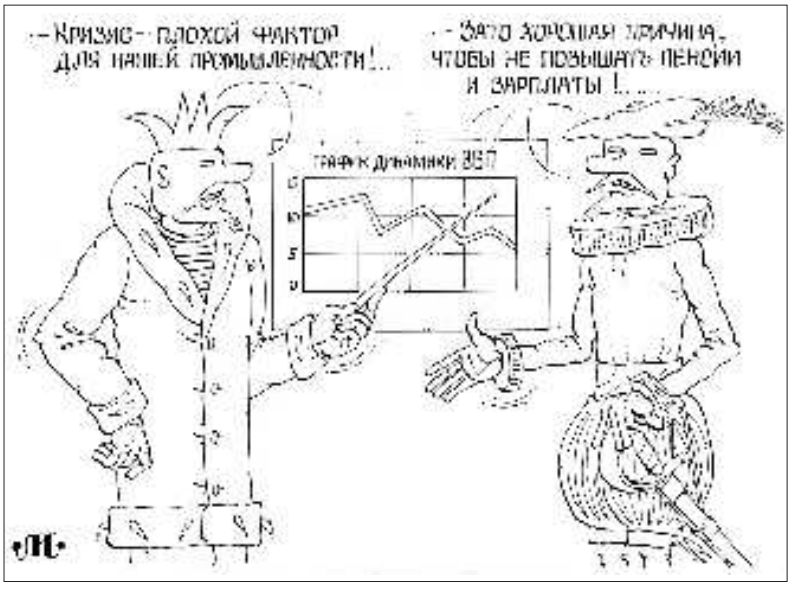

КАМЕРТОН

Сергея Ваганова

Умаялись...

Случалось ли вам задуматься над сочетанием совершенно несочетаемых по смыслу слов?

Мне случилось 1 мая — в так называемый Праздник труда.

Праздник — значит, праздный, ни с каким делом не связанный. Какой уж тут труд? Гуляй, душа!..

На белорусском языке — свята, святой день... Слово возвышенное, духовное, трудиться в такой день — большой грех. Еще больший — "гулять", шататься без цели, а то и рвать жилы в загуле...

В советские времена, даже в их лучшие предзакатные годы, когда первомайское праздношатание оформлялось в колонны, никто и сметь не думал называть его "народным гулянием", как сейчас. Хотя именно таковым оно и было, когда народ, разбредясь по домам и квартирам, провожал в историю очередной повод расслабиться и послушать сказку о том, что в его жизни еще что-то хорошее есть впереди ...

Но не так все просто было в советские времена. Особенно для тех, кто их помнит. Значит, и для меня.

Вот старая фотокарточка, одна из немногих от довоенной жизни родителей. 1939-й, первомайская демонстрация. Фон — верхние этажи Дома правительства, далеко над головами плывет портрет человека с усами. Видны только низкий лоб и усы, но угадывается безошибочно. А на переднем плане — молодые мужчины и женщины в длинных пальто, идут весело, размашисто, вольным шагом. Не маршируют — шагают под музыку, это видно на снимке, даже слышно: "Утро красит нежным цветом... Вставай, не спи, кудрявая...".

Сколько ни смотрю на тот снимок, не могу понять, чему так искренне, без тени фальши, радуются эти люди, чему так радуется отец, который на большинстве снимков из его архива задумчив и даже печален... Понимаю, молод, всего 25, рядом женщина, которую он любит, друзья, коллеги... Праздник, в конце концов, Первомай!

Но уже два года, как в Казани растерзана семья старшего брата — сам расстрелян, жена на Колыме, малолетние дети, сестренка с братиком, распиханы по детским домам в разных концах СССР...

И все-таки есть в том снимке одна деталь, которая, может, больше отцовской улыбки не дает мне покоя: все они, молодые мужчины и женщины в длинных пальто, идут, взявшись под руки. Их там еще много, в той цепочке, почти всех я знаю — и тех, кого выбила война, и тех, кто жил до середины моей собственной жизни. И знаю, что если бы эта цепочка разомкнулась, я бы не выжил. Может быть, даже не родился...

Великая сила — человеческая дружба и солидарность между людьми!

...Нет, не увидел я праздника в лицах людей, которых белорусское телевидение пыталось в тот день представить в качестве ликующих персонажей... Ни тем более свята.

Но и "не праздника" не увидел.

Не увидел, в сущности, ничего.

Оставим в стороне пропагандистское словоблудие БТ и угодничаньe так называемых "официальных профсоюзов", изображающих нашу страну островом благоденствия в мире, сотрясаемом кризисами и социальными конфликтами. Вот-де уже и "Крайслер" рухнул, а МАЗ еще долго будет приказывать жить...

Есть загадка действительная: почему людям, живущим не в безвоздушном пространстве, и даже не за "железным занавесом", как в прежние годы, так безразлична их собственная жизнь? Почему они позволяют манипулировать собой, легко сбиваясь в стадо под фальшивую дудку главного пастыря, и разбредаются по углам, когда дудка молчит? Почему они так охотно подставляют уши под развесистую лапшу? Их что, не волнует ни безудержный рост цен, ни падение зарплат, пенсий, реальная, а не статистическая безработица?

Неужто французы, немцы, испанцы и турки живут хуже, коль сами собираются в многотысячные колонны и демонстрации? У них больше проблем? Да их сейчас просто куча — проблем у наемных работников развитых стран, безработица — самая пугающая. Но одной проблемы у них точно нет — свободно заявлять о себе, чтобы держать в узде сильных мира сего, не давать им врать, заставлять принимать нужные решения, вплоть до решения уходить...

Никогда еще и нигде в странах с развитой демократией 1 мая, начиная с самого первого, там, в Чикаго, не был днем праздничным, если не считать таковым чувство единения и солидарности.

Это в Советском Союзе была придумана уловка: праздник исторического торжества над миром капитала и мнимой солидарности с миром угнетенных.

В РБ власть придумала другую уловку — Праздник труда. Плюс Весны, плюс Созидания... Плюс "народное гуляние", так сказать.

Чего еще не придумаешь после польской "Солидарности"!

Самое удивительное, что на эту уловку купились и оппозиция, и независимые профсоюзы. Как черт от ладана, оппозиция бежит от всего советского, забыв, что 1 мая — далеко не советская традиция по существу. Ну а независимые профсоюзные лидеры, которым, как говорится, сам Бог велел, лепечут что-то невразумительное о том, что-де боятся люди увольнений, контрактной системы, потому и не собрать их в колонны, даже на малочисленный митинг, чтобы продемонстрировать свой протест...

Страшно? Но кто-нибудь помнит хоть один заявленный профсоюзами в законном порядке протест против этого страха, против контрактной системы?

Люди, конечно же, боятся, слов нет. Не боится — народ.

Похоже, однако, что люди не торопятся стать народом.

У меня нет объяснения этому странному, вопреки всякой человеческой и исторической логике, явлению. Даже версии нет.

Кроме одной, простоватой и даже наивной: устали все.

Оппозиция — протестовать. Люди — чему-то удивляться. Народ — чего-то еще ждать.

Умаялись, одним словом.

Только власть как жила, так и живет сама по себе, проявляя чудеса изобретательности, излучая чувство исторического оптимизма и уверенности в своем завтрашнем дне.

Галадоўка ў знак салідарнасці з арыштаванымі

Учора распачалася бестэрміновая галадоўка салідарнасці з арыштаванымі ваўкавыскімі прадпрымальнікамі Мікалаем Аўтуховічам, Уладзімірам Асіпенкам і Юрыем Лявонавым.

Удзел у ёй пакуль бяруць 15 чалавек. Сярод іх экс-кандыдат у прэзідэнты Беларусі Аляксандр Казулін, маладзёжны актывіст Андрэй Кім, прадпрымальнік Алесь Макаеў, палітыкі Мікола Статкевіч і Лявон Баршчэўскі, экс-амбасадар Беларусі ў Латвіі Міхаіл Марынін і іншыя.

Нагадаем, што 18 лютага прадпрымальнікам Мікалаю Аўтуховічу, Уладзіміру Асіпенку і Юрыю Лявонаву было прад'яўлена абвінавачванне па 218 артыкуле Крымінальнага кодэкса (наўмыснае знішчэнне ці пашкоджанне маёмасці).

Лідэраў прадпрымальніцкага руху спрабуюць абвінаваціць у падпале маёмасці, які адбыўся ў 2005 годзе. Але па гэтым злачынстве было даўным-даўно праведзена следства, асуджаны зусім іншыя людзі, шкода, нанесеная пацярпелым, кампенсавана. Самі пацярпелыя заявілі, што ніякіх прэтэнзій да прадпрымальнікаў не маюць...

І тым не менш усе трое працягваюць знаходзіцца за кратамі. У следчым ізалятары Мікалай Аўтуховіч абвясціў бестэрміновую галадоўку, патрабуючы альбо вызвалення прадпрымальнікаў, альбо хуткага і справядлівага суда. Аўтуховіч галадае ўжо тры тыдні. За кратамі ў яго пагоршылася здароўе. Зараз прадпрымальнік ляжыць у турэмнай медыцынскай часці.

Чакаецца, што галадоўка ў знак салідарнасці будзе бестэрміновай. Кожны з яе ўдзельнікаў сам вырашае, колькі будзе выказваць пратэст такім чынам. Месцам "дыслакацыі" некалькіх галадоўшчыкаў абрана сядзіба Партыі БНФ. Туды яшчэ ўчора прывезлі бутэлькі з вадой і спальнікі. Чакаецца, што там кругласутачна будуць трымаць галадоўку прадстаўнікі незарэгістраванага ў Беларусі "Маладога фронту". Намесніца старшыні гэтай арганізацыі Наста Палажанка заклікала далучацца да акцыі ўсіх ахвочых.

Тым часам старшыня Партыі БНФ Лявон Баршчэўскі, які і даў дазвол на тое, каб партыйны офіс стаў "эпіцэнтрам" галадоўкі, заклікаў усіх неабыякавых людзей рабіць ахвяраванні, якія потым будуць накіраваны сем'ям палітвязняў.

Акрамя галадоўкі салідарнасці маладзёжныя актывісты вырашылі працягваць акцыі на Кастрычніцкай плошчы, з патрабаваннем аб вызваленні Мікалая Аўтуховіча, Юрыя Лявонава і Уладзіміра Асіпенкі.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

ГУЧНАЯ СПРАВА

7 мая будзе 10 гадоў, як па дарозе дадому знік былы міністр унутраных спраў генерал Юрый Захаранка

У кнізе "Хроніка дзяржаўнай подласці", дзе сабраны некаторыя дакументы па справе Захаранкі, напісана: *"Маркуецца, што ў нападзе на Юрыя Захаранку прымалі ўдзел каля шасці чалавек. Яны дзейнічалі хутка. Трое чалавек скруцілі Захаранку і запіхалі ў аўтамабіль маркі "Жыгулі". Пры гэтым многія сведкі адзначаюць, што Захаранка паспеў крыкнуць "Дапамажыце!". Машына разам з Захаранкам на вялікай хуткасці па пешаходнай сцяжынцы паехала ў бок вуліцы Жукоўскага. Трое чалавек, якія запхвалі Захаранку ў машыну, накіраваліся ў бок дзіцячага садка..."*

У датычнасці да гвалтоўнага знікнення Юрыя Захаранкі падазраюцца вышэйшыя службовыя асобы Беларусі.

Сям'я Юрыя Захаранкі ўжо шмат гадоў жыве ў Нямеччыне.

Крымінальную справу аб знікненні Юрыя Захаранкі цяпер вядзе следчы па важнейшых справах пракуратуры Мінска, малодшы саветнік юстыцыі **Юрый Вараўка.**

Варта адзначыць, што беларускі суд дагэтуль не прызнаў Юрыя Захаранку памерлым.

ЗВАНОК У ПРАКУРАТУРУ

«Падрабязнасцяў паведаміць не можам...»

Старшы памочнік пракурора Мінска па прававым забеспячэнні, інфармацыі і грамадскіх сувязях **Сяргей Балашоў** паведаміў "Народнай Волі", што "следства па справе Захаранкі вядзецца".

"На жаль, ніякіх падрабязнасцяў паведаміць не можам у інтарэсах следства", — сказаў Сяргей Васільевіч.

З НАЙНОЎШАЙ ГІСТОРЫІ

Алег ВОЛЧАК: «Лукашэнка збіраўся ісці з Захаранкам да канца...»

— Я не так даўно перагортваў архівы і знайшоў цытаты з выступлення А.Лукашэнкі перад дэпутатамі Вярхоўнага Савета, — *распавёў "Народнай Волі" прадстаўнік сям'і Захаранкі праваабаронца Алег Волчак.* — Прадстаўляючы Захаранку ў якасці міністра ўнутраных спраў, Аляксандр Рыгоравіч зазначыў: маўляў, з гэтым генералам мы пойдзем да канца. Але вельмі хутка іх шляхі разышліся...

З АРХІВА "НАРОДНАЙ ВОЛІ"

Юрый ЗАХАРАНКА: «Людзей расстрэльваць не буду...»

Міністрам унутраных спраў Юрый Захаранка быў крыху больш за год. Пасля адстаўкі ён не раз адзначаў: "Напэўна, я застаўся адзін з нямногіх, хто гаварыў Лукашэнку праўду ў вочы. Тую праўду, якая біла па самалюбстве прэзідэнта, але я ўсё роўна казаў яе. Калі мы аднойчы размаўлялі з прэзідэнтам, ён сказаў: "Ты павінен выканаць любы мой загад". Я адказаў: "Аляксандр Рыгоравіч, людзей расстрэльваць не буду. І Канстытуцыю парушаць таксама". А ён мне ў адказ: "Калі не выканаеш мой загад, на цябе надзенуць кайданкі..." Вось такі стыль кіравання ў кіраўніка дзяржавы. Больш слабыя не вытрымлівалі і ламаліся..."

У адным са сваіх нядаўніх інтэрв'ю замежным выданням А.Лукашэнка закрануў тэму гучных знікненняў.

"Паверце, гэта для мяне як для прэзідэнта — пытанне пытанняў, — сказаў ён. - *І раскрыць праўду ў гэтым дачыненні я быў бы вельмі зацікаўлены. І калі хто можа ў гэтым дапамагчы следству, я буду толькі вітаць. Але не трэба з гэтага пытання рабіць вялікую палітыку"*.

Варта адзначыць, што родныя і блізкія Юрыя Захаранкі кажуць, што ўжо даўно не вераць падобным заявам А.Лукашэнкі.

Пра немагчымасць сапраўднага расследавання справы Захаранкі ў свой час гаварыў і спецдакладчык Парламенцкай асамблеі Савета Еўропы **Хрыстас Пургурыдэс.**

"Я перакананы, што пакуль Лукашэнка будзе знаходзіцца на чале ўлады ў Беларусі, не можа быць і гаворкі аб правядзенні паўнавартаснага і ўсебаковага расследавання справы Юрыя Захаранкі і астатніх зніклых", — заявіў ён.

Марына КОКТЫШ.

АФІЦЫЁЗ

Аляксандр ЛУКАШЭНКА: «Калі хто можа дапамагчы следству — я буду толькі вітаць...»

[illegible]

НАДВОР'Е НА 5—7 МАЯ

5 мая ў Беларусі чакаецца пераменная воблачнасць. Ноччу пераважна без ападкаў, днём у асобных раёнах Віцебскай і Магілёўскай абласцей кароткачасовыя дажджы, магчымы навальніцы. Тэмпература паветра ноччу плюс 5—11°С, днём плюс 20—25°С, па паўночным захадзе плюс 16—19°С. У Мінску 5 мая пераменная воблачнасць, без істотных ападкаў.Тэмпература паветра ноччу плюс 5—7°С, днём плюс 20—22°С.

6 мая месцамі, а 7-га на большай частцы тэрыторыі кароткачасовыя дажджы, у асобных раёнах навальніцы. Тэмпература паветра ноччу плюс 4—11°С, днём плюс 11—18°С. У Мінску 6 мая — кароткачасовы дождж, магчыма навальніца. Тэмпература паветра ноччу плюс 5—7°С, днём плюс 15—17°С.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
5—7 МАЯ 2009 г.

ЭКСКЛЮЗИВ

Николай ЛОПАТИК:

«Жизнь продолжается...»

"Народная Воля" навестила бывшего начальника Главного управления криминальной милиции МВД Беларуси генерал-майора Николая Лопатика.
Без разговоров о некоторых резонансных делах, конечно, не обошлось.
Но в основном говорили о жизни, о любви и совсем немного — о политике.

— Николай Иванович, хочу сделать Вам комплимент: отлично выглядите. Дачная жизнь Вам на пользу...

— Выгляжу, конечно, уже не так хорошо, как хотелось бы. Раньше морально-психологически и физически мог выполнить огромный объем работы. А сейчас уже не то...

Что касается дачи — у нас тут действительно хорошо. Отсюда и уезжать не хочется. И жизнь у меня хорошая. Я мечтал выспаться. И чтобы никто не трогал...

— Значит, мечты сбылись?

— Безусловно.

— А теперь о чем мечтаете?

— Главное, чтобы не болело ничего.

— Без милицейской работы не скучаете?

— Нет. Я, видно, переработался. Поэтому даже не вспоминаю о ней. Хотя жизнь заставляет встречаться и с операми, и с участковыми. И ведут они себя порой не так, как мне бы хотелось. Я вообще как-то разочаровался в новом поколении, но это, видимо, уже старческое брюзжание... Мне не нравятся определенные действия молодежи, которая сейчас работает в органах внутренних дел. А может, и я такой же был когда-то... Но что-то ж они раскрывают. Иногда даже рад за них. Мне иной раз сообщают о раскрытии тех преступлений, которые ранее мы не смогли раскрыть.

Когда-то я мечтал создать подразделение, которое будет заниматься раскрытием так называемых преступлений прошлых лет. Это тяжкие преступления, которые зависают, потому что мы не сумели их раскрыть в то время: или не сообразили тогда, или невозможно было это сделать в силу разных обстоятельств. А сейчас вот, через 16 лет, появляется нужная информация. Следователи ведь работают по старым преступлениям, и информация накапливается — ее только найти надо...

Есть старые оперативные дела, которые я еще вел, справки писал. За последние шесть лет (я ведь уже свободный год не работаю) уже несколько таких дел ребята раскрыли. А все потому, что подразделения создали такие. И занимаются делами прошлых лет очень хорошие опера. Кому-то своей работой радость приносят, ну а кому-то — огорчение. Я всегда говорил, что у человека душа будет болеть, если он убил. Даже если он законченный преступник, даже если не однажды совершал преступления. А раз душа болит, значит, надо его подтолкнуть чуть-чуть, и он все расскажет. Чтобы сбросить с себя груз этот. Так и происходит...

Не очень люблю информацию о том, что кого-то из МВД посадили или сняли с должности. Для меня огорчительно все это...

Я считаю, что прожил серьезную милицейскую жизнь. Все взвесив и оценив, понял, что у меня была счастливая милицейская судьба. Тяжелая, конечно... И в итоге, как наш бывший министр Сиваков говорил: выжмут тебя как лимон и бросят.

— Так и вышло?

— Безусловно. Но это ж сам захотел — сам получил. Надо было не лезть туда, наверх. Можно было внизу тихонько работать... Но вот захотелось покомандовать, какие-то свои штучки в жизнь претворить...

— Не жалеете, что полезли наверх?

— Нет. Думаю, мне повезло со временем, в котором я работал. Мной мало кто командовал, я сам свое дело делал, и так, как хотел. После развала Советского Союза мы с коллегами создавали какие-то инструкции, фундаментальные в нашей работе. И все они остались до сегодняшнего дня, фактически мало изменившись. Значит, у нас опыт был хороший, о чем мы даже и не подозревали (*смеется*).

Я ни на кого не обижаюсь. А что заболел... Думал, что железный, а оказывается — нет. Грохнулся я здорово, конечно...

— Вы имеете в виду болезнь, несколько очень серьезных операций?

— Да. Но ничего — я физически много работаю сейчас.

— Поэтому так замечательно и выглядите (тьфу-тьфу-тьфу)...

— Я прожил милицейскую жизнь и ни разу не был ранен. А сейчас хирурги мне утворили — в грудной клетке и животе уже 15 дырок, и разрез отсюда и досюда. Но в жизни мне везет на хороших врачей. Очень благодарен кардиохирургам — **Вячеслав Алексеевич Янушко** мне делал операцию. До сих пор помню его руки... Благодарен ему и его бригаде безмерно — они поставили меня на ноги. У меня же было два инфаркта. Один случился в 1991 году, второй — в 1992 году. И оба 16 ноября.

— Роковая дата...

— Первый случился на работе. В воскресенье пришел, надо было что-то сделать и свалился. Последние годы были очень тяжелые в эмоциональном плане...

Еще хочу сказать большое спасибо врачам-онкологам — **Олегу Григорьевичу Суконко, Сергею Анатольевичу Красному.**

А если говорить о работе, то я практически первый опер, который получил генерала. Я ведь всю жизнь на оперативной работе. 35 милицейских лет промелькнули как один день...

Успешной карьерой я, конечно, обязан своей жене. Это она все обеспечила. Но я это только недавно понял.

— Серьезно?

— Да. Можно сказать, что я, когда вышел на пенсию, второй раз женился. Раньше было как: работа, командировка, пришел, поел, снова ушел. И мало как-то задумывался над сущностью обеспечения дома. А оказывается, это так много значит... А вот когда уже стали жить каждую минутку друг с другом, оказывается, так притираться надо было... Я не шучу: будто второй раз женился. Это, кстати, для многих серьезное испытание — быть все время вместе. Но притерлись, Валентина у меня молодец! Так и живем: друг друга окружаем теплом, любовью, заботой и радостью. Я если что-то делаю, то с ней всегда советуюсь. Может, и сам бы сделал, но все равно иду к ней спросить: так или не так.

— Вам с женой, конечно, повезло: умная, красивая, веселая, мудрая.

— Да. Хотя ей со мной непросто было, пришлось потерпеть. Но зато теперь грядки ей эксклюзивные делаю. Таких ни у кого нет!

— Покажете?

— Обязательно. Я вообще обожаю быть на даче. Люблю утром посмотреть, как цветок расцветает, могу и поздороваться с ним. Люблю, когда солнце всходит, когда сорока щебечет... А у кого слабые нервы, я бы рекомендовал смотреть на траву: как она переливается, как блестит на ней роса. Это успокаивает. А как здорово босиком по росе!.. Кстати, чтобы трава была ровненькая-ровненькая, ее надо обязательно через 10 дней стричь...

Мне всегда хотелось оценить красоту природы. Бывает, едешь в командировку — например, в Мозырь, и кто-то говорит: "Посмотри, какое прекрасное место!" Ты две-три минуты посмотрел, а потом тебя отвлекли. Прелесть окружающей тебя действительности невозможно понять с занятой головой. А вот спокойно, без суеты — совсем другое дело. Поэтому мы с апреля и практически до ноября живем на даче. Люблю ходить в лес за грибами. И картошку выращивать — я ее сам сажаю. Своя собственная картошка гораздо вкуснее покупной. Я как-то даже подсчитал: чтобы съесть картофелину, мне надо ее перед этим 12 раз в руки взять: посадил, выбрал, просушил, перенес в подвал, перебрал, ну и так до следующей посадки. Она как золотая получается.

Поймите правильно: у меня нормальная пенсия, нам с женой и кошкой хватает на жизнь. Просто мне нравится сам процесс...

Поэтому нет, я не скучаю по работе. Хорошо отдаю себе отчет, что я уже не справился бы...

— А преподавание? У Вас же столько бесценных знаний, опыта...

— У меня, оказывается, такой дурной характер... Уволившись из МВД, я пришел работать в Академию милиции. У меня даже в трудовой книжке последняя запись — профессор Академии МВД. Мне и кабинет дали, и приняли прекрасно, условия все создали, какие надо. А то, что я хотел преподавать, — не дали. Сказали, что есть программы, утвержденные Министерством образования, и все лекции должны быть в их рамках. И у меня, честно говоря, запал пропал... И я ни одной лекции не прочитал и ушел...

Я, например, выступаю против тестов. И если бы вел курс или группу, экзамены и зачеты принимал бы только лично. Живое общение с преподавателем, экзаменатором — это ведь на всю жизнь останется... Рано или поздно все равно, мне кажется, вернутся к экзаменаторам...

Ни на кого не обижаюсь, никого не осуждаю. Но идти в МВД и что-то спрашивать, интересоваться... Не хочу. Как отрезало.

— Николай Иванович, а с уже бывшим министром внутренних дел Владимиром Наумовым отношения сейчас поддерживаете?

— Нет.

— А как Вы к нему чисто по-человечески относитесь?

— Нормально отношусь. Я ко всем нормально отношусь.

— Говорят, Наумов довел МВД до ручки...

— Время такое. Он сам по себе старательный. На мой взгляд, в МВД плохое время было при двух министрах-вояках.

— Это Вы Агольца и Сивакова имеете в виду?

— Да. Хотя мне при них даже очень хорошо было: они ни черта не понимали в моей работе. Я что хотел, то и делал...

Мне, конечно, нравилось с тем же Агольцом иногда чай пить, разговоры за жизнь разговаривать. А Сиваков когда-то у меня спрашивал, что такое криминология, а сейчас сам преподает эту науку. Смешно...

Но это время для МВД было потеряно. Если бы профессионалы работали, то лучше были бы дела у МВД...

— А какой министр внутренних дел, на Ваш взгляд, сегодня нужен Беларуси?

— Я — за профессионала. Должен быть милиционер.

Мне, например, не нравится, что многих профессионалов из уголовного розыска (и не только) без сожаления отправили на пенсию. Теперь кто в банке работает, кто бизнесом занимается, отдельные богато живут. А ведь эти люди много еще могли отдать государству. Самое главное, что они могли повести за собой молодежь. Мне тяжело узнавать, что какой-то райотдел возглавляет 35-летний начальник. Ну что он о жизни знает?..

Я не понимаю, как в угрозыске может не быть пожилых оперов. Я помню, как сам пришел лейтенантом, и меня приняли под свое крыло два опера-фронтовика. Я свою работу делал и их, но именно они научили меня работать так, как надо.

В Партизанском районе до недавнего времени не хватало 18 участковых. Я всегда говорил, что на 3000 человек должен быть один участковый, а лучше — один на 1000. Сколько бы бед тогда снялось!..

А еще меня удивили слова Владимира Наумова по поводу взрыва возле стелы, который произошел в прошлом году. Он сказал, что мы не способны сейчас сами это дело раскрыть, нам необходима помощь российских и других специалистов. А как же ты, министр, тогда работал, если не сохранил ядро профессионалов, которые должны заниматься подобными делами? Ты как министр должен предвидеть, что сейчас может быть тихо-тихо, а потом где-то как рванет... Вообще, нам повезло: за последние десятилетия ни крови, ни разборок крупных. Так, по мелочи... И все равно не стоило разбазаривать угрозыск. Это даже ведь не розыск разбазарили, а информацию. А кто владеет информацией, сами знаете, чем владеет...

— А что Вы по поводу минского взрыва думаете? Разные ведь версии ходят...

— Сработало "ЦРУ" прекрасно, вопросов нет. Это мое мнение. Кстати, у меня после взрыва тоже пытались отпечатки пальцев взять.

— Согласились?

— Нет. Но не потому, что не хотел, а потому что, во-первых, вызвали повесткой, не зная, кого вызывают. А во-вторых, в такой свинарник пригласили! В Партизанский РУВД людей тысячами приглашают откатывать пальцы, но приглашают в такой бардак! Так делать нельзя. Поэтому я там психанул, а майор мне еще замечание сделал: мол, генералы нервные стали. Я ему ответил: станешь генералом, тогда поймешь.

Я бы в таких ужасных условиях запретил людей принимать — это же подрывает авторитет милиции! Я знаю, что такое отпечатки пальцев брать — это эмоционально сложно. Это воздействие на личность. Я бы кабинет дал, посадил бы там симпатичную девочку, которая бы заполняла бумаги, обязательно умывальничек должен быть, мыло, полотенце — руки потом вымыть...

Отсутствие этих элементарных вещей меня по-настоящему возмутило!

Еще возмутился, когда опер после взрыва пришел проверять мой гараж. Спрашиваю: а что вы будете проверять? "Секрет. Я знаю, что мне надо найти". Ладно, у меня в гараже идеальный порядок, а у соседа что он будет проверять, там все так завалено, что не пройти! Я этому оперативнику так и сказал: все ваши секреты я уже описал в инструкциях, которые вы, видимо, до сих пор не прочитали: тактика осмотра, тактика распознавания...

Еще домой приходили, просили ответить на вопросы анкеты, связанной со взрывом. Я спрашиваю: вы хоть знаете, к кому пришли? "Нет". Я 35 лет работал с информацией, и если бы что-то знал, то наверняка бы утаивать не стал...

Непрофессионализм некоторых сотрудников органов внутренних дел меня просто бесит.

— Вы говорили, что радуетесь, когда раскрывают преступления прошлых лет. А почему до сих пор не поставлена точка в деле Евгения Миколуцкого?

— Кто вам такое сказал?

— Ну ведь не нашли же убийц!

— Мы нашли убийцу. Но я его, получается, и угробил. Может быть, это была моя профессиональная ошибка. Сам по себе Валерий Ткачев был суперпрофессионалом. И с ним работать было не подарок. Я поработал с ним только три часа. И через трое суток он повесился.

— Может, жестковато работали?

— Нет. Просто встретились два профессионала. И поняли друг друга. Напоследок он мне сказал: я все расскажу, но вам будет тошно от моего рассказа. Моя ошибка в том, что я не додавил его до конца, а отпустил в камеру. А он как профессионал не решился рассказывать. Решил, лучше уйду из жизни, но не расскажу. Это моя ошибка была... Я настоял тогда, чтобы прокуратура возбудила уголовное дело по факту смерти Ткачева, потому что были измышления, будто его убийство было подстроено. Дело возбудили и в итоге сказали, что ничьей вины в его смерти нет. Но я все равно виню себя. Было бы, конечно, интересно довести его до скамьи подсудимых. Этим делом я жил. Безусловно, Ткачев дал бы подробности, потому что проводки замыкал не он сам, а его помощники. Но я не сумел доказать, кто именно — не хватило именно его информации. Вот на таком уровне мы и оставались.

Дело об убийстве Миколуцкого вел прекраснейший следователь Александр Александрович Мотульков. Под его руководством работала группа суперпрофессионалов. Конечно, много было негатива в этом деле. Но у меня совесть чиста. И государство сделало все, что надо. Просто время было такое непростое, когда гибли люди...

Уголовное дело не обязательно должно быть раскрыто так, чтобы людям было что показать. Должны профессионалы решать, раскрыто оно или не раскрыто.

— Не могу не задать вопрос о громких исчезновениях. Эти дела, на Ваш взгляд, раскрыты профессионалами или нет?

— Конечно. Но про эти дела говорить не буду. Все, что знал — забыл.

Хотелось бы, чтобы в нашей стране было как можно больше людей, которые болеют за свой народ, которые любят свой народ. Чтобы вокруг меньше ссорились. И самое главное — чтобы у нас не было крови. Чтобы не стреляли. Не убивали. Не резали. Чтобы рождались хорошие дети, а хороших детей по пьянке ведь не сделаешь...

— А Вы сами совсем не пьете?

— Больше 100 граммов — нет. Мой организм не принимает спиртное. Один раз только было, когда меня Агольц споил. Я тогда просто не знал, как военные замечают генеральские погоны. И попался на этом. Это было 4 марта, как раз на День милиции. Мне налили бокал водки — граммов 350. Я думаю, ну, выпью, не сваюсь. И не знал традиции, что ставить пустой бокал на стол нельзя. Поднялся какой-то российский генерал-полковник, говорит, ах вот ты какой, мало, значит, тебе!.. И мне еще один бокал налили. Пришлось выпить. Утром мне помощник Агольца большой стакан кефира принес...

— Николай Иванович, Вам, оказывается, есть что вспомнить. Да и рассказчик Вы хороший. Может, мемуары стоит написать?

— Да ну! И потом, это непростое дело, обязательно должен помогать кто-то. Мои мемуары — это мои в том числе и еще не раскрытые дела. Видите, и через 16 лет находят убийц. Меня это радует...

Жизнь продолжается.

Марина КОКТЫШ.

ИЗ ЛИЧНОГО ДЕЛА

Николай Лопатик родился в 1946 году.

Генерал-майор милиции.

Всю милицейскую жизнь занимался оперативной работой.

Один из самых лучших профессиональных сыщиков в Беларуси.

Последняя должность в МВД — начальник Главного управления криминальной милиции, в трудовой книжке — профессор Академии МВД.

Восемь лет назад широкий общественный резонанс вызвала новость о том, что в ноябре 2000 года Николай Лопатик написал на имя министра внутренних дел Владимира Наумова рапорт под грифом "Сов.секретно", в котором лаконично излагалось, кому и когда Виктор Шейман дал указание уничтожить Юрия Захаренко, Виктора Гончара и Анатолия Красовского.

Женат. С супругой Валентиной Васильевной познакомился в вечерней школе — вместе сидели за одной партой.

АФОРИЗМЫ

Николай Лопатик считает, что...

...Работа в уголовном розыске, как правило, всегда заканчивается сердечной недостаточностью.

...В идеале начальник уголовного розыска, начальники управлений по борьбе с экономической и организованной преступностью — это элита народа, государства.

...Начальник, оскорбивший подчиненного, — уже не начальник. Настоящий руководитель должен подчиненного или выгнать, или научить работать.

...Профессия накладывает отпечаток: к пенсии некоторые милиционеры становятся неуправляемыми — любят командовать, мало прислушиваются к чужому мнению.

...Не стоит злиться на людей. Причем неважно, кто перед тобой — пьяница или преступник. Прежде всего в каждом надо видеть ***человека.***

Ветэранам Вялікай Айчыннай вайны да святаў дадуць матэрыяльную дапамогу

У сувязі са святкаваннем 65-й гадавіны вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў будзе аказана матэрыяльная дапамога ветэранам Вялікай Айчыннай вайны і іншым катэгорыям грамадзян, якія пацярпелі ад наступстваў вайны.

Адпаведны ўказ падпісаў Аляксандр Лукашэнка. Памер матэрыяльнай дапамогі складзе ад 150 тысяч беларускіх рублёў да 300 тысяч.

У прыватнасці, Героям Савецкага Саюза, асобам, узнагароджаным ордэнамі Славы трох ступеней, Героям Сацыялістычнай Працы, удастоеным гэтага звання за заслугі ў гады Вялікай Айчыннай вайны, будзе выплачана па 300 тысяч.

Матэрыяльную дапамогу ў памеры 200 тысяч акажуць інвалідам і ўдзельнікам Вялікай Айчыннай вайны, асобам, якія прымалі ўдзел у складзе спецыяльных фарміраванняў у разміраванні тэрыторый і аб'ектаў пасля вызвалення ад нямецкай акупацыі ў 1943—1945 гадах.

Асобам, узнагароджаным ордэнамі або медалямі СССР за самаадданую працу і бездакорную воінскую службу ў тыле ў гады Вялікай Айчыннай вайны, асобам, якія працавалі на аб'ектах у межах тылавых граніц дзеючых франтоў, а таксама астатнім катэгорыям грамадзян, якія пацярпелі ад наступстваў вайны, памер грашовай падтрымкі складзе 150 тысяч.

Выплата грошай, праўда, будзе праводзіцца пасля майскіх святаў — з 1 чэрвеня па 1 ліпеня 2009 года ў парадку, устаноўленым для выплаты пенсій.

Беларусь выходзіць на новыя рынкі ўзбраенняў

Замежнаму заказчыку пастаўлены адзін экземпляр радыёлакацыйнай станцыі "Усход" вытворчасці беларускага КБ "Радар".

Аб гэтым паведаміў першы намеснік старшыні Дзяржаўнага ваенна-прамысловага камітэта Беларусі **Пётр Рагажэўскі**, не назваўшы, праўда, краіну-пакупніка.

Пётр Рагажэўскі толькі адзначыў, што ў Беларусі гэтая станцыя толькі праходзіць дзяржаўныя выпрабаванні і будзе прынята на ўзбраенне. У перспектыве РЛС "Усход" павінна замяніць радыёлакацыйную станцыю Р-18.

Дарэчы, упершыню гэтую распрацоўку беларускія канструктары прэзентавалі ў 2007 годзе. Такім чынам, шлях ад распрацоўкі да прынядця на ўзбраенне аказаўся досыць доўгім.

Алег СНОЎ.

«Чаўнакоў» пералічаць...

Тых, хто занадта часта ездзіць за мяжу і пераводзіць хаця б невялікія партыі тавару, у хуткім часе можа чакаць выклік у падатковую інспекцыю.

У гэтым годзе ствараецца адзіная інфармацыйная сістэма на "шэрых" бізнесменаў. Ужо зараз Дзяржаўны мытны камітэт перадае інфармацыю пра такіх грамадзян Міністэрству па падатках і зборах. Для рэагавання і занясення ў базу даных.

У гэтым прызнаўся намеснік старшыні ДМК **Сяргей Барысюк** падчас online-канферэнцыі на сайце Беларускага тэлеграфнага агенцтва.

ЗВАРОТ

Адродзім беларускае школьніцтва!

Паважаныя сябры!

Гэты год абвешчаны беларускімі ўладамі Годам роднай зямлі. Але хіба можа існаваць родная беларуская зямля без роднай беларускай мовы?

Напярэдадні 2009/2010 навучальнага года прыхільнікі беларускага слова ў Магілёве спрабуюць адкрыць у горадзе некалькі беларускамоўных класаў. Мы горача падтрымліваем гэту ініцыятыву і заяўляемся да бацькоў магілёўскіх дзяцей, асабліва да тых, у каго сын ці дачка пойдуць у першы клас.

Да пачатку чэрвеня напішыце заявы кіраўніцтву магілёўскіх школ з прапановай навучаць Вашых дзяцей на дзяржаўнай беларускай мове.

Мы хочам нагадаць Вам, што менавіта Магілёў у XVII—XVIII стст. быў адным з галоўных цэнтраў беларушчыны ў Вялікім Княстве Літоўскім. Нават пасля таго, як у 1696 годзе мовай справаводства і навучання стала польская, магістрат Магілёва некалькі гадоў вёў справы па-беларуску.

Дык будзем вартыя сваіх продкаў! Жыве беларуская мова і жыве Беларусь!

Сакратарыят Грамадскага аб'яднання "Таварыства беларускай мовы імя Францыска Скарыны".

Пачалася рэгістрацыя абітурыентаў для ўдзелу ў цэнтралізаваным тэсціраванні

Згодна з Правіламі прыёму ў вышэйшыя навучальныя ўстановы, рэгістрацыя працягнецца да 1 чэрвеня. Абітурыент мае права зарэгістравацца для ўдзелу ў цэнтралізаваным тэсціраванні не больш як па трох прадметах: па беларускай або рускай мове (на выбар) і па двух прадметах у адпаведнасці з профілем (кірункам) спецыяльнасці, паведамляе БелаПАН.

У летні перыяд гамяльчане змогуць паліваць прысядзібныя ўчасткі толькі ноччу

З 15 мая па 31 ліпеня гарвыканкамам ўводзіцца забарона для прадпрыемстваў і арганізацый горада на выкарыстанне пітной вады для паліву тэрыторый і зялёных насаджэнняў. У гэтых мэтах выкарыстоўваць можна будзе толькі тэхнічную ваду.

Для насельніцтва абласнога цэнтра час паліву прысядзібных участкаў устаноўлены з 23.00 да 5.00. У выпадку парушэння будуць прымяняцца штрафныя санкцыі, паведамляе БелаПАН.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
5—7 МАЯ 2009 г.

Пракаповіч абяцае, Багданкевіч не верыць

Крызісу ў банкаўскай сферы Беларусі не будзе. Пра гэта заявіў журналістам старшыня праўлення Нацыянальнага банка Беларусі Пётр Пракаповіч.

Пётр Пракаповіч паабяцаў стабільнасць курса беларускага рубля ў кошыку валют (долар, еўра, расійскі рубель) і далейшага крэдытавання эканомікі. Нават складанасці з экспартам беларускай прадукцыі гэтаму, на думку Пракаповіча, не перашкодзяць.

Былы старшыня Нацыянальнага банка Беларусі прафесар Станіслаў Багданкевіч, аднак, не разумее, на чым грунтуецца аптымізм Пракаповіча. Хаця прызнае, што калі глядзець на афіцыйныя лічбы, то ўсё выглядае не проста добра, а нават цудоўна. Але Станіслаў Багданкевіч адзначае: "Прамысловасць працуе на склад. Астаткі складскіх запасаў на 1 красавіка машынабудаванне падвоіла, у нафтахіміі яны нават больш чым падвоіліся. Дык, як я разумею, не будзе вяртання крэдытаў, калі няма рэалізацыі. Ну сапраўды, калі тавары не прадаюцца, дык чым пагашаць пазыкі? Гэта ж -- наўпростая залежнасць. А я слухаю Пятра Пракаповіча і чую, што ў нас доля сумнеўных крэдытаў, пратэрмінаваных і пралангаваных, складае толькі 1% ад усіх крэдытаў. Гэта ж фантастыка! Я ў гэта не веру!"

Экс-старшыня праўлення Нацбанка прагназуе новую дэвальвацыю беларускага рубля:

"Калі афіцыйна абвешчаны дэфіцыт гандлёвага балансу складае 1 мільярд 866 мільёнаў за квартал і ён павялічыўся параўнальна з мінулым годам за гэты ж час у два з паловай разы, дык гэта азначае, што папярэдняя дэвальвацыя нічога не дала. А значыць, трэба новую праводзіць".

У Беларусі самы высокі рост коштаў у краінах былога СССР

Паводле афіцыйных даных, рост коштаў на харчовыя тавары ў Беларусі ў першым квартале 2009 года склаў 6,1 працэнта. Рэальна ж кошты ў Беларусі выраслі нашмат больш сур'ёзна.

Ва Украіне кошты за тры месяцы выраслі на 5,9 працэнта, у Расіі — на 5,4 працэнта, у Латвіі — на 3,5 працэнта, у Літве — на 3 працэнты, у Казахстане — на 2 працэнты, у Таджыкістане — на 1,2 працэнта, у Арменіі — на 0,7 працэнта, у Кыргызстане — на 0,4 працэнта, перадае БелаПАН.

У Грузіі кошты знізіліся на 0,4 працэнта, у Эстоніі — на 1,4 працэнта, у Малдове — на 1,8 працэнта, у Азербайджане — на 2,1 працэнта.

Такім чынам, за першыя тры месяцы Беларусь выйшла ў "лідэры" краін былога СССР па росце коштаў на харчовыя тавары.

ПКБ стане «партыяй працоўных» ці «сацыяльнага развіцця»

Партыя камуністаў Беларуская чакае рэфармавання, у выніку якога зменіцца яе назва. Гэтае пытанне разгледзіць партыйны з'езд, які адбудзецца 23—24 мая ў Мінску.

Паводле слоў сакратара ЦК ПКБ **Алены Скрыган**, на сённяшні дзень існуе некалькі варыянтаў новай назвы, якія цяпер абмяркоўваюць камуністы-апазіцыянеры: *"Некалькі варыянтаў ёсць. Гэта варыянты, якія ўключаюць у сябе назвы "працоўная", "партыя працоўных", "партыя працы", "сацыяльнай справядлівасці", "сацыяльнага развіцця", "сацыяльнага прагрэсу". Вось такія словы ў асноўным прысутнічаюць у варыянтах назвы"*.

Ужо ў чацвер адбудзецца пасяджэнне спецыяльнай камісіі па назве партыі, якая, верагодна, вызначыць некалькі асноўных варыянтаў. Гэтая і іншыя змены мусяць *"наблізіць магчымасці партыйных арганізацый да сённяшніх умоў"*, кажа Алена Скрыган.

На Вечны агонь у Гомелі паставяць газавы лічыльнік

11 мая ў Гомелі закрыюць на рэканструкцыю мемарыяльны комплекс "Вечны агонь".

Як паведамляе БелаПАН, асноўныя працы плануецца завяршыць да 3 ліпеня гэтага года. У тым ліку на Вечны агонь будзе ўсталяваны прыбор уліку газу, каб кантраляваць выдаткі на ўтрыманне комплексу.

Замминистра, а не министр

В номере газеты от 17—20 апреля в интервью "Хирург" прошла досадная описка: перечисляя заслуги известного военачальника, генерала армии Ивана Моисеевича Третьяка, была неправильно указана его должность. В 1987—1991 годах он был главнокомандующим войсками ПВО — заместителем министра обороны СССР, а не министром.

НЕЗАВИСИМАЯ ЭКСПЕРТИЗА

Угрожающая щедрость

Борис ЖЕЛИБА, *профессор, доктор экономических наук*

"Кредитная нагрузка на белорусское государство становится угрожающей, но мы продолжаем и будем продолжать сотрудничество с Беларусью", — процитировало российского премьера В.В.Путина РИА "Новости". И это правда. Дела в экономике Беларуси складываются так, что в нынешнем состоянии без постоянных внешних заимствований наша страна мировой кризис скорее всего не переживет.

А постоянно поддерживать ее в дальнейшем сможет только одно государство — Россия. По известным политическим и экономическим соображениям. На худший для белорусского государства сценарий под влиянием российского сотрудничества плод нашей экономики окончательно созреет и под тяжестью долгов упадет к ногам союзника.

Наряду с Украиной, Латвией, Венгрией, Беларусь все же оказалась в числе стран, на экономику которых мировой кризис повлиял самым серьезным образом. Только за декабрь-февраль в белорусскую экономику было влито порядка 2,5 млрд долларов внешних заимствований. Первый транш в 1млрд долларов двухмиллиардного российского кредита поступил в ноябре прошлого года, второй транш в 500 млн долларов — в марте. А с 2004 года Россия выдала Беларуси по межгосударственным кредитам более 3 млрд долларов. Первый транш кредита МВФ (около 2,5 млрд) в размере 788 млн долларов также поступил в феврале текущего года. Кроме того, надо иметь в виду уже поступивший очередной транш российского "Газпрома" в размере 625 млн долларов за акции Белтрансгаза и Венесуэльский кредит в 500 млн долларов. Ведутся переговоры с Всемирным банком на получение Беларусью кредита в 1 млрд долларов. На предмет внешних заимствований ведутся и другие переговоры. Все знают о выделении Россией кредита в 100 млрд российских рублей на оплату российских энергоносителей, о кредите российского Сбербанка в 2 млрд долларов. Думается, это не все. Чтобы уйти от так дефицитных долларов, заключена сделка — валютный своп — с Китаем. В обмен на белорусские рубли получены 20 млрд юаней на оплату китайского импорта в Беларусь. Но своп обязывает через три года юани вернуть. Предлагаются со стороны Беларуси аналогичные свопы России, одной, может, двум западноевропейским странам. Но после истечения контрактов российские рубли и евро также надо будет возвращать. В какой же топке сгорают миллиарды долларов?

За январь-февраль на Белорусской валютно-фондовой бирже было продано 1,1 млрд долларов. А спрос на валюту за эти месяцы оценивался около 1,8 млрд долларов. В условиях резко упавшего экспорта валюта расходуется на нужды реального сектора, населения и, конечно, на поддержание обменного курса белорусского рубля. Хотя Нацбанк, правдами и неправдами ограничивая спрос на валюту на бирже, в марте-апреле сумел увеличить золотовалютные резервы до 3,9 млрд (на 1 февраля по методике МВФ они составляли 2,9 млрд долларов), можно утверждать, что своих валютных запасов у нас практически не осталось. Максимальный объем золотовалютных резервов у Беларуси был в апреле 2008 года — 4,746 млрд долларов. Причем в основном своих. Общеизвестно, что международные активы страны должны быть не меньше оплаты ее трехмесячного импорта и суммы годовых выплат по внешнему долгу. За последний квартал прошлого года белорусский импорт составил 8,8 млрд долларов. Отрицательное сальдо внешней торговли в январе-феврале составило 1,1 млрд долларов, что в 2,5 раза больше аналогичного показателя за 2008 год. По оценкам аналитиков, чтобы только возвратить долги, основу которых составляют краткосрочные валютные заимствования наших предприятий и которых мы не касались выше, в текущем году необходим приток валюты в страну порядка 7 млрд долларов.

Размер рублевых депозитов населения в банках Беларуси снизился в марте на 200 миллиардов. Валютные вклады растут, но все медленнее. Хотя в рублевом эквиваленте вклады населения за 1 квартал 2009 года увеличились на 1,9 трлн, достигнув 15,2 трлн, прирост этого показателя обеспечен за счет курсовой разницы доллара при пересчете валютных депозитов в рубли. Нацбанк дважды в приказном порядке велел коммерческим банкам снизить ставки по валютным депозитам, которые на сегодня не превышают по вновь принятым вкладам 10%. Предвидятся и дальнейшие снижения валютных ставок. Однако частные вкладчики продолжают "дрейфовать" от белорусского рубля в сторону твердых валют.

Оценивая ситуацию, понимаешь, с какой лихорадочной поспешностью и упорством власти ищут поддержки за рубежом. И им не позавидуешь, как не позавидуешь и себе и всем нам. Если их усилия не увенчаются успехом, то это грозит в первую очередь дальнейшей серьезной, если не обвальной, девальвацией белорусского рубля. А что будет дальше, мы видели 2 января. Пока же мы слышим утверждения, что правительство уже в первом полугодии выведет экономику страны на прежний ритм работы и даст прирост ВВП в 2009 году на 8—9%, что как только наши предприятия выживут, они после кризиса займут на мировом рынке место обанкротившихся зарубежных конкурентов. Правительство по-прежнему публично заявляет, что не собирается менять прогнозные ростовые показатели на 2009 год. А это прирост ВВП на 10—12%, внешней торговли — на 16,2—17,7% и т.п. Между тем, по данным Белстата, выполнение плана за первый квартал составило по промышленному производству 95,5%, по ВВП — 101,1% в основном за счет сельского хозяйства и за счет роста складских запасов, которые с 4956,6 млрд руб. на 1 января возросли до 6890,9 млрд по состоянию на 1 апреля. Инфляция за первый квартал составила 6,1% при запланированных на весь год 9—11%. Понятно, что премьер-министр попросил выделить МАЗу и БелАЗу 550 млрд руб. кредитов на пополнение вымытых оборотных средств. Иначе эти автогиганты встанут. Трезво и адекватно, наконец, среагировало правительство на углубляющийся кризис, секвестировав бюджет и установив доходы и расходы консолидированного бюджета страны на уровне 62,8 трлн рублей вместо ранее запланированных доходов в 73,9 трлн и расходов — в 76,7 трлн рублей. Доходная часть республиканского бюджета, по словам министра финансов, по состоянию на середину апреля выполнена на уровне первого квартала прошлого года. Адекватна и реакция правительства прекратить в 2009 году реализацию 6 инвестиционных программ, исключить другие 32 программы и 270 мероприятий не первоочередного характера.

Мировой кризис наглядно и, если хотите, обнаженно показал, что белорусская административно-командная экономическая модель могла существовать и определенным образом развиваться только при российском спонсорстве. Цены на российские газ и нефть для Беларуси были исключительно политические, а потому и оказывались одними из самых низких в мире. Аналитики оценивают энергетический грант России порядка 6—8 млрд долларов ежегодно. Непритязательные российские рынки традиционно поглощали белорусский экспорт, и, как только они дали не по своей воле сбой, белорусская экономика, по сути, оказалась в беспомощной ситуации. На наш взгляд, считаться и пикироваться с Россией по разным поводам, что, мол, и мы вам обеспечиваем работу некоторых предприятий, оборону западных рубежей, Беларуси малопродуктивно, да и бесперспективно. Не надо забывать, что еще ранее российским правительством был предоставлен Беларуси кредит в размере 1,5 млрд долларов. Российские кредиты выданы под божеский процент и, главное, на супервыгодных по срокам условиях — на 15 лет. Причем первые пять лет мы не платим ни процентов, ни возвращаем основной долг. За такое время, как говорят на Востоке... много чего может измениться. Вспомним советские политические безвозвратные долги своим странам-сателлитам. И сегодня, например, принято решение о поставке Беларуси суперсовременного комплекса ПВО, о распространении права на российские преференции для пока девяти белорусских предприятий на участие их в тендерах по российским госзакупкам.

На неблагоприятном кризисном фоне отдельными российскими чиновниками, правда, не самого высокого ранга, вновь стали муссироваться вопросы о введении на территории Беларуси российского рубля. Причем маскируется это под введение некой единой валюты по типу евро. Об этом вновь в СМИ рассуждает и посол Беларуси в России. Насколько помнится, такая единая мифическая валюта планировалась к обращению уже в 2008 году как второй этап после введения в экономику Беларуси российского рубля. И главы Центробанков неоднократно докладывали, что все технические вопросы решены, осталась только политическая воля глав государств. Ради Беларуси Россия никакую единую валюту вводить не будет. ВВП Беларуси составляет 4-5% ВВП России. Российская сторона и сегодня, в смутные кризисные времена, не устает подчеркивать, какие преимущества получит Беларусь от введения российского рубля. А именно, переход на единые с российскими субъектами хозяйствования цены на энергоносители, ликвидация огромного дефицита платежного баланса, удешевление кредитов, упрощение расчетов и т.п. В принципе можно сказать больше — это быстрое финансовое спасение утопающей в долгах белорусской экономики. У России валютных резервов еще вполне достаточно — свыше 380 млрд долларов. Ей ничего не стоит бросить пару миллиардов Киргизии, полмиллиарда Армении и другим членам СНГ. Понятно, это не будет просто благотворительность. За миллиардами стоят интересы российской глобальной политики и интересы российского капитала. Надеемся, белорусское руководство понимает, что национальная валюта — важнейшая монетарная составляющая унитарного суверенного государства. Отдал свои деньги — отдал власть. Если эмиссионный центр окажется в Москве, то наш бюджет будет утверждаться там же, и зарплата и прочее будут начисляться там же. Нацбанк станет региональным отделением Банка России. МВФ и Всемирный банк будут проезжать Беларусь только транзитом. Лучше трижды продать "фамильное серебро", но остаться при своих деньгах. Иначе Беларусь станет Северо-Западным краем.

ДИСКУССИЯ

Что неприемлемо в «плане Квасьневского»?

Анатолий Михайлов ответил Станиславу Шушкевичу

Председатель Верховного Совета 12-го созыва Станислав Шушкевич резко раскритиковал "план Квасьневского" и деятельность ректора ЕГУ Анатолия Михайлова. В одном из своих интервью Станислав Станиславович заявил, что *"Европа создала специальную комиссию из бывших президентов, в которую входит и Квасьневский, вложила в это большие деньги. Но беда в том, что Европа очень плохо понимает, что происходит в Беларуси. И Европа сейчас действует в соответствии с одним из сценариев этого плана. Европа убеждена, что таким образом удастся оттянуть Лукашенко от России. Не удастся"*.

Досталось от Шушкевича и Анатолию Михайлову — ректору закрытого белорусскими властями в 2004 году Европейского гуманитарного университета. Сейчас ЕГУ действует в Вильнюсе, позиционирует себя как белорусский вуз в изгнании, обучаются в нем студенты из Беларуси.

"В комиссии Беларусь представляет ректор Европейского гуманитарного университета Михайлов, который давно забыл, что такое Беларусь, — заявил Станислав Шушкевич. — *Я очень уважаю бывшего президента Польши Квасьневского, но в комиссии нет человека, действительно представляющего интересы Беларуси. Я очень тщательно изучил этот документ и могу сказать: это абсолютно отвратительный документ. Из него вытекает, что ЕГУ — самый белорусский университет в мире, который необходимо поддерживать..."*

Анатолий Михайлов говорит, что был искренне удивлен такой позицией Станислава Шушкевича.

— На мой взгляд, Станислав Станиславович, не разобравшись в том, что произошло, крайне эмоционально затеял такого рода публичную истерику, — говорит Анатолий Михайлов. — Когда-то, года три назад, ко мне подошел директор Центра демократических преобразований, который существует в Венгрии. Это очень авторитетный центр, который функционирует во всем мире, включая Азию и Африку. Тогда директор центра поинтересовался моим мнением относительно Беларуси, спросил: что нужно делать в Беларуси? Поскольку я являюсь большим скептиком по части эффективности прежнего качества действий и остаюсь таковым, то ответил, что, на мой взгляд, ситуация в Беларуси непростая и запущенная, слишком долгое время Запад был абстрактным в определении своей политики в отношении нашей страны, и эффекта от этого не было. В медицине, когда возникают сложные случаи, собирается консилиум врачей, и они определяют стратегию лечения. Возможно, такая аналогия могла быть и здесь.

Кроме того, на Западе и в США меня знают как человека, который в крайне резких формах оценивает то, что происходит сейчас в Беларуси. Я считаю, что пора прекратить делать политику по "белорусскому вопросу" так, как это делалось до сих пор. На мой взгляд, группа экспертов — достаточно авторитетных и престижных — могла бы задаться этой задачей. Но решаться она должна нестандартным путем.

— Нестандартным — это значит вести диалог с нынешней белорусской властью и втягивать ее в орбиту совместных проектов с Европой?..

— Наш проект был создан для того, что попытаться осуществить своеобразную терапию по отношению к тому мышлению, которое имеет место и в рядах белорусской оппозиции, и во властных структурах. В эту группу входят известные политики: бывшие президенты Румынии, Словении, бывшие главы МИД Литвы и МИД Украины, ныне действующий депутат Бундестага Маркус Мекель, который знает Беларусь, бывал в нашей стране, и другие. Возглавляет совет бывший президент Польши Александр Квасьневский.

Эта группа собиралась несколько раз, чтобы обсуждать возможную стратегию, план действий относительно Беларуси. Высказывались различные варианты. Например, предлагалось всей группой поехать в Беларусь на встречу с властями страны. И бывший министр иностранных дел Украины Борис Тарасюк предложил даже устроить эту встречу, но съездил в Беларусь и приехал оттуда ни с чем.

Последний раз группа собиралась в Венгрии, я там не присутствовал. На этом заседании был одобрен документ, который содержит несколько конкретных рекомендаций. Этот документ опубликован на сайте Центра, и с ним может ознакомиться любой желающий. Я его не писал, более того, считаю, что документ должен носить более конкретный план действий. Что касается ЕГУ, то в плане действительно есть одна фраза по поводу того, что необходима поддержка Европейского гуманитарного университета. Эта фраза не принадлежит мне, она была высказана Маркусом Мекелем, но я, естественно, не протестовал. Маркус Мекель считает, что Европейский гуманитарный университет — очень важный проект. Если Станислав Станиславович Шушкевич подвергает сомнению это мнение, то это очень печально. Получается, что вместе с министром Радьковым он борется против ЕГУ, хотя в свое время Шушкевич понимал, насколько университет важен.

— Анатолий Арсеньевич, на ваш взгляд, будет ли эффективным начатый диалог Европы с официальным Минском?

— Мне кажется, что Европа очень плохо понимает то, что сейчас происходит в Беларуси. И наша задача — найти возможность транслировать наше понимание, чтобы были адекватные действия. Но боюсь, что по-прежнему среди тех, кто себя позиционирует против Лукашенко, преобладает дух конфронтации и обличения самих себя, не извлекая уроков прежнего, крайне печального опыта. И если это будет продолжаться, то у Беларуси не будет никакого будущего.

Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ.

НОВЫЯ ВЕРШЫ

Ніл ГІЛЕВІЧ

Жыццё, жыццё!..

Аптымістычная міні-паэма на манарыфме

Жыццё, жыццё!.. Хто не бязвухі,
Той чуе: "Людзі! Верце ў зрухі
Да абяцанай вам жытухі! —
І прыйдзе свята ў вашы брухі
Не толькі міскай саладухі!
Таму — працуйце, хлопцы-зухі,
І вы, мужы-некрутадухі,
І вы, красухі-маладухі,
І вы, бабулі-пасядухі,
І вы, дзяды-ледзьшавялухі, —
Працуйце! Годзе мітынгухі!" —
Крычаць-вяшчаюць без аддухі
Гаваруны і гаварухі.

А тым часове — злыя духі
Прарочаць нам пад чмухі-дзьмухі,
Што скора ўжо, браты-братухі,
Мы ўсе пасыплемся, як мухі.
Не так ад нэндзы-галадухі,
Як ад хлусні і паказухі,
Ад чорнай роспачы і скрухі,
Ад газалінавай задухі
На тле чарнухі і парнухі,
Ну, а найболей — ад сівухі,
Ад пралетаркі-барматухі,
Ад нарка-кропель з чамярухі
Ці з белай макавай баўтухі, —
Найбольш! І тут і там! Як мухі!
"Мінуць яшчэ дзве-тры разрухі —
І ў статыстычныя гросбухі
Упішуць вас пісцы-псяюхі
Яшчэ ніжэй, чым племя Хухі", —
Так нам прарочаць злыя духі.

Ганіце прэч іх, хлопцы-зухі,
І вы, мужы-некрутадухі,
І вы, красухі-маладухі,
І вы, бабулі-пасядухі,
І вы, дзяды-ледзьшавялухі, —
Ганіце прэч! І верце ў зрухі
Да абяцанай вам жытухі!

2009, красавік

Усё гадаем

Усё гадаем, у якім кірунку
Шукаць нам, беларусам, паратунку.

Нічога з нашай варажбы не будзе,
Пакуль мільёны душаў у аблудзе.

Пакуль цвярозай галавой не ўцямім,
Не ўчуем сэрцам, нервамі, касцямі,

Што толькі ў роднай беларускай мове
Сябе ўратуем мы, браты-панове.

2007, жнівень

У мелодыях гукаў яе...

Дзе мой Бог? Ён са мною. А храм?
Храм мой там, дзе святую імшу
Правяць нашаю моваю, — там,
Там я лекую сэрца й душу.

З тысяч розных плямёнаў людскіх
Бог для мовы, якую любіў
Наймацней, можа быць, ад усіх —
Выбраў нас. Збаўца знаў, што рабіў.

Што ж за магія тоіцца ў ёй —
У мелодыях гукаў яе,
Што такою шчымлівай слязой
Узбягае на вейкі мае?

Нам не дадзена знаць таямніц,
Што вядомыя толькі Яму,
І чаму так мілосна шчыміць
У душы — я не знаю, чаму.

2009, красавік

Пад выглядам

Пад выглядам шоу-канцэрта
Абрад асмяяння тварылі —
Над болем Хрыстовага сэрца,
Над чыстасцю Дзевы Марыі.

І так не ў сябе рагаталі —
Нястрымна, пахабна, вантробна,
Аж білі аб дол капытамі
І вонямі пырскалі дробна.

2009, красавік

Віват, наватары!

Каб наватарамі слыць
У чытацкай масы —
Пераймаюць на ўсю сыць
Модныя грымасы.

Ды не вельмі чытачы
Выкрунтасы цэняць.
А карціць — хоць гвалт крычы —
У дзесятку ўцэліць.

Каб не страціць у людзей
Попыт да астатку —
На апошнюю з надзей
Робяць творцы стаўку.

"Хай хто лічыць згарача
Нашу корць падсуднай —
А мы "возьмем" чытача
Пошласцю паскуднай".

2009, люты

Пацвярджэнне з удакладненнем

— Я чуў: ты ездзіў пагасціць
На сумна знаны востраў Страху?
І што? Там кожны людзь трымціць,
Што зараз схопяць — і на плаху?

— Ад страху там трасуцца ўсе —
І людзь, і нелюдзь самы ўвішны.
Найбольшы ж страх таго трасе,
Хто наганяе страх на іншых.

2009, красавік

Адказ шчасліўца

На залатым вяселлі дзеда
Унук спытаў яго пачціва:
"Скажы, што мець на свеце трэба,
Каб чуцца так, як ты, шчасліва?"

І адказаў дзед гучна-звонка:
"Няма нічога лепш на свеце,
Як сэрцам праведная жонка
І з Богам выраслыя дзеці".

2007

Народная воля
http://www.nv-online.info
5—7 МАЯ 2009 г.

Когда потемки наступают...

В последнее время наши врачи столкнулись с новой болезнью — "синдромом кризиса" и его следствием, увеличением суицидов

"Синдрому кризиса" подвержены сейчас чуть ли не все слои населения. Людей пугает безработица, слухи о сокращении штатов, отправка в принудительный неоплачиваемый отпуск, сокращение зарплаты. Кризисная депрессия, предупреждают медики, может закончиться суицидом. Более того, Минздрав республики констатирует, что увеличилось количество попыток самоубийств среди трудоспособного населения, особенно среди мужчин. Мы попросили известного психотерапевта Александру Григорьевну ЧЕРНЯВСКУЮ, автора многих книг, имеющую практику и в Беларуси, и за рубежом, прокомментировать эту новую-старую болезнь, ведь, в конце концов, с глобальными социально-экономическими потрясениями мы сталкиваемся не впервые.

— Александра Григорьевна, может показаться, что суициды — тема, особо любимая журналистами. Да, в последнее время в газетах довольно часто появляются сообщения на эту тему. Но ведь эти новости приносят реальная жизнь за окном, а не репортеры! Проректор, милиционер, известный фотокорреспондент — люди, покончившие с собой только за последние пару недель, о которых сообщалось в газетах, не были какими-то отщепенцами, но приняли решение свести счеты с жизнью. Иногда возникает чувство, что мы попали в полосу эпидемии... Но не литературное ли это преувеличение — эпидемия суицидов?

— Самоубийства действительно заразительны в том смысле, что в обществе бывают периоды, когда они прокатываются волной. Похоже, сейчас мы наблюдаем именно такую ситуацию. Пошатнулась стабильность жизни, а это одна из важнейших потребностей человека. Но ни одно самоубийство нельзя трактовать однозначно: "Покончил с собой из-за безработицы". Да, возможно, но обязательно было что-то еще: изоляция, предательство... "Выбросилась с балкона из-за отчаянной бедности". Да... но было что-то еще: завышенная самооценка, отрицательный баланс жизни, высокая степень бескомпромиссности. Самоубийство — психологическая катастрофа. Где лежат его истоки? В эволюции человеческого мозга. В конечном счете она сделала свое дело: у нас все меньше стереотипов поведения, свойственных животным, например, такого важного, как реакция на опасность. Гармония, свойственная животному существованию, оказалась разрушенной. Дефицит инстинктов заполнил самосознание, мышление. Но, к сожалению, интеллект и разум нередко оказываются слишком ненадежными инструментами, они дают сбои! Поэтому так много психологических срывов и катастроф в период социальных потрясений.

— Люди лишились инстинктов, но зато приобрели такие подпорки в жизни, как культура и, в конце концов, социальное устройство общества. Почему вдруг наступает момент, когда они перестают срабатывать, перестают нас жестко держать на плаву?

— Потому что это равновесие не биологическое, не природное, а искусственно созданное самим человеком, и оно крайне относительно. В человеке постоянно дремлет противоречие между духом и телом, между тем, что заложила в него природа, и тем, что сделала с homo sapiens цивилизация. Именно поэтому мы порой становимся такими хрупкими и незащищенными перед жизненными катаклизмами. Человек создает сообщества, государственные структуры, выбирая лидеров, которые должны руководить ими. Но, передоверяя им свою судьбу, человек сам становится все более беспрямым и запуганным. Он не может жить без общения с себе подобными, а находясь среди них, все больше чувствует себя в изоляции. Он требует свободы, но в то же время пугается ее, получив хотя бы малую толику. Все больше он создает материальных благ и предметов комфорта, но одновременно становится все более жадным и бездуховным в приобретении этих благ. Не желая и не умея довольствоваться малым, он невыносимо болезненно расстается с тем, что когда-то имел. Он раб им же созданных вещей и удобств. Поэтому так зыбко и ненадежно его равновесие. Подсознательно ощущая свою обособленность, человек нуждается в мощных связях с другими людьми, с миром. Формы этих связей различны, начиная от таких прекрасных, как любовь, стремление к справедливости, до полярных: ненависти, агрессии, страсти к разрушению и саморазрушению. Да, самоубийство, саморазрушение — это тоже способ взаимодействия с миром.

— Да, но какой жесткий, радикальный способ!.. Статистика утверждает, что наибольшее число самоубийств приходится на долю экономически развитых стран, а взрывы кривых суицидов совпадают с экономическими кризисами в этих странах. И вообще рост самоубийств якобы прямо пропорционален темпам экономического развития страны. А как вы считаете?

— Человек не статуя, подверженная только внешним разрушительным свойствам. По-моему, социально-экономические факторы, служащие предпосылкой суицида, не единственные и предопределяющие. Это лишь одна из сторон в таком сложном процессе, как суицидальное поведение. Вообще долгие годы существовало убеждение, что кончают с собой лишь психически больные люди, поэтому после неудачной суицидальной попытки человек автоматически признавался психически неполноценным и принудительно лечился в психиатрической лечебнице. На самом деле среди самоубийц люди с заболеваниями психики составляют всего 25—27%, еще 19% — алкоголики. Так что теперь благодаря антипсихиатрической кампании даже самым свирепым психиатрам пришлось признать, что у цивилизованного человека возможны ценности, которые, безусловно, могут превышать ценность собственной жизни.

— Вы хотите сказать, что современный человек имеет право на самоубийство?!

— Я хочу сказать, что любой суицид, если он не связан с психической болезнью, это всегда болезненное одиночество, даже когда вокруг много людей. Самоубийство, саморазрушение, как я уже сказала, — это тоже способ установить рухнувшие взаимоотношения с миром. Отсюда предсмертные записки. Читая, удивляешься их малой информативности, их, если хотите, банальности. Казалось бы, написанные в самый драматический момент жизни, в минуты нависшего страдания, они должны были бы отражать все полыхание эмоций, вызванных катастрофической ситуацией. Но они, как правило, неинтересны и очень похожи одна на другую! Зачем их пишут? Разве человеку, уходящему из жизни, из мира живых, не безразлично то, что он оставляет? Наверное, не безразлично, раз пишут. Даже когда жизнь расценена как банкротство, как катастрофа (нередко и как кульминация взаимоотношений с близкими людьми, как победа в межличностном конфликте) очень трудно расчетливо отринуть все, чем жил, и всех, с кем был близок. Даже там, где нет ничего, кроме ненависти к остающимся, человек почему-то считает своим долгом написать предсмертную записку. И это говорит о том, что человек — существо социальное, действует в рамках культуры, к которой он принадлежит. Он использует уже готовую модель поведения, если хотите, клише, передающееся от одного поколения к другому.

— Какой возраст наиболее подвержен опасности самостоятельно свести счеты с жизнью? Наверное, юность, незрелость?

— Не только. Юные самоубийцы на самом деле не имеют серьезных суицидальных намерений. У них, как правило, это всего лишь демонстративные попытки, крик о помощи. Но относиться к ним следует более чем серьезно. Кризисный возраст — 50-летние. Еще не старость, но уже дышит холодом. Особенно у одиноких. Впрочем, нередко и при наличии супруга. Дети выросли, ушли. Социальный статус меняется, цели исчерпаны (достигнуты или не достигнуты), дальше ничего не светит. Но есть и другой тип самоубийц, которые совершают так называемый "холодный суицид". Человек, пришедший к нему, обладает высоким уровнем критичности, ядро личности полностью сохранено. Способ самоубийства выбирается расчетливо, не оставляя шансов на спасение. Обычно потрясенные окружающие потом восклицают: "Кто бы мог подумать!" Как они жестоко ошибаются! Как запоздало начинают прозревать! Нужно только услышать в суматохе дел другого человека. И тогда, может быть, вам выпадет редкое счастье — спасти жизнь другому.

Елена МОЛОЧКО.

Не хадзіце у лес

Берасцейскі, Гомельскі і Мінскі аблвыканкамы забаранілі наведванне лясоў на сваіх тэрыторыях.

Катэгарычна забаронена заходзіць у лясы, а тым больш распальваць вогнішчы. Забарона ўведзена па ініцыятыве Міністэрства лясной гаспадаркі, — паведамляе "Інтэрфакс". Яна выклікана сухім надвор'ем і пагрозай пажараў. Бліжайшым часам такая забарона будзе распаўсюджана на ўсю тэрыторыю Беларусі.

Беларускія ўлады забаранілі аздараўленне дзяцей у Швейцарыі

400 беларускіх дзяцей з забруджаных радыяцыяй рэгіёнаў цяпер не змогуць паехаць на адпачынак.

Сёлета праграма аздараўлення беларускіх дзяцей у Швейцарыі пастаўлена пад пагрозу беларускімі ўладамі, піша інтэрнет-рэсурс www.swissinfo.ch. Ад Швейцарыі запатрабавалі пісьмовых гарантыяй вяртання дзяцей і адмаўлення ім у прытулку. Калі Швейцарыя адхіліла гэтае патрабаванне, паколькі яно супярэчыць заканадаўству аб правах чалавека, паездкі беларускіх дзяцей былі зусім стыненныя.

Андрэас Гёрлін-Кох, які прадстаўляе гуманітарную арганізацыю Hardwald Chernobyl з Цюрыха, ліхіць, што ў гэтым выпадку дзеці сталі ахвярамі жорсткай палітыкі ўлад: *"Калі яны прыязджаюць у Швейцарыю, яны бачаць дэмакратыю і лепшы лад жыцця, чым у Беларусі, і гэта прымушае іх задаваць пытаннямі, чаму так не можа быць дома. Лукашэнка трымае гэтых дзяцей у закладніках сваёй палітыкі"*.

Калі забарона не будзе знятая, арганізацыя збіраецца запрашаць на аздараўленне з Беларусі дарослых, якія не патрапляюць пад абмежаванні беларускіх улад. Акрамя таго, Hardwald Chernobyl сёлета збіраецца арганізаваць свае праграмы медыцынскай дапамогі ў шпіталях Беларусі.

ДЗІКУНСТВА!

На пінскіх вуліцах — ніводнай шыльды па-беларуску!

Такое дзікунства, якое не дазвалялі сабе нават камуністы, робіцца зараз на вачах гараджан: гарвыканкам тэрмінова мяняе беларускамоўныя шыльды з назвамі вуліц на рускамоўныя. Можа, таму, што яны так пасуюць да абавязковых ва ўсіх гарадах нашай краіны дагэтуль — ужо ў незалежнай дзяржаве — імёнаў Леніна, Калініна, Жданава, Суворава і гэтак далей. Хіба што Сталіна і Берыі ў гэтай абойме не хапае...

Канечне ж, амаль усе яны, па-ранейшаму "савецкія" вуліцы — "центральные и важные", як спявае Юрый Антоній. А вось вуліцу найвыдатнай беларускай паэткі, нашай любай зямлячкі Яўгеніі Янішчыц загналі на нейкі пустыр, дзе стаіць адзіная заправачная — і больш няма ніводнага будынка. Як, дарэчы, і пешаходаў. Вось так мы шануем свае каштоўнасці, свае набыткі, якімі б ганарыўся любы народ, што не плюе сам сабе ў душу.

Здзіўляюць тут няма чаму, бо пагарда, цынізм у стаўленні да роднага, нацыянальнага культыруецца ў краіне па ўсёй вертыкалі. "А что мне ваш белорусский язык, им сыт не будешь", — адкрытым тэкстам заявіла мне маладая супрацоўніца адной з пінскіх газет. І ўдакладніла, "паправіўшыся": "Не нужен он мне, я же не белоруска. Вернее, я новая русская белоруска..." Такія вось "новые русские белорусы" і ператвараюць сталіцу Палесся ў безабліччы расійскі горад яшчэ да ўтварэння бязглуздай "саюзнай дзяржавы".

Тая мая субяседніца з пенай у роце намагалася даказаць, што газетныя артыкулы па-беларуску ніхто не чытае. А вось і не! Калі напісанае хвалюе чытачоў, то беларускі тэкст хіба спалохае беларуса? Да прыкладу, у рускамоўнай газеце "Полесская правда" я апублікаваў свой роздум "Ці зможам уратаваць вёску?". Рэдакцыю літаральна завалілі водгукамі на абедзвюх мовах. А "русской белоруске" і ў галаву не прыходзіць, што калі зараз у краіне дзве дзяржаўныя мовы, то кожны службоўца, чыноўнік ці журналіст павінен валодаць абедзвюма. Але дзе вы такое бачылі? Закон нават у такім выглядзе (лепш было б, каб ён вярнуў нашай нацыянальнай мове статус адзінай дзяржаўнай) топчацца і адпрэчваецца. Ды яшчэ з такім ганарыстым выглядам — маўляў, не падыходзь і не азвяся! А самі, між іншым, у бальшыні — выхадцы з вёскі, дзе яшчэ не так даўно родная мова панавала.

Хочацца нагадаць мудрыя словы вялікага сябра Беларусі — слыннага ўкраінскага паэта і грамадскага дзеяча Дзмітро Паўлычкі: *"Чалавек, які выракся роднай мовы, не мае сумлення, гэта нячысны і няшчасны чалавек"*. Канечне, няшчасны — ён жа згубіў сваю душу. А як замілавана пісалі пра нашу мову — і на нашай мове — Францішак Багушэвіч, Янка Купала, Максім Багдановіч, Уладзімір Караткевіч!

А мы? Не шануем, аддаём на згубу роднае, дадзенае Богам слова. Як жа без яго — "Год роднай зямлі"? Прыгожы фальш — не больш за тое. Родная зямля не проста ж тэрыторыя на карце. Гэта — дух народа, што жыў тут, араў і сеяў, будаваў гарады, храмы і палацы, бараніў Бацькаўшчыну ад ворага. І найкаштоўным дарам перадаў нам, сваім нашчадкам, прыгожую, адметную, спеўную мову, якая і сёння гучыць у вусных адданых сыноў гэтай зямлі.

"Будзьма беларусамі!" — заклікаюць яны суайчыннікаў. Толькі ці чуем мы той заклік? Ёсць сумневу агортвае душу, калі з дамоў на вуліцах майго беларускага горада скідаюць апошнія беларускія шыльды.

Але ўсё роўна паўтараю поклік, што ўвайшоў у сэрца: "Будзьма беларусамі!".

Уладзімір ГУК, старшыня Рады ГА "Таварыства беларускай мовы імя Ф.Скарыны" Пінскага раёна.

КРИМИНАЛ

Хорошо ребята «заработали» на взятках

На фоне громких процессов по делам коррумпированных стражей границы, которые прошли в западных регионах страны, суд, состоявшийся в Гомеле, прошел без ажиотажа. На именуемой по старинке "скамье подсудимых" (в настоящее время слово "подсудимый" в уголовном процессе заменено на "обвиняемый") оказался 46-летний инспектор пункта "Терюха" таможенного поста "Гомель-пассажирский" Борис Дорофеев. Особыми злоупотреблениями на службе он не замечался. Разве что разрешал "челнокам", которые ввозили из Украины сельхозпродукцию или товары народного потребления сверх положенной нормы, проследовать через границу без проблем и почти бесплатно. Почти, потому что определенное количество денежных знаков, вложенных в паспорта "челноков", оказывались в кармане таможенника. А это — самая настоящая взятка...

Однажды один из "челноков" пожадничал и недоплатил необходимую сумму. Даром ему это не прошло. Закончив смену, Дорофеев нашел должника по телефону и затребовал принести недостающие 400 тысяч целковых. Передача состоялась возле Центрального рынка Гомеля, но уже под контролем оперативников соответствующей службы. Далее процесс пошел по накатанной схеме. Задержание с поличным, арест, предварительное следствие и в завершение — судебное заседание в зале суда Центрального района Гомеля. По приговору мэдиомец лишен свободы на шесть лет и два месяца, которые ему предстоит провести в исправительной колонии с усиленным режимом содержания, с конфискацией имущества. В придачу - "пять по рогам". Так на жаргоне осужденных в уже далекие приснопамятные годы "культа личности" именовалось поражение в политических и отдельных гражданских правах. Суд на пять лет после отбытия срока заключения лишил экс-таможенника права занимать должности, связанные с административно-распорядительными функциями.

Еще одно дело о взятках рассмотрено в суде Буда-Кошелевского района. Начальник отдела труда и заработной платы Республиканского дочернего строительно-монтажного унитарного предприятия "Жлобинметаллургстрой" Сергей Шеремет оговорил желающих трудоустроиться: "свободных вакансий нет". Но некоторые потенциальные работники не огорчались и заходили в кабинет... юрисконсульта Дмитрия Колеснева. После непродолжительной беседы защитник правовых интересов называл сумму, которая необходима для последующего трудоустройства. Шкала была гибкая и колебалась в пределах от 300 до 600 "зеленых" рублей. Те, кто уплачивал требуемую сумму, могли устроиться даже без предоставления документов о наличии специальности и нужной квалификации. Так, один из принятых был оформлен плотником-стекольщиком, хотя понятия не имел о такой работе и на самом деле исполнял обязанности подсобника.

Полученную валюту "нечистая пара" делила, используя "баксы" на удовлетворение своих все растущих потребностей. Трудно поверить, но первый эпизод получения взятки датирован... 2005 годом. А задержали подозреваемых только в прошлом году и тоже с поличным. Всего же следствию удалось доказать около десятка фактов мздоимства. Поскольку арест взяточников в Жлобине наделал много шума, для объективного рассмотрения четыре увесистых тома уголовного дела были направлены в суд соседнего Буда-Кошелевского района.

Вердикт суда адекватен содеянному. 47-летний Сергей Шеремет "заработал" на взятках восемь лет усиленной изоляции от общества. Срок наказания 31-летнего Дмитрия Колеснева меньше всего на год. Самым ценным из подвергнутого аресту и подлежащего конфискации в доход государства имущества являются автомобиль БМВ-320 Колеснева и земельный участок в садоводческом товариществе Шеремета. И обоим — уже знакомые "пять по рогам".

Валерий КОЗУБОВ.

У Віцебску паставяць помнікі княгіні Вользе і Аляксандру Неўскаму

З імем княгіні Вольгі звязана легенда пра заснаванне горада, а Аляксандр Неўскі згадваецца ў віцебскіх летапісах найперш як зяць віцебскага князя Брачаслава Васількавіча. Ён неаднаразова бываў у Віцебску, а таксама ўдзельнічаў у яго абароне.

Аднак, адзначае сайт dvina.by, у Віцебску дагэтуль няма ні помніка славутаму Язафату Кунцэвічу, ні ўраджэнцам Віцебшчыны Льву Сапегу і Васілю Быкаву.

У майскія святы ад пажараў загінулі 14 чалавек

Пра гэта "Інтэрфаксу" паведаміў начальнік прэс-службы Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Беларусі **Віталь Навіцкі**.

У Пружанскім раёне кітайцы будуць вырошчваць грыбы

Вытворчасць разгарнулася на былым закрытым ваенным аб'екце. Мясцовыя жыхары, у тым ліку і чыноўнікі, цяпер вывучаюць кітайскую мову, каб наладжваць адносіны з кітайскімі працаўнікамі.

У НИХ

Чистые продукты: коммерция или здоровье?

В Великобритании новая мода — на чистые продукты. Несколько лет назад в качестве одного из самых очевидных и простых решений проблемы здорового питания появились органические мясо и фрукты.

Но чего больше в желании продавать чистые продукты — коммерции или истинной заботы о нации, попытался разобраться корреспондент "Народной Воли".

Против грызунов ультразвук, а не химикаты

Основные нормы органического производства не только в Великобритании, а во всей Европе были введены в 1980 году Международной федерацией органических движений сельского хозяйства (IFOAM).

Термин "organic food", который часто переводят как "экологически чистые" или "органические" продукты, применяется к продуктам питания, произведенным в соответствии с нормативами "Общеевропейского соглашения по органическому производству сельскохозяйственной продукции" от 24 июня 1991 года.

Чтобы конечный продукт получил статус органического, он должен пройти весь путь от фермы до прилавка с соблюдением ряда основных параметров: это органические методы земледелия и животноводства, органическое сырье, органические ингредиенты и технологический процесс. А это, скажу я вам, непросто.

Земли, отведенные под органические культуры, должны как минимум в течение трех лет обрабатываться без применения химических удобрений. Семена для органического хозяйства адаптируют к местным условиям, они должны быть устойчивы к вредителям и сорнякам и, главное, не быть генетически модифицированными. Плодородие почв должно поддерживаться с помощью разнообразного севооборота и биологически расщепляемых удобрений исключительно микробиологического, растительного или животного происхождения. Для борьбы с вредителями должны применяться физические барьеры, шум, ультразвук, свет, ловушки или специальный температурный режим, но не всевозможные ядохимикаты.

Многие виды агрокультурных приемов выполняются вручную, чтобы не нанести вреда растениям и почве.

При производстве органических продуктов запрещено использование гербицидов, пестицидов, фунгицидов, инсектицидов, азотосодержащих и других химических удобрений. При выращивании скота, птицы или рыбы запрещается применять антибиотики и гормоны роста. При необходимости лечения животных антибиотиками фермеры должны заносить всю информацию об этом в учетные карточки.

Использование радиации и генной инженерии в производстве органических продуктов также строжайше запрещено.

Если продукт обозначен как "organic", его производитель обязан использовать 100% органических ингредиентов.

К слову, под органическое сельское хозяйство в мире отводится все больше земель: в Европе это более 5 млн га, в Северной Америке — 1,5 млн, в Австралии — целых 10,6 млн гектаров.

Упаковка тоже имеет значение

Кроме сырья, в состав продукта входят различные ингредиенты: начинки, наполнители, красители, консерванты. Органическими считают ингредиенты, полученные только из натурального сырья, без применения синтетических элементов. Например, при консервировании добавляется виноградный или яблочный уксус.

Органическое сырье должно обрабатываться щадящими способами, чтобы максимально сохранить питательные вещества. При этом не допускаются такие процессы, как химическое рафинирование, дезодорирование,

гидрогенизация, минерализация и витаминизация продукции или радиационное облучение.

Кроме того, жесткие требования предъявляются и к упаковке, поскольку если она будет токсичной, то это может свести на нет все усилия по созданию органического продукта. Поэтому производители должны применять экологически чистые упаковки, которые вступают в наименьший контакт с находящейся в них продукцией, без изменения ее качественных свойств.

Этикетки и содержание

На прилавках британских магазинов имеется огромный выбор так называемого "здорового питания", продажа "чистой" еды в стране доходит до миллиарда фунтов.

"За" употребление органики несколько аргументов: первый — это искренне и похвальное беспокойство об окружающей среде. Конечно, органическое яблоко может быть выращено на замечательном "беспестицидном" дереве. Но как насчет паров авиабензина тех самолетов, на которых эти органические яблоки доставляют в страну, скажем, из Новой Зеландии? Второе "за" — польза для здоровья. Опять-таки британские супермаркеты набиты органическими бананами из Доминиканской Республики и органическим манго из Бразилии, органическим сладким картофелем из США и органическим консервированным горошком из Италии. Но как определить, что на самом деле чисто и полезно, а что — коммерческая уловка?

Самый простой и быстрый способ — это найти на этикетке продукции один из значков европейских сертификационных органов. Во многих европейских странах на государственном уровне введены стандарты органических товаров и создана система контроля выполнения и соблюдения этих стандартов. В Великобритании есть несколько организаций, имеющих такие полномочия. И не доверять такому контролю повода нет. Но...

Открытый вопрос

Как в случае с любой диетой, вопрос о том, насколько велика польза для здоровья от органических продуктов, остается открытым.

Некоторые специалисты считают, что последние несколько поколений на генном уровне привыкли к содержащимся в продуктах нитратам, и они стали уже жизненно необходимы, как витамины и минералы. А пропаганда чистых продуктов сродни рекламе антицеллюлитного крема: на этом просто можно хорошо заработать.

Однако сторонники экопродукции уверены, что органическая пища лучше обычной, потому что не содержит соли, сахара и жиров, которые присутствуют в большинстве готовых продуктов или полуфабрикатах.

Обычные потребители свой выбор объясняют так: органическая пища лучше на вкус. Некоторые даже приводят такой аргумент: условия содержания органического скота и птицы отличаются от обычных в лучшую сторону. И люди платят за органические продукты питания на 10%, а то и все 50% больше, и спрос на них в Великобритании растет.

Подготовил к печати Евгений СУЛЫГА, собственный корреспондент "Народной Воли" в Великобритании.

В Грузии примирение?

Патриарх всея Грузии Илия Второй выступил с инициативой начала диалога между властями и оппозицией с целью прекращения противостояния в стране. Свою инициативу он приурочил к Дню всеобщего прощения и покаяния. Патриарх совершил молебен, прочитав молитву в большом соборе Святой Троицы в Тбилиси. На молебен приехал президент Михаил Саакашвили с семьей.

Однако главной сенсацией стало присутствие в соборе одного из лидеров оппозиции, бывшего посла Грузии при ООН Ираклия Аласании. Ведь все оппозиционные лидеры предпочли посетить молебен в других храмах, не скрывая, что не хотят стоять в одной церкви с Михаилом Саакашвили.

Саакашвили и Ираклий Аласания пожали друг другу руки в знак примирения.

Накануне Дня покаяния Аласания заверял, что не придет в собор Святой Троицы. Однако неожиданно для всех он все-таки появился в соборе. Заметив его, президент Саакашвили заявил собравшимся, что готов *"первым протянуть руку оппозиции в знак прощения и покаяния"*. После этих слов глава государства направился в сторону Ираклия Аласании и широким жестом протянул ему руку, которую тот пожал. Оба старались не смотреть друг другу в глаза. Эта сцена вызвала недоумение других оппозиционных лидеров.

"Мы солидарно приняли решение, что в кафедральный собор не придем, поскольку Михаил Саакашвили использует наш приход для своих пиар-акций", — рассказала один из лидеров партии "Единая Грузия" Эка Беселия. Интригу еще больше подогрел спикер парламента Грузии Давид Бакрадзе. Он объявил, что на днях тайно встречался с одним из оппозиционных лидеров и они запланировали переговоры.

Барак Обама и телесуфлер

Недавно президент Обама предстал перед репортерами в Восточной комнате Белого дома. Журналисты заметили, что во время выступления он постоянно поглядывал то направо, то налево, но не на аудиторию.

Работники СМИ догадались, президент читал текст на экранах телесуфлеров.

Попытки приобщить хозяина Белого дома к пользованию суфлером делались еще в начале 1950-х годов при Трумэне, но он не поддался уговорам своих советников, заявив, что это будет выглядеть "неискренне". Его преемник Эйзенхауэр оказался к этой затее восприимчивее, но любовью к ней не воспылал и до конца жаловался помощникам на "этот чертов телесуфлер".

С тех пор все президенты пользовались суфлером, но в основном при произнесении программных обращений к народу из Белого дома, речей на инаугурациях или ежегодных докладов "О положении страны" в конгрессе. В остальных случаях они импровизировали или опирались на заметки, которые клались перед ними на трибуну.

Главный спичрайтер бывшего президента Буша Майкл Уолдман отмечает, что Обама является одним из немногих политиков, которые умеют грамотно пользоваться суфлером.

Виталий КОВАЛЬ.

З БЕРЛІНСКАГА БЛАКНОТА

60 і 20

(Працяг. Пачатак у "Народнай Волі" за 30 красавіка — 4 мая.)

...Знаходзячыся ў Германіі, я часта ўзгадваў акадэміка Рыбакова. Гісторык-славіста, ганаровы сябра шэрагу сусветна вядомых універсітэтаў, лектар, падчас выступленняў якога залы бітком запаўняліся не толькі ў любым савецкім горадзе, але і за мяжой. Вось і мы, слухачы і аспіранты Акадэміі грамадскіх навук, памятаецца, сядзелі з затоеным дыханнем і лавілі кожнае слова гуру-вучонага. Калі сталі задаваць пытанні, адзін з маіх сяброў, накіраваны на вучобу ў Маскву з Літвы, спытаў:

— Шаноўны Барыс Аляксандравіч, скажыце, калі ласка, пры вашым і нашым жыцці магчыма аб'яднанне Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі з ФРГ?

Акадэмік, якому на той час было ўжо за семдзесят, абвёў позіркам актавую залу (а ў ёй, дарэчы, сядзела нямала і прадстаўнікоў замежных краін, у тым ліку з ГДР), узднухнуў і сказаў:

— Шкада, але ні пры маім і ні пры вашым жыцці аб'яднанне дзвюх Германій не адбудзецца.

Ішоў 1983 год.

У кастрычніку 1989 года Германская Дэмакратычная Рэспубліка ўрачыста адзначала сваё 40-годдзе. Тагачасны партыйны лідэр і старшыня ўрада Эрых Хонэкер, праспяваўшы дыфірамбы правільнаму курсу ГДР, заявіў:

— Берлінская сцяна будзе стаяць сотні гадоў...

Прайшоў нейкі месяц — і жудасны сімвал, які падзяляў горад-сталіцу, нямецкую нацыю і, можна сказаць, цэлы кантынент, быў знішчаны, зруйнаваны. Не збыліся прароцтвы акадэміка Рыбакова і партайгеноссе Хонэкера. І дзякуй Богу, што не збыліся. Не хацеў нямецкі народ жыць разрозненa, па абодва бакі Берлінскай сцяны.

Прага да свабоды, да нармальнага чалавечага жыцця больш моцная, чым жалезабетонная сцяна

Спачатку ўсходнія немцы пратэставалі супраць камунізму, які навязваўся ім Масквой, нагам. Як толькі Германія была падзелена, з усходняй яе часткі хлынуў паток бежанцаў на Захад. Мільён чалавек, яшчэ амаль мільён... Пакідалі землі, што на ўсход ад Шпрэе, у асноўным людзі адукаваныя, вопытныя, гаспадарлівыя. І гэта ўстрывожыла кіроўных стаўленікаў Масквы: так можна застацца з адным люмпенам, які па сваёй прыродзе не з'яўляецца стваральнай сілай. І тады як з-пад зямлі ўзнікла Берлінская сцяна.

Але прага да свабоды, да нармальнага чалавечага жыцця аказалася ў немцаў больш моцнай, чым жалезабетонная сцяна вышынёй у некалькі метраў. Менавіта на гэту акалічнасць не раз звяртаў увагу беларускіх журналістаў Гюнтэр Борман, з якім я вас, паважаныя чытачы, пазнаёміў у нататках, надрукаваных у мінулым нумары. Менавіта пра гэта сведчаць шматлікія гісторыі, пачутыя намі падчас экскурсіі "Правалы ў сцяне — падземныя бегствы з Берліна ў Берлін".

Так, людзі беглі з Берліна ў... Берлін. З усходняй часткі горада ў заходнюю. Беглі, не баючыся смерці. Таму што вельмі хацелася жыць у свабоднай краіне, таму што ў "савецкім гета" яны задыхаліся ад "чырвонага фашызму" тагачасных і ўжо гітлераўскага.

...Экскурсія пад зямлёй у раёне Бадштрасе — вугал Хохштрасе разлічана на дзве гадзіны. Але ўжо праз хвілін трыццаць мне стала дрэнна. Не ад адсутнасці свежага паветра, не ад цёмных лабірынтаў, а ад жудасных расказаў экскурсавода. Можаце ўявіць карціну? У суцэльнай цемры, барахтаючыся па пояс у каналізацыйных фекаліях, метр за метрам пераадольвае чалавек. Колькі людзей задыхнулася ў падземельным смуродзе! Але былі і шчаслівыя, якія вырывалі з яго ўжо на заходнім баку Берлінскай сцяны.

Рудзі Туро (*на здымку ўверсе*) — адзін з тых, хто па волі лёсу апынуўся за "жалезнай заслонай", пасля вайны ён маладым хлопцам вымушаны быў застацца жыць ва Усходняй Германіі пад савецкім пратэктаратам. Калі падышоў час — заклікалі ў войска. Стаў пагранічнікам, і цяпер перажываў з-за таго, што ў любы момант можа быць загад скіраваць зброю супраць суайчыннікаў. Не мог ён страляць у безабаронных людзей, якія, рызыкуючы жыццём, рваліся на свабоду, у той свет, які лічыўся з правамі чалавека, які даваў магчымасць будаваць годнае жыццё. І Рудзі Туро прымае рашэнне: ён павінен быць па другім баку Берлінскай сцяны! Вывучыў усе "слабыя месцы" аховы і ў адзін хлюпотны дзень праўрваўся на Захад. Разам з яшчэ чатырма ўсходнімі немцамі.

Пажылы, невялічкага росту чалавек ціха апавядае пра тое, як затым ён шмат тыдняў запар капаў тунэль пад Берлінскай сцяной, каб па ім пасля падачы сігналу змаглі бегчы на Захад тыя яго сябры, якія пакуль што заставаліся там, ва Усходняй Германіі. У гаворку ўступае яшчэ адзін сведка таго нядобрага часу — **Райнер Шуберт** (*на здымку справа*). Ён ужо некалькі гадоў жыў у ФРГ, але аднойчы яго як актыўнага змагара за правы ўсходніх немцаў выкралі спецслужбы "Штазі" і, даставіўшы на сваю тэрыторыю, кінулі ў турму. Спачатку была пагроза пажыццёвага заключэння, але пасля масавых акцый у яго абарону ў самых розных еўрапейскіх краінах прагучаў вердыкт: 15 гадоў пазбаўлення волі. Дзевяць з іх правёў за кратамі, прычым два гады ў адзіночнай камеры.

...На вокнах апускаюцца жалюзі, і на экране з'яўляюцца кадры дакументальнага фільма, галоўным героем якога з'яўляецца Райнер Шуберт. Вось яго "клетка" — тры з паловай на паўтара метра. Тапчан, голыя казённыя сцены і вузкая пад столлю шчыліна, замураваная тоўстымі шклянымі блокамі, свет праз якія амаль не пранікаў, але можна было здагадвацца, якая частка сутак на вуліцы, дзень ці ноч. І такую "ўзнагароду" Райнер Шуберт меў за тое, што хацеў, каб усе яго суайчыннікі хутчэй назаўсёды пакінулі радасць, шчасце свабоды, каб не падзялялa немцаў Берлінская сцяна, каб яны, як і раней, жылі ў адной краіне.

Рудзі Туро і Райнера Шуберта мы слухалі ў музеі, дзе ўсе экспазіцыі прысвечаны адной тэме — змаганню за аб'яднанне Германіі. Што ні факт, то пацверджанне адной і той жа гіпотэзы: усходнія немцы не маглі змірыцца з тым ладам жыцця, які ім навязала Масква. І ў сярэдзіне 80-х гадоў абстаноўка ў ГДР прыблізілася да катастрафічнай рысы. У гэты час Венгрыя адкрыла мяжу з Аўстрыяй — своеасаблівыя вароты на Захад. І ў сярэдзіне жніўня 1989 года амаль 600 турыстаў з ГДР, якія праводзілі спецыяльна спланаваны адпачынак у Венгрыі, перабеглі ў Аўстрыю. Калі хонэкераўская кампанія спрабавала перакрыць паток "турыстаў" у Венгрыю, тысячы грамадзян ГДР пачалі штурмаваць прадстаўніцтвы ФРГ у Празе і Варшаве, дабіваліся дазволу на выезд на Захад.

Той жа Гюнтэр Борман паведаў беларускім журналістам такі эпізод. У Эрфурцe невялікая група жанчын уварвалася ў офіс мясцовага ўпраўлення "Штазі" і заявіла, што яно знаходзіцца пад кантролем грамадзянскай супольнасці. У генерала, які стаяў на чале гэтай філіяльнай структуры тайнай паліцыі, вочы на лоб палезлі ад такой адважнай заявы. Тэрмінова звярнуўся ў Берлін: што рабіць? "Усё, што хочаце, толькі не дапусціце кровапраліцця". І мужныя жанчыны не маглі не выкарыстаць такі момант — у лічаныя гадзіны з горада падшло падмацаванне і супрацоўнікам мясцовага ўпраўлення "Штазі" фактычна давялося ракіраваца.

Народ браў уладу ў свае рукі. Дэманстранты мірным шляхам займалі адзін офіс "Штазі" за другім. У лістападзе на плошчы Аляксандэрплац у Берліне сабралася каля 400 тысяч чалавек, якія патрабавалі свабоды слова, адстаўкі ўрада і свабодных выбараў.

Хваляванні ахапілі ўсе акругі ГДР. У Лейпцыгу апазіцыя аб'ядналася вакол Евангелісцкай царквы. 6 лістапада ў дэманстрацыі прынялі ўдзел звыш паўмільёна чалавек. 9 лістапада многія ўсходнія немцы накіроўваюцца да Берлінскай сцяны. Памежнікі спрабуюць адганяць людзей, але не вытрымліваюць націску і адкрываюць праходы. На Берлінскай сцяне з'явілася першая трэшчына...

Іосіф СЯРЭДЗІЧ.

Мінск—Берлін—Патсдам—Мінск.

(Працяг у наступным нумары.)

Побеждает владелец супермаркетов

Политик консервативного толка, мультимиллионер Рикардо Мартинелли победил на президентских выборах в Панаме, состоявшихся в воскресенье 3 мая.

Основной соперник Мартинелли--Бальбина Эррера, пользующаяся поддержкой действующих властей, -- набрала в два раза меньше голосов избирателей.

57-летний Рикардо Мартинелли владеет одной из крупнейших в Панаме сетей супермаркетов, а также входит в совет директоров по меньшей мере еще восьми крупных предприятий.

Берлускони разводятся

Супруга премьер-министра Италии Сильвио Берлускони Вероника Ларио приняла решение подать на развод, сообщает агентство ANSA.

Она уже провела предварительные консультации со своими адвокатами и намерена запустить бракоразводную процедуру.

Берлускони и Ларио поженились в 1990 году, а впервые встретились еще в 1980-м. Для итальянского политика брак с театральной актрисой стал вторым в жизни. У пары есть трое детей: 24-летняя Барбара, 22-летняя Элеонора и 20-летний Луиджи.

В последнее время отношения между супругами были довольно напряженными. Так, в конце апреля Ларио публично отчитала Берлускони за его предложение включить в списки кандидатов в Европарламент от Италии молодых и красивых представительниц шоу-бизнеса, назвав эту идею "бесстыдной ахинеей".

По данным итальянской прессы, последней каплей, переполнившей чашу терпения Вероники Ларио, стало присутствие 72-летнего Сильвио Берлускони на дне рождения 18-летней неаполитанки Ноеми Летиции. В СМИ появились утверждения, что премьер-министр часто видится с девушкой. Сам Берлускони заявил в ответ, что является давним другом семьи Летиции.

Нападение на английскую принцессу

Английская принцесса и ее друзья, совершающие путешествие по Камбодже, подверглись нападению грабителей.

Как сообщает газета The Sun, инцидент произошел в Пномпене. Один из бандитов отобрал кошелек у друга принцессы, неосторожно вытащившего деньги на улице, и попытался скрыться. По-видимому, грабители не знали, что перед ними необычные туристы.

Охранники из спецподразделения Скотленд-Ярда догнали злоумышленника и повалили его на землю. Другой преступник стал забрасывать их камнями. Чтобы не навлекать дальнейшие неприятности на принцессу, грабителя отпустили. Кошелек вернули хозяину, а принцессу отвели в безопасное место.

АЎТАБІЯГРАФІЧНАЯ АПОВЕСЦЬ

Васіль ШАРАНГОВІЧ

Ген жыцця

(Працяг. Пачатак у №№57—66.)

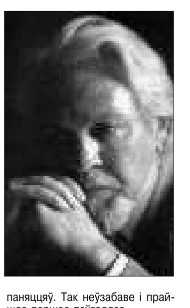

Выбар жыццёвага шляху

Вось і мінула маленства, а з заканчэннем сёмага класа Занеўскай школы наступіла юнацтва, калі ўжо трэба рабіць нейкі выбар, думаць аб будучыні. Жыццё было цяжкае ва ўсіх сялян, а разам з імі нялёгка жылося і дзецям. У калгасе людзі працавалі, практычна нічога не атрымоўваючы на працадні, існавалі ў асноўным за кошт прысядзібных сотак і жывёлы, якую маглі выгадаваць у гаспадарцы. Але тут дайшло да маразму, калі забараняласа трымаць больш за адну карову, адну свінню, а сады, нават слівы і вішні, абклалі падаткам. Тады людзі пачалі павальна высякаць сады. Цяпер страшна ўспамінаць тыя часы. Падаткі браліся натурай — маслам, яйкамі, мясам і грашыма. Грошай жа сяляне не мелі, ды і адкуль жа ім быць, калі ў калгасе амаль нічога не плацілі. Потым, калі бацька ўжо выходзіў на пенсію, яму ў калгаснай канторы далі даведку, што ён зарабляў у год ад 20 да 40 рублёў, адзін год нават 100 рублёў (а гэта тыя грамы зерня на працадзень). І гэта столькі "зараблялі" кавалі, майстар "залатыя рукі"! А іншыя "зараблялі" яшчэ менш. Сёння ўявіць сабе цяжка, што гэта было за жыццё. Вечарамі святло — лучына альбо газавая лямпа, а што такое радыё — і ўяўлення не было. Нездарма ж я ўпершыню пачуў радыё толькі ў чатырнаццаць гадоў, калі апынуўся ў мястэчку Мядзел, каб працягваць вучобу.

Вось гэтая беспрасветнасць, галеча і не давала магчымасці вясковым дзецям пасля заканчэння сямі класаў вучыцца далей. Практычна ўсе заставаліся на гаспадарцы. Праўда, потым, адслужыўшы армію, стараліся не вяртацца ў калгас. Мае ж бацькі вельмі хацелі, каб я вучыўся далей, і сам я не ўяўляў іншага шляху, як вучыцца. І нягледзячы на ўсе цяжкасці, бясхлебіцу, я адзіны з нашай школы і ўсёй акругі пайшоў у восьмы клас. А для гэтага бацькам трэба было знайсці кватэру ў Мядзеле ды хоць нешта класці ў торбу штотыдзень. У Мядзельскай сярэдняй школе вучыліся мядзельчане і дзеці з навакольных вёсак, якія маглі хадзіць у школу з дому. Такіх, як я, з далёкіх вёсак, амаль што не было, бо бацькі не маглі або не хацелі адпраўляць дзяцей адных жыць на кватэры ў чужых людзей.

Бацька напачатку зняў кватэру ў Навасёлках, што ў кіламетры ад Мядзела, а потым знайшоў месца ў самім Мядзеле ў спадарыні Буткевіч, якая жыла ў хаце адна. За тое, што я буду ў яе кватараваць, бацька зрабіў ёй веранду, бо адкуль жа было ўзяць грошай на аплату? І яшчэ бацька дамовіўся, што гаспадыня будзе варыць на абед суп, а ў астатнім прыходзілася есці, што было (калі яно было), а не, дык чакаць ад аднаго абеду да другога. Вось з гэтага часу і пачалося маё напаўгалоднае, а то і галоднае жыццё.

Вёска Качаны знаходзілася, як я ўжо згадваў, кіламетрах у трынаццаці ад Мядзела, і кожную суботу пасля ўрокаў я ішоў дадому, а ў нядзелю вяртаўся назад, несучы за плячыма нязменны сялянскі скарб на наступны тыдзень. Даводзілася хадзіць і ў сцюжу, і ў завіруху, і калі навокал слата або дождж. Дарога пралягала ў асноўным праз лес, і я быццам бы парадніўся з кожным прыдарожным дрэвам, кустом, сустракаўся з імі, як з добрымі знаёмымі, ведаў, дзе якія птушкі гняздзяцца. Каб прабавіць бязлюдную дарогу, у думках злаціў яе на пэўныя адрэзкі — адлічваў ад дзвюх сосен да таго дуба, ад таго ці іншага дрэва, прайсці хутар, дабрацца да першай вёскі, потым да другой, а там, глядзіш, і Качаны за ашмаях. Так дарога здавалася карацейшай, і ісці было цікавей. Мне з самага маленства дзень не магу крочыць памалу, ці, як гавораць, павяна. Менавіта з-за гэтага часта ўзнікалі праблемы, калі з'яўлялся спадарожнік, які не валодалі маёй хуткаснай хадою.

Вельмі цяжка было прывыкаць да новых умоў жыцця не толькі з-за матэрыяльных цяжкасцей, але і з-за маральных. Па-першае, сумна, што побач няма бацькоў, брата і сястры, па-другое, жыццё новае, гарадское, бо пасля нашых маленькіх Качаноў Мядзел здаваўся вялізарным горадам з іншым укладам, ды і ў школе мясцовыя вучні былі такія ганарлівыя, бесцырымонныя і нават нахабныя. А я быў з дзяцінства сарамлівы, ціхмяны, як кажуць, мухі нахрыўдзіць не мог.

Калі дома я многа і пастаянна маляваў, то ў новых умовах ахвота да малявання неяк памалу стала адпадаць, і я ўжо амаль што вырашыў заняцца ўсур'ёз матэматыкай і ёй прысвяціць жыццё, бо гэта навука, як ні дзіўна, падабалася мне сваёй абстрагаванасцю ад жыццёвых паняццяў. Так неўзабаве і прайшло першае паўгоддзе.

Другое ж паўгоддзе стала лёсавызначальным у маім жыцці. Неяк у перапынку зайшоў да нас настаўнік, высокі, дужы, з чорнай грывай валасоў. Ён не быў мне знаёмы, бо ў нашым класе не выкладаў. Аб'явіў, што стварае гурток па маляванні і жадаючых магчуць запісацца. З нашага восьмага "Б" жадаючым быў толькі адзін я.

На наступны тыдзень быў аб'яўлены пачатак заняткаў. На першы заняткі з усёй школы сабраліся чалавек дваццаць. Настаўнік, а яго звалі Генадзем Ігнатавічам Астроўскім, паставіў пасярэдзіне пакоя гліняны жбан, і мы, пасеўшы вакол яго, пачалі маляваць. У мяне да цяперашняга часу стаіць у вачах гэты жбан. Раней я, у асноўным, капіраваў рэпрадукцыі або сам нешта прыдумаў, усур'ёз з натуры не маляваў ніколі, ды яшчэ графітным алоўкам, а не каляровымі.

Тая вось "адчыкрыжыў" форму, што жбан, здавалася, аж звінеў. Мне гэтак тады падалося, ды і настаўнік пахваліў. Праўда, на наступныя заняткі не прыйшло і трэці вучняў, што былі на першых, далей яшчэ менш, а ўрэшце засталося толькі трое: Міхась Чарняўскі, я і настаўнік Астроўскі. Далей жа засталіся толькі я з настаўнікам, бо перастаў хадзіць і Міхась. Мы з ім жылі на адной вуліцы, толькі ў розных яе канцах, і сябравалі. Я неяк надвячоркам зайшоў да яго спытаць, чаму ён не ходзіць на заняткі нашага так званага гуртка. Мне Міхась сам тады прызнаўся, што хоча прысвяціць сваё жыццё беларускай гісторыі, бо яна знаходзіцца ў нявывучаным стане, і таму маляваннем займацца не будзе. Трэба сказаць, што ён тое сваё юнацкае жаданне выканаў, стаўшы выдатным вучоным-археолагам. А я тады пакрыўдзіўся на яго, бо спадзяваўся, што мы разам будзем маляваць. Ды і астрымліваўся ў яго добра, як вучыцца пакахала, былі з здольнасці.

А ў мяне з таго часу з'явіўся новы запал да малявання, што ўжо ні аб чым іншым і думаць не мог.

* * *

Дык хто ж быў Генадзь Ігнатавіч Астроўскі?

Настаўнік матэматыкі, ён захапляўся маляваннем, вучыўся на завочных курсах імя Крупскай (былі такія ў Маскве для самадзейных мастакоў), хораша іграў на баяне і гармоні, добра ведаў нотную грамату. Чалавек ён быў неардынарны, з гумарам, вялікі выдумшчык, які не мог сядзець на месцы, заўсёды цягнуўся да нечага незведанага. І вось мы з ім пасля ўрокаў бадай што кожны дзень займаліся малюнкам, потым ён мне падараваў акварэльныя фарбы і пэндзлі. Малявалі і пасля мы нацюрморты, а па вясне пейзажы. Мы пасябравалі — вучань і настаўнік. У школе, на здзіўленне вучняў і настаўнікаў, Генадзь Ігнатавіч падыходзіў да мяне і вітаўся за руку, дэманструючы гэтым як бы нашу роўнасць. Тады-сяды ён вадзіў мяне да сябе абедаць або вячэраць.

Вучні пабойваліся Генадзя Астроўскага за яго вострыя язык, яго розыгрышы. Так, калі нехта не ведаў урока, ён пры ўсім класе мог сказаць:

— А я цябе бачыў на танцах у клубе і заўважыў, як ты прыцiскаў дзяўчыну. Вось і не вывучыў урока.

Хлопца або дзяўчыну кідала ў жар, яны чырванелі, хацця тое, пра што гаварыў Астроўскі, было няпраўдай. А паспрабуй дакажы, што гэта не так.

На ўроках ён таксама мог прыдумаць нейкі "хітры" ход, каб збіць вучняў з панталыку. Напрыклад, ідзе пісьмовая кантрольная работа. Настаўнік Генадзь Астроўскі разгортвае газету і пасядзе паселі газетамі, заранеў зрабіўшы ў іх невялікія дзюркі, каб было назіраць за вучнямі. Ды яны на гэта і не звярталі ўвагі. Даўшы заданне, Астроўскі садзіўся ў кут, разгортваў газету і, не адрываючыся, пачынаў "чытаць" іх адну за другой. Вучні, задаволеныя, што настаўнік нічога не бачыць, прымаліся спісваць рашэнне задач адзін у аднаго. А Генадзь Ігнатавіч у гэты час праз дзірачку ў газеце пільна сачыў, хто ў каго спісвае. І вось урок закончаны, сшыткі сабраныя для праверкі.

На наступным уроку многія вучні, атрымаўшы сшыткі, са здзіўленнем убачылі "двойкі" за, здавалася б, правільна рэшаныя задачы. У адказ на запыты незадаволеных вучняў настаўнік падрабязна расказваў, хто ў каго перапісваў. Вучні разгубіліся: як гэта, закрыўшыся газетай і як бы ўважліва чытаючы яе, Генадзь Астроўскі мог даведацца ўсю праўду? Але як гэта атрымалася, мусіць, у школе ведаў толькі я адзін.

Ці вось такая выдумка настаўніка. У класе, дзе ён выкладаў, быў вельмі недысцыплінаваны, нават хуліганісты вучань, сын мясцовага міліцыянта. Сядзеў ён за першай партай, як распараджаўся Г.Астроўскі, хоць і быў даволі нахабна. Аднойчы настаўнік загадаў яму выйсці вон з класа, але той не паслухаўся. Астроўскі паспрабаваў яго вывесці сам, аднак той, ухапіўшыся рукамі за парту, стаў упірацца. Дарэчы, сядзеў той вучань адзін, бо ніхто з ім побач не хацеў быць. Тады Генадзь Ігнатавіч бярэ парту разам з вучнем, выносіць яе ў калідор і загадвае яму там сядзець да канца ўрока. Я ўжо казаў, што Г.Астроўскі быў моцным чалавекам як духоўна, так і фізічна. Дырэктар школы М.Яфрэменка, праходзячы па калідоры, вельмі здзівіўся ад убачанай карціны. У калідоры стаіць парта, і за ёй сядзіць адзін вучань, пра што ён і запытаўся ў настаўніка, заглянуўшы ў клас.

І такіх "выбрыкаў", розыгрышаў, розных жартаў, а бывала, і кпінаў было з боку Генадзя Астроўскага шмат. Мне ж, напэўна, даставалася больш за ўсіх. Як кажуць у народзе, хто каго любіць, той таго і чубіць.

Ён добра ведаў, што я не ўмею танцаваць. І вось на адным са школьных вечароў Генадзь Ігнатавіч узяў баян і аб'явіў белы вальс для мяне і дзяўчыны, якую ён папярэдне ўгаварыў запрасіць мяне на танец. Мне не было куды падзецца. Вучні сабраліся ў круг, да мяне падышла дзяўчына, а Генадзь Астроўскі з баянам хадзіў вакол нас, каб я не збег. Давялося проста таптацца на месцы, я чырванеў, хацелася плакаць і ўцячы немаведама куды ад сораму.

Праўда, як кажуць, "няма ліха без дабра". Я папрасіў маму, каб яна навучыла мяне танцаваць, бо сама яна вельмі хораша танчыла і вальс, і польку, кракавяк, падэспань, факстрот — а гэта бадай што ўсе танцы, якія тым часам былі папулярныя ў вёсцы. І вось, як я прыходзіў у Качаны, заўсёды прасіў маму павучыць мяне, а потым і адзін вучыўся на таку, узяўшы ў якасці партнёркі куль або сноп саломы. Усё гэта рабілася, як кажуць, пад язык.

Тая выхадка Астроўскага так ударыла па маім самалюбстве, што ў хуткім часе я даволі даскнала авалодаў майстэрствам вясковых танцаў і неўзабаве стаў лічыцца найлепшым танцорам.

Шмат пазней я даведаўся, што Генадзь Астроўскі быў родам з вёскі Новыя Валосавічы Лепельскага раёна. Рос без бацькі, закончыў педвучылішча і быў накіраваны ў Мядзельскую сярэднюю школу. Завочна скончыў Мінскі настаўніцкі інстытут, пра курсы імя Крупскай я ўжо ўспамінаў. У канцы 60-х гадоў, калі не ўжыўся ў Мядзеле, пераехаў у сваю родную вёску, дзе працаваў завучам сярэдняй школы.

Там ён таксама не разгубіўся, арганізаваў мясцовы народны хор, аркестр, рыхтаваў спевакоў і выступаў з імі на абласных аглядах, на канцэртах у Мінску і Маскве. Спявалі і яго песні, якія ён пісаў на тэксты сваіх вершаў. Дарэчы, ён спяваў і ў хоры Мядзельскага дома культуры, маючы прыгожы барытон. Генадзь Ігнатавіч у сваіх Валосавічах закінуў маляванне і ўсур'ёз заняўся песеннай музыкай, пісаў вершы. Баянам ён авалодаў, мне здаецца, віртуозна.

Аднойчы Генадзь Астроўскі дапамагаў суседзям апускаць цэмбравіны пры пабудове калодзежа, і адна з іх, сарваўшыся, адсекла яму ступню. Вядома ж, усё рабілася саматугам. Ён доўга лячыўся ў клініках Мінска і Санкт-Пецярбурга. Яму зрабілі пратэз, аднак палёгкі гэта не прынесла.

Пад той час настаўнік пісаў мне пісьмы, дасылаў свае вершы. Вось вытрымка з аднаго пісьма: "Вершы страшэнна благія. Так і павінна быць: паэт я "самадзялковы". Слова "самадзялковы" — гэта тваё. Будучы вучнем восьмага класа ў сіях гэтым паэтычным падпісаўся пад такім нечаны, Ты, Вася-вясялун, называў самадзейных мастакоў "самадзялковымі" мастакамі..."

У той цяжкі для яго перыяд жыцця ён не траціў веры і надзеі, не падаў духам, пісаў многа вершаў. А мне гаварыў: "Вось паглядзіш, я яшчэ танцаваць буду".

Незайздросны лёс, незайздросна складалася і жыццё гэтага таленавітага чалавека са складаным характарам. У зморчны для яго час Генадзь Астроўскі заступіўся з сваім сынам, каб ён адхіляе жыццё яго сыноў. Часта наведваючы яго ў клініках Мінска, я ніколі ніводнага з іх не сустрэў, а з жонкаю ён быў ужо даўно разведзены. Застаўся ў адзіноце, як той пень ад дуба, нягледзячы магутнага і прыгожага.

(Працяг на 6-й стар.)

Народная Воля http://www.nv-online.info 5—7 МАЯ 2009 г.

ГЕН ЖЫЦЦЯ

(Працяг. Пачатак на 5-й стар.)

І як тут не падумаць і не паразважаць пра лёс ваеннага і пасляваеннага пакалення! Генадзь Ігнатавіч Астроўскі быў розначакова адораным чалавекам, асобай таленавітай, але так у жыцці і не рэалізаваў сябе ні ў адным творчым кірунку, усюды застаючыся самадзейным ці, як мы любілі з ім гаварыць, "самадзялковым".

Застаўшыся пасля вайны без бацькі, жывучы ў горы і галечы, ці мог ён нейкім чынам пайсці па творчым шляху, па гэтым цяжкім і доўгім шляху, які патрабуе моцнай волі, цярпення і пакут? Можа, і здолеў бы, каб быў жывы бацька, як апора і дапамога. Я часта думаю: застанься я ў дзяцінстве толькі з адной маці, без бацькі, ніколі мне не ўдалося б вырвацца з таго беспрасветнага кола, у якім мы тапталіся, і выйсці на творчую дарогу.

З Генадзя Астроўскага мог атрымацца таленавіты мастак або музыкант, спявак, а можа, і паэт. Але гэтага не здарылася, лёс абышоў яго. Відаць, было не наканавана. Не трапіўся на яго шляху той чалавек, які б падаў руку дапамогі, як гэта здарылася са мной, калі настаўнік не толькі натхніў мяне, але і падтрымаў. Можа, у яго не хапіла сілы волі, можа, ён надта распыляўся, можа, хацелася хутчэй займець свой кавалак хлеба? Усё гэта — можа... Але факт, што час той быў вельмі неспрыяльны для развіцця вясковых талентаў, бо сяляне жылі не толькі цяжка, але і цёмна. А колькі сірот засталося пасля вайны! Сёння немагчыма ўявіць сабе, колькі талентаў, такіх, як Генадзь Астроўскі, загінула, а дакладней сказаць, было не рэалізавана ў жыцці нашага пакалення. Быўшы практычна адзіным студэнтам з вясковым паходжаннем у мастацкім вучылішчы, я тады не разумеў і не задумваўся, чаму ўсе астатнія з'яўляюцца выхадцамі з гарадоў або мястэчкаў, чаму Генадзь Ігнатавіч Астроўскі так зацікаўлена і душэўна ставіўся да майго лёсу, стараўся ва ўсім дапамагчы. Менавіта таму, што хацеў, каб тое, што не ўдалося яму, здзейснілася ў жыцці яго вучня.

* * *

А цяпер вернемся да мядзельскіх школьных гадоў. Я так захапіўся маляваннем разам з Генадзем Астроўскім, што практычна нават урокаў дома амаль не рыхтаваў. Пасля заканчэння заняткаў мы прыходзілі ў адзін з класаў на другім паверсе школы, дзе была сцэна і вялікае фае. Падчас урачыстасцяў у гэтым фае-зале ставілі лаўкі для ўдзельнікаў і гледачоў, у асноўным настаўнікаў і дарослых людзей, вучні ж звычайна стаялі. Потым усё прымалася, і залафае была вольнай, мы там на перапынках бегалі наперагонкі, прыдумлялі нейкія гульні.

Дык вось, малюючы ў класе па некалькі гадзін, час ад часу мы рабілі актыўны адпачынак, каб, як гаворыцца, размяцца. Генадзь Ігнатавіч заўсёды браў з сабой валейбольны мяч, і мы ў гэтай зале або ганялі мяч нагамі, або пасавалі рукамі. І неаднойчы мяч трапляў у акно і разбіваў шыбу. Тады адразу хапалі мяч, Астроўскі хаваў яго ў парту, і мы хуценька садзіліся маляваць. У школе заняткі ішлі ў адну змену, і пасля абеду яна была амаль што пустая, толькі ўнізе, на першым паверсе, нехта мог сядзець у настаўніцкай, і, безумоўна, быў дырэктар школы Мікалай Яфрэменка. На гук разбітага шкла ён прыходзіў у залу, заглядваў да нас і пытаўся, ці не бачылі мы, хто гэта разбіў шыбу. А Генадзь Астроўскі, зрабіўшы сур'ёзную задуменную міну, адказваў яму:

— Ды мы тут з Васем малюем, з класа не выходзім і нікога не бачылі.

Часу на падрыхтоўку ўрокаў зусім не хапала, і да заняткаў я рыхтаваўся наступным чынам. Дома рабіў заданне першага ўрока, а потым у школе на першым уроку падрыхтоўваўся да другога і гэтак далей. Толькі па літаратуры прозу даводзілася чытаць дома. Справа ў тым, што я ўжо са старэйшых класаў Занеўскай сямігодкі надта ўпадабаў "камчатку" (так называліся апошнія парты). І прыходзілася ранюсенька аднаму, а не гуртам, як заўсёды, ісці ў першы дзень навучальнага года ў школу, каб заняць месца за адной з апошніх парт. Чаму падабалася? За апошняй партай вальней сябе пачуваеш, можна займацца староннімі справамі. Тое самае прадоўжылася і ў Мядзельскай школе, і ў мінскай 9-й вячэрняй, дзе я заканчваў дзесяць класаў.

Але часта я пападаўся настаўнікам за вышэйзгаданым заняткам, і яны адбіралі ў мяне падручнікі. Бывала, к канцу тыдня амаль усе падручнікі маглі апынуцца ў настаўніцкай. А ў нядзелю мы з Генадзем Ігнатавічам прыходзілі ў школу маляваць і першым чынам зазіралі ў настаўніцкую, дзе я адшукваў свае кнігі і забіраў іх. І так з тыдня на тыдзень. Я ўжо не кожныя выхадныя хадзіў дадому, а калі такое здаралася, то падручнікі забіраў сам Г.Астроўскі.

Мне здаецца, што настаўнікі пра такі ход спраў добра ведалі, але не падавалі выгляду. Ды і Генадзя Ігнатавіча адны паважалі, а некаторыя і пабойваліся.

Настаўнік Генадзь Ігнатавіч Астроўскі. 1982 г.

Падыходзіў к канцу 1953/54 навучальны год. Я ўжо многаму навучыўся. Намаляваў і напісаў безліч нацюрмортаў, вясной хадзіў адзін ці ўдваіх з Генадзем Ігнатавічам маляваць або пісаць мядзельскія краявіды. Асабліва падабаўся мне разліў азёр з затокамі, калі дрэвы стаяць у вадзе і ў ёй жа адлюстроўваюцца.

Генадзь Астроўскі стаў настройваць мяне на паступленне ў Мінскае мастацкае вучылішча: маўляў, я ўжо добра падрыхтаваны і здольны стаць студэнтам. Было, з аднаго боку, вельмі страшна: такі вялікі горад, бо да таго я трошкі бачыў адзін раз Маладзечна, якое мяне на доўгія гады ўразіла. З другога боку, а як я паеду ў Мінск, калі ў бацькоў няма грошай? З трэцяга боку, як адважыцца вясковаму хлапчуку ў пятнаццаць гадоў на такі рызыкоўны крок, акунуцца ў іншы, невядомы свет? Усё цьмяна, страшна, але ж і вельмі хацелася паспрабаваць "ухапіць ката за хвост". Нягледзячы на тое, што я так мала надаваў увагі школьным заняткам, дзякуючы пэўным здольнасцям і добрай памяці я закончыў восьмы клас на "выдатна", як і папярэднія сем класаў. Г.Астроўскі сказаў, што паедзе ў Мінск са мной здаваць дакументы ў вучэльню і аплаціць дарожныя выдаткі. Ён даведаўся, якія патрэбны дакументы, і, сабраўшы малюнкі, мы першым ранішнім аўтобусам рушылі ў Мінск, каб апошнім вярнуцца ў Мядзел.

Апынуўшыся ў Мінску, я, напэўна, выглядаў, як "дзядзька ў Вільні" з паэмы Я.Коласа "Новая зямля". К гэтаму часу бацька мне ў нейкага вайскоўца купіў сінія галіфэ і зялёны фрэнч навырост, апроч таго на мне былі вышываная льняная кашуля і нашмальцаваныя дзёгцем боты. Выгляд для сталічнага горада быў вельмі экзатычны, але пра гэта ніхто з нас не думаў і не зважаў.

Усё ў вялікім горадзе здавалася дзіўным, многае незразумелым: мноства машын, такія велізарныя дамы, асабліва Оперны тэатр, куды мы ў першую чаргу прыехалі, бо там у той час месцілася Мінскае мастацкае вучылішча, куды і былі пададзены дакументы. Ад Опернага тэатра падаліся ў Траецкае прадмесце (хаця такой назвы мы тады не ведалі, як і таго, што за мостам, на другім баку Свіслачы, быў Верхні горад, а далей Няміга). Абышоўшы старыя завулкі, падняліся на гару і апынуліся на плошчы Свабоды. Менавіта там, у былым базіліянскім мужчынскім манастыры, знаходзілася тады карцінная галерэя (пра гэта ведаў Г.Астроўскі), і гэта была асноўная мэта нашага падарожжа па горадзе.

Мне цяжка ўявіць сёння пачуцці, якія ахапілі мяне, калі я ўпершыню ўбачыў арыгіналы карцін як старых мастакоў, так і тагачасных. Раней я прыгадваў свае ўражанні ад копій самадзейных мастакоў і рэпрадукцый з "Огонька". Але тут я апынуўся як бы ў іншым свеце, свеце цудаў, нечага звышнатуральнага, незвычайнага і недасягальнага.

Мы падыходзілі да палотнаў блізка, амаль упіраючыся ў іх носам, ледзь не нюхаючы, глядзелі здалёку. Але калі я захацеў дакрануцца пальцам, то траха не атрымаў па руках ад назіральніцы музея.

У галерэі ў той самы час нейкі мастак рабіў копію карціны М. Авілава "Прарыў белапольскага фронту". Я ўпершыню ўбачыў сапраўднага мастака, мальберт, эцюднік, алейныя фарбы і пэндзлі. Доўга стаяў за спінай мастака, было цікава назіраць, як ён піша і як гэта адпавядае самому арыгіналу. Я запомніў гэтага мастака і толькі потым даведаўся, што ім быў Яўген Красоўскі.

Пасля галерэі мы накіраваліся ў салон-магазін, які і тады знаходзіўся на тым самым месцы, што і сёння. У салоне было многа карцін мастакоў таго часу, і гэта таксама выклікала нашу вялікую цікавасць, мы доўга іх разглядалі. Генадзь Астроўскі выказаў сваё ўражанне ад убачанага, заявіўшы, што сучасныя мастакі развучыліся пісаць. У галерэі мы бачылі гладкае, дэталёвае пісьмо, а тут каравае, грубае, абагуленае, шматслаёвае. Ён, з характэрнымі для яго крытычнасцю і рэзкасцю, кінуў, што, напэўна, мастакам не шкада фарбаў, пэўна, іх хапае. Сам жа Генадзь Ігнатавіч накупіў тут алейных фарбаў і пэндзляў для сябе і мяне, паабяцаўшы, што цяпер мы, акрамя акварэлі, будзем пісаць і алеем.

На гэтым наведанне Мінска закончылася, побач з салонам-магазінам быў і вакзал. Білеты былі куплены загадзя, і ў аўтобусе з "носікам" мы паехалі назад у Мядзел. Пераначаваўшы ў Генадзя Астроўскага, поўны ўражанняў, раніцай пешшу я пашыбаваў у свае Качаны.

А па дарозе душу агортваў смутак, бо наяве зразумеў, як усё няпроста, і трэба вылузацца са скуры, каб стаць студэнтам і накіраваць жыццё па новых, яшчэ не вядомых мне рэйках.

* * *

Праз пэўны час прыйшоў выклік з вучылішча для здачы экзаменаў. Якраз падчас з'яўлення на экзамены ішла ў Мінск калгасная "палундра". Яна павінна была выехаць ноччу, і я, уладкаваўшыся ў кузаве на сене, выправіўся ў невядомае плаванне. Адзенне на мне было тое самае, што і ў першы раз, бо іншага не меў. Няхітры скарб завязалі ў дыванок, сатканы мамай. Чорны, з аранжавым узорам, ён служыў мне потым усе гады навучання, а тады-сяды і ў якасці драпіроўкі да пастановак. Думаю, што тады я выглядаў даволі экстравагантна на фоне паступаючых гарадскіх хлопцаў. Нездарма ж я выпадкова пачуў, як за маёй спінай дырэктар вучылішча гаварыў некаму:

— Во, глядзі, хлопец з Палесся прыехаў, з самай глухамані!

Тое, што гаворка ішла пра мяне, не выклікала ніякага сумнення, бо з глухой вёскі быў я адзін. Але чаму дырэктар палічыў, што я аж з Палесся, мне падалося незразумелым. Напэўна, дрэнна ведаў геаграфію.

Усіх, хто прыехаў паступаць, пасялілі ў навучальных класах, мы спалі на матрацах проста на падлозе.

(Працяг будзе.)

РЭХА

Мужнасць казаць праўду

Добры дзень, паважаная рэдакцыя!

Не магу не адгукнуцца на крык душы доктара гістарычных навук, прафесара, а ў першую чаргу патрыёта роднай Беларусі Леаніда Лыча "Ратуйцеся, беларусы!".

На вялікі жаль, беларусы ў сваёй масе пакуль застаюцца глухімі да гэтага заклiку, да матчынай мовы многія ставяцца з пагардай. А калі чуюць яе, то часам глядзяць падазрона, можна нават пачуць услед зласлівае "бэнээфаўка"...

Прафесар Лыч мае мужнасць адкрыта сказаць свайму народу, які любіць усім сэрцам: *"...Знішчальнікам беларушчыны з'яўляецца не толькі чыноўніцкі апарат, яму дапамагае нацыянальная бяздзейнасць нашага грамадства, яго абыякавасць да захавання сваёй унікальнай у свеце самабытнасці"*. Нельга не пагадзіцца з гэтымі разважаннямі вядомага вучонага.

Сапраўды, беларусы нібы саромеюцца сваёй мовы ў адрозненне, да прыкладу, ад нашых суседзяў — украінцаў. Многія баяцца карыстацца беларускай мовай, ведаючы негатыўныя адносіны з боку ўлад, каб тыя не падумалі, што яны апазіцыянеры. А ў час эканамічнага крызісу і кантрактнай сістэмы можна і працоўнае месца страціць, бо ў першую чаргу пазбаўляюцца "неблаганадзейных".

На мой погляд, пакуль не зменіцца ўлада, ніякіх зрухаў не адбудзецца. З экранаў тэлевізараў і вуснаў галоўных начальнікаў гучыць здзеклівае "гэтыя свядомыя..." Заўважце, ужываецца беларуская мова толькі тады, калі трэба прынізіць каго, высмеяць. Падкрэсліваецца, што наша мова — мова другога гатунку.

Але надзея памірае апошняй, хочацца верыць, што беларусы нарэшце ачомаюцца, і "загляне сонца ў наша аконца". Выказваю шчырую ўдзячнасць мудраму чалавеку і адданаму патрыёту роднай Беларусі Леаніду Міхайлавічу Лычу, жадаю моцнага здароўя і поспехаў у высакароднай справе служэння Радзіме.

З павагай —

Т.ЯЗЕРСКАЯ, пенсіянерка.

Буда-Кашалёўскі раён.

За атамам гонімся, а пра энергію рэк забылі

На нашай зямлі мноства рэк і рачулак з нявыкарыстанай воднай энергіяй. Гэта, лічу, не па-гаспадарску. Гонімся за атамам як след не ўзважыўшы, чым гэта абернецца і колькі насамрэч будзе каштаваць, а несумненную выгаду ўпускаем.

...Рака Проня ля вёскі Сенькава Горацкага раёна здаўна была паўнаводнай. Яна малола зерне на крупу і муку рознай тонкасці жыхарам не аднаго Ракцянскага сельсавета.

За разумнае выкарыстанне воднай энергіі ўзяўся калісь тутэйшы памешчык Крауз, немец паходжаннем (не ўсе, не ўсе былі па версіі савецкай прапаганды, крывасмокамі) вызначаўся, як згадвалі старажылы, не толькі гаспадарлівасцю, а і чалавечай дабрынёй. Добра плаціў салянам за працу, дапамагаў чым трэба. Яго немалыя ўгоддзі -- ворная зямля, лугі, сады былі эфектыўна прадумана, спланаваны, мелі зручную сістэму алей і дарог. А яшчэ былі добра абароненыя ад ветру лесам ці лесапалосамі з кустоўем. Праз Проню быў грунтоўны мост, збудаваны плаціна, шлюзы і млын. Уверх па рацэ ад плаціны вада стаяла ўпоравень з берагамі, з мноствам глыбокіх віроў. Тут вадзіліся бабры і андатры, было многа ўсялякай рыбы. Ручаі з крынічнай вадой поўнілі раку. Тут сапраўды вірувала жыццё ў яго прыроднай разнастайнасці і красе...

І дзе што падзелася? Забалочаная пойма ракі ля торфапрадпрыемства "Майнаўка" знішчана "меліярацыяй" (слова гэтае азначае "паляпшэнне", а зусім не бяздумнае асушэнне). Затое рэчышча Жылібулі, што падпітвала Проню, перагарадзілі дамбай, затапіўшы стаячай вадой сенакосныя лугі... Проня змялела. Не стала ні тых стагоў сена на яе берагах, якія помню змалку, ні рыбы, ні баброў...

Між іншым, калі з прыходам Саветаў уладальнік угоддзяў з'ехаў з маёнтка, ён усё пакінуў у поўным парадку. Але пры новай уладзе, без па-сапраўднаму гаспадарскіх і клапатлівых рук усё -- будынкі, тэхніка, рыштунак -- было хутка расцягнута, сад заглух. Паўсюль сталі гаспадарыць запусценне і закінутасць. Але -- вось дзіва! -- млын і мост з плацінай і шлюзамі працягвалі працаваць нават у вайну. Без іх было аніяк нікому...

Пасля вайны і іх не стала. На шчасце, у хуткім часе пабудавалі новы мост, узнавілі млын. Энергія вады зноў весела закруціла жорны. А пастаў на іх месца якары электрарухавікоў, электрычнасць пойдзе на ўсю акругу.

Канечне, на гэта патрэбны пэўныя сродкі. Але калі гэты накірунак гаспадарчай дзейнасці разгарнуць па ўсёй Беларусі, выйгрыш будзе ў рэшце рэшт велізарны. А тыя астранамічныя сродкі, якіх патрабуе небяспечная і найзатратная АЭС, будуць сэканомлены і пушчаны на неадкладныя народныя патрэбы.

Таму, цалкам падтрымліваючы меркаванне прафесара Георгія Лепіна пра шкоднасць АЭС, асабіста прашу ўрад, усіх грамадзян краіны задумацца, што ж лепш: атамнае страшыдла на нашу галаву ці перазвон рачных струменяў, нараджаючых святло і цяпло?

Віктар БАЛУЕЎ, кандыдат тэхнічных навук.

Мінск.

SOS!

Кто поможет детям войны?

Из всех живущих ныне в Беларуси поколений самая тяжелая доля выпала на тех, кто родился в 1930-х — начале 1940-х годов, чье детство пришлось на страшное военное и послевоенное время, кто с 12—14-летнего возраста наравне со взрослыми стоял у станков на заводах и фабриках, работал в колхозах, получая трудодни, которые не оплачивались. Это они восстанавливали разрушенное войной народное хозяйство, которое явилось основой благополучия некоторых нынешних поколений.

Дети войны. Это поколение не единожды за свою жизнь ограблено государством, самым чудовищным было безвозмездное отнятие земли.

Это поколение упущенных возможностей: некоторые из нас не могли посещать школу из-за того, что нечего было обуть и надеть. Мы ходили в школу босиком до первых заморозков. В шестом классе мой одноклассник Леня шел в школу босиком по белой траве (идти нужно было 6 километров), а я шла в галошах на босу ногу, привязанных веревками. Не помню, закончил ли Леня 6 классов, но в 7-м он уже не учился.

Иногда шли в школу, поев только картошки с квасом. Я часто думаю, как выдерживали сердца наших родителей, отправлявших плохо одетых и обутых, полуголодных детей в школу за 6 километров в мороз и вьюгу.

Высшее образование мы получали в основном заочно. Днем работали, учились и растили детей, а вечером сидели за конспектами. Нам не давали 3-годичный отпуск по уходу за ребенком и не платили денежного пособия.

Теперь дети войны одиноко доживают свой век в развалюхах в опустевших деревнях, куда не ходят автобусы, где нет ни медпунктов, ни магазинов, ни бань. А в городах — на пятых и первых этажах хрущевок, где нет лифта. Это в основном они умирают от запущенных заболеваний, потому что для своевременного обследования именно им не хватает ни рентгенаппаратов, ни УЗИ-аппаратов, ни компьютерных томографов. Хотя некоторым категориям наших сограждан всего хватает выше головы.

Наше государство жалеет и заботится о детях Ливана и Южной Осетии, которых в прошлом году должны были в количестве 2—3 тысяч привезти на оздоровление в санатории Беларуси (не знаю, осуществлен ли этот замысел, но в СМИ говорили об этом много), но не замечает детей войны своей страны, которые не только пережили войну, но и отдали государству все свои силы. Отмена льгот на 50-процентную скидку на стоимость лекарств людям, достигшим 70-летнего возраста, ударила больше всего по детям войны. Такое вот сострадание и милосердие со стороны государства...

А между тем в Украине в 2004 году был принят Закон "О социальной защите детей войны", его подписал президент Кучма. Полностью он вступил в силу с 1 января 2006 года. Дети войны получают надбавки к пенсиям, имеют другие льготы. Сегодня социалисты работают над тем, чтобы приравнять статус детей войны к статусу участников войны. И это справедливо, так как они — маленькие дети — становились практически участниками боевых действий. Однако у нас, в Беларуси, ни одна политическая партия, ни один депутат не взяли на себя такую инициативу.

Лидия ВАЛЬКО, пенсионерка.

г.Барановичи.

ЧУЛІ?

За аднаўленне пахаванняў узяліся зняволеныя

8 мая адкрыецца мемарыял на воінскім пахаванні ў Заслаўі. Акультурваннем пахаванняў займалася група асуджаных адной з калоній, якія запрошаны і на ўрачыстае адкрыццё мемарыяла.

Вядома, да святкавання 65-годдзя перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне паўсюль ідуць аднаўленні воінскіх пахаванняў.

Так, група асуджаных з адной калоніі вольнага пасялення ўзяла шэфства над закінутым воінскім пахаваннем у раёне Заслаўя. Цягам некалькіх месяцаў яны займаліся акультурваннем могілак, а таксама ўсталяваннем мемарыяла ў памяць загінуўшым байцам.

"Не ва ўсіх сельсаветах хапае сродкаў і часу прывесці ў належны стан падведамасныя ім мемарыялы, — распавёў "Народнай Волі" кіраўнік прэс-службы МУС **Алег Слепчанка**. — *Таму заслаўскае пахаванне было замацавана за адной з устаноў выпрабавальнага тыпу. Адміністрацыя калоніі правяла са зняволенымі тлумачальную працу. Вядома, калі б яны не хацелі дапамагчы, то ніхто б іх не змог прымусіць марнаваць час на аднаўленне пахавання. Але памяць аб нашых загінуўшых продках — тое, што аб'ядноўвае ўсіх нас. Таму зняволеныя паставіліся з паразуменнем і працавалі ў ахвоту некалькі месяцаў..."*

8 мая плануецца ўрачыстая цырымонія адкрыцця мемарыяла, у якой прымуць удзел і асуджаныя, і прадстаўнікі калоніі.

Як даведалася "Народная Воля", сярод ініцыятараў акцыі ёсць асуджаныя па самых розных артыкулах. Так, адзін са зняволеных ужо не першы раз трапляе за краты за забойства.

Валерыя ЕСІНА.

Памяць першага азербайджанскага лётчыка ўвекавечана ў Ашмянскім раёне

У вёсцы баруны адкрыты мемарыяльны знак, які ўстаноўлены ў памяць аб гераічна загінуўшым у гады Першай сусветнай вайны экіпажы паветранага карабля "Илья Муромец №16", паведамляе БЕЛТА. Сярод палеглых у баі быў і першы азербайджанскі лётчык **Фарух Гаібаў**.

На Віцебшчыне сёлета 23 чалавекі прыйшлі з павіннай

За тры месяцы 2009 года ў праваахоўныя органы Віцебшчыны з'явіліся з павіннай 23 службовыя асобы. Пераважна гэта работнікі гандлёвых арганізацый, службоўцы прадпрыемстваў, кіраўнікі прадпрыемстваў аграпрамысловага комплексу.

Як паведамляе "Беларускі партызан" са спасылкай на газету "Народнае слова", з уласнай ініцыятывы яны добраахвотна кампенсавалі дзяржаве больш за 30 мільёнаў рублёў нанесенай шкоды. З гэтай нагоды крымінальныя справы на іх былі альбо спынены, альбо зусім не распачатыя.

Адкрыты ліст
Генеральнаму пракурору Рэспублікі Беларусь
Г.А.Васілевічу

У Беларусі адкрыта дзейнічаюць злачынныя групоўкі... Спыніце!

Мы, грамадзяне Рэспублікі Беларусь, бацькі сённяшніх юнакоў і дзяўчат, шакіраваны апошнімі ганебнымі інцыдэнтамі, якія мелі месца ў нашай сталіцы. А менавіта, нейкія злачынныя групоўкі гвалтоўна выкрадалі нашу моладзь, вывозілі ў лес, рэзалі на іх адзенне, збівалі і пакідалі ў лесе бездапаможнымі.

Так, 19 снежня 2008 года невядомыя схапілі і звалілі з ног Артура Фінькевіча, калі ён выходзіў з пад'езда на вуліцы Макаёнка. Хлопца зацягнулі ў машыну, нацягнулі куртку на галаву і збілі. Прыблізна праз тры гадзіны Артура выкінулі з машыны ў полі, недалёка ад трасы Мінск--Вільнюс. Артур звярнуўся ў міліцыю ў той жа дзень і зафіксаваў збіццё. Але на сёння крымінальная справа аб выкраданні і збіцці Артура Фінькевіча прыпынена следчымі міліцыі Першамайскага раёна г.Мінска.

13 лютага 2009 года ў раёне вуліцы Убарэвіча да Мікіты Красноба падышоў мужчына і ўдарыў у твар. Адразу на юнака наляцелі яшчэ два чалавекі і пачалі збіваць. Адзін з іх станком для галення адрэзаў пасму валасоў, другі паспрабаваў пакласці ў кішэню невядомы прадмет. Гэтым прадметам аказаўся стос улётак з віншаваннем з днём Святога Валянціна нібыта ад "Нацыянал-бальшавіцкай партыі" з правакацыйным зместам. Хлопца збівалі па нагах і галаве, пры гэтым гучалі каманды: "Ляжаць! Тварам уніз!". Па словах Мікіты, білі яго прафесійна, грошы і каштоўныя рэчы не кранулі. Мікіта напісаў заяву ў Заводскі РУУС. Па факце хуліганства ўзбуджана крымінальная справа.

25 сакавіка 2009 года былі гвалтоўна выкрадзены, збіты і вывезены за горад Наста Палажанка і Дзяніс Карноў. Як толькі маладыя людзі селі ў таксоўку, да іх падбеглі міліцыянты, якія выкінулі таксоўшчыка з машыны і паклалі яго тварам на зямлю. Дзянісу і Насці нацягнулі шапкі на твары. Тэлефоны ў іх адабралі, прымусілі сагнуць галаву да каленяў і павезлі ў невядомым накірунку. Праз некаторы час Насту Палажанка высадзілі за горадам, у раёне вёскі Тарасава. Нягледзячы на шок, 18-гадовая дзяўчына здолела вярнуцца ў горад аўтастопам.

Дзяніса Карнова давезлі амаль да Дзяржынска, змяніўшы за гэты час некалькі машын. У машынах Дзяніса моцна збівалі па спіне і нырках. Акрамя таго, невядомыя нажом парэзалі Дзянісу джынсы, здзекаваліся, потым паставілі на калені на снег і прымусілі так стаяць хвілін 20.

Наста Палажанка і Дзяніс Карноў падалі скаргу ў пракуратуру Фрунзенскага раёна па факце выкрадання.

Мы лічым, што ў нашай краіне такія дзікунствы не павінны мець месца. Нас абурае, што такія падзеі адбываюцца ў Беларусі.

Мы просім Генеральнага пракурора ўзяць пад свой асабісты кантроль расследаванне гэтых злачынстваў і патрабуем знайсці і пакараць тых, хто стаіць за трусліва-маладушнымі, беззаконнымі ўчынкамі.

Зінаіда БАНДАРЭНКА,
Мечыслаў ГРЫБ,
Павел СЕВЯРЫНЕЦ,
Вячаслаў СІЎЧЫК,
Андрэй АЛЯХНОВІЧ,
Уладзімір РАМАНОЎСКІ,

усяго 100 подпісаў.

Папа Рымскі карануе заступніцу Браслава

21—22 жніўня ў Браславе адбудзецца вялікае свята — каранацыя іконы Маці Божай Браслаўскай Папскімі каронамі, паведамляе region.org. У той жа час Віцебская каталіцкая епархія адзначыць першае 10-годдзе свайго стварэння.

Каранацыя "Уладычыцы азёр" будзе восьмым выпадкам ускладання папскіх карон на цудатворныя абразы ў рымска-каталіцкіх храмах у Беларусі і ўпершыню — на Віцебшчыне.

Народная Воля http://www.nv-online.info 5—7 МАЯ 2009 г.

ХОККЕЙ: ЧЕМПИОНАТ МИРА-2009

Дадут ли белорусы россиянам «по шайбе»?

На чемпионате мира по хоккею, который проходит в Швейцарии, сборная Беларуси попала в восьмерку сильнейших команд мира, и в четвертьфинале сыграет со сборной России.

Игра белорусов оставляет двоякое впечатление. С одной стороны — есть результат. И результат неплохой — наши хоккеисты после победы на первом этапе над словаками и венграми на втором этапе победили еще и норвежцев с финнами. В пассиве за все это время только поражения от канадцев — 1:6 и чехов — 0:3. С другой стороны — в лучшие времена игра белорусов была куда более яркой и зрелищной. Хотя, как говорят, победителей не судят. О чем не единожды замечал прославленный футбольный мэтр-тренер Валерий Васильевич Лобановский.

Впрочем, моментом истины и станет матч с россиянами, после которого проигравший отправится паковать чемоданы домой. Некоторые российские хоккейные специалисты со свойственным "имперским характером" уже успели "схавать" белорусов заранее, хотя главный тренер действующих чемпионов мира Вячеслав Быков тактично назвал нашу команду "серьезным соперником, где есть и мастеровитые хоккеисты из НХЛ, и хороший вратарь".

Кстати, лучшим бомбардиром сборной Беларуси на чемпионате мира является форвард канадского клуба НХЛ "Торонто" Михаил Грабовский, набравший шесть очков (три шайбы и три передачи). Основной вратарь команды Андрей Мезин в пяти матчах отразил 96,43 процента бросков по своим воротам.

ПРЯМАЯ РЕЧЬ

Глен ХЭНЛОН: «Замахнемся на большее...»

После воскресного поражения от чехов главный тренер сборной Беларуси Глен Хэнлон рассказал в Швейцарии корреспонденту "Прессбола", чего он ожидает от поединка с россиянами.

— Самый непростой вопрос накануне матча с командой России — с Алексеем Калюжным. Пока его участие под вопросом, но не исключено, два дня будем следить за развитием ситуации. Константин Кольцов же мог выйти на лед уже против чехов, но решили дать ему еще немного отдыха накануне плей-офф. Та же ситуация с Салеем — они оба наверняка выйдут на лед против России. А вот Мелешко — нет на 99 процентов. Все же нужно его поберечь, хватит с него одного сотрясения. Еще одно — и придется становиться тренером... Когда мы вышли в плей-офф три года назад, все радовались уже одному этому факту. Сейчас по-другому: планка обычного выхода в восьмерку уже взята, нужно замахиваться на большее. Отлично понимаю, насколько нам придется нелегко, но иначе и быть не может.

ФОРУМ

Что говорят болельщики?

Болельщики на различных спортивных форумах живо реагируют на выступление в Швейцарии нашей команды. Сейчас тема номер один — предстоящий матч с россиянами. Вот только некоторые из мнений любителей хоккея:

— По-моему, россияне по части различных шапкозакидательств фору кому угодно дадут.

***

— Наши имеют все шансы наказать Россию за недооценку, которая 200-процентно у них будет. В прессе они уже вышли в полуфинал. И коль найдется противоядие против нашей болезни (то бишь большинства), и когда мы начнем бросать — шансы 50/50.

***

— Проиграть чемпионам мира не так уж и обидно... Так что я рад, что вышли на Россию и верю,что ребята приложат все силы,чтобы выиграть этот сверхмотивированный матч! ВЕРИМ В КОМАНДУ!!!

Алесь СИВЫЙ.

ВАКОЛ СПОРТУ

Футбол ахвяравалі «Еўрабачанню»

Матч 9-га тура чэмпіянату Расіі паміж расійскімі ЦСКА і "Зенитом", які адбудзецца 17 мая, перанесены на вячэрні час з-за музычнага конкурсу "Еўрабачанне".

Фінал "Еўрабачання" абудзецца 16 мая ў спорткомплексе "Алімпійскі", а матч ЦСКА — "Зенит" пройдзе на спартыўнай арэне "Лужники".

Карлас Тэвес абураецца

Форвард зборнай Аргенціны по футболе Карлас Тэвес заявіў, што па заканчэнні сезона-2008/09 ён плануе пакінуць англійскі "Манчэстэр Юнайтэд".

25-гадовы футбаліст выказаў незадавальненне малой колькасцю гульнявога часу і сказаў, што марыць перайсці ў адзін з іспанскіх клубаў.

Дарэчы, правы на трансфер Тэвеса належаць групе інвестараў, якую ўзначальвае іранец Кіа Джурабчыян. За англійскі клуб аргенцінец выступае на правах арэнды, тэрмін якой канчаецца летам 2009 года. Галоўны трэнер "Манчэстэра" сэр Алекс Фергюсан не так даўно заявіў, што клуб хацеў бы працягнуць дамову з Тэвесам.

З хакейнай пляцоўкі — у турму

Шведскі хакеіст Тобіас Дальстрэм асуджаны на два месяцы турмы за бойку на лёдзе, піша выданне Nerikes Allehanda.

Дальстрэм, які выступае за клуб трэцяга дывізіёна чэмпіянату Швецыі "Ло Нора", пакараны за бойку, якая адбылася ў 2007 годзе. Пацярпелы ад Дальстрэма хакеіст падаў на яго ў суд.

У 2007 годзе Дальстрэм быў дыскваліфікаваны на пяць матчаў, аднак судовае разбіральніцтва справы працягвалася аж да красавіка 2009 года. Хакеіст не толькі правядзе два месяцы ў турме, але і выплаціць пацярпеламу кампенсацыю ў памеры 11 тысяч крон (1039 еўра).

У судзе пракурор адзначыў, што бойкі падчас хакейных матчаў павінны карацца ў суадноснасці з законамі краіны, і суд пагадзіўся з гэтым.

Падрыхтаваў Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ФУТБОЛ: ЧЭМПІЯНАТ БЕЛАРУСІ

«Шахцёр» можа быць пазбаўлены ачкоў...

Набірае ход першынство Беларусі па футболе сярод каманд вышэйшай лігі. У выхадныя дні адбыліся сустрэчы пятага тура. Сенсацыйных вынікаў не зафіксавана. Чэмпіён Беларусі барысаўскі БАТЭ дома выйграў у брэсцкага "Дынама". Пасля пяці праведзеных сустрэч барысаўская каманда — адзіная, якая не згубіла ачкоў у чэмпіянаце. У сваю чаргу бліжэйшы канкурэнт барысаўчан — гродзенскі "Нёман" згуляў дома ўнічыю з мінскім "Дынама". Інтрыга была яшчэ і ў тым, што ў шэрагах "Дынама" на поле выйшаў вопытны Сяргей Гурэнка, які рабіў першыя крокі ў вялікім футболе менавіта ў Гродне.

Пасля сустрэчы ён адзначыў, што ў якасці іграка ў форме гродзенскага "Нёмана" балельшчыкі яго наўрад ці ўбачаць: "Думаю, што ў якасці футбаліста хутчэй за ўсё ў Гродне не згуляю. Узрост не той. Далей — чым чорт не жартуе? А пакуль я футбаліст "Дынама", я запатрабаваны, на мяне ёсць надзея, і я буду працаваць, каб выканаць ускладзеныя на мяне функцыі".

Тым часам салігорскі "Шахцёр", які зараз ідзе на дзесятым месцы ў турнірнай табліцы, рашэннем дысцыплінарнага камітэта федэрацыі футбола Беларусі аштрафаны на 100 базавых велічынь. Справа ў тым, што яшчэ да 20 красавіка салігорцы павінны былі выплаціць грошы барысаўскаму БАТЭ за перайшоўшых з гэтага клуба футбалістаў — братоў Платонавых. Аднак гэтага зроблена не было. І калі да 8 мая грошы выплачаны не будуць, то "Шахцёр" можа быць пазбаўлены ачкоў у турнірнай табліцы...

Антон ВІТАЛЬЕЎ.

А пакуль становішча каманд выглядае наступным чынам:

		Г	В	Н	П	М	А
1	БАТЭ	5	5	0	0	8-1	15
2	Нёман	5	3	1	1	5-2	10
3	Нафтан	5	3	1	1	7-7	10
4	Тарпеда	5	3	1	1	5-2	10
5	Дынама Мн	5	2	2	1	5-4	8
6	МТЗ-РИПА	5	2	1	2	6-3	7
7	Віцебск	5	2	1	2	4-4	7
8	Дынама Бр	5	2	1	2	3-4	7
9	Днепр	5	2	0	3	4-5	6
10	Шахцёр	5	1	3	1	4-4	6
11	Гомель	5	1	2	2	5-6	5
12	Мінск	5	1	0	4	6-7	3
13	Граніт	5	1	0	4	5-12	3
14	Смаргонь	5	0	1	4	1-7	1

СКАНДАЛ

Пакараны за доўгі язык

Спартыўны дырэктар футбольнага клуба "Дынама" (Мінск) **Генадзь ТУМІЛОВІЧ** дыскваліфікаваны на чатыры матчы і аштрафаваны на 40 базавых велічынь (1,4 мільёна рублёў) за "зневажальныя паводзіны" падчас матча "Дынама" (Мінск) — БАТЭ (Барысаў) 26 красавіка. Рашэнне прынята 30 красавіка дысцыплінарным камітэтам Беларускай федэрацыі футбола. Як паведаміла прэс-служба БФФ, пры вынясенні рашэння былі ўлічаны прабачэнні з боку Г.Туміловіча.

"*Дыскваліфікацыя азначае, што наступныя чатыры матчы з удзелам мінскага "Дынама" Туміловіч можа наведаць толькі ў якасці гледача*, — растлумачыў БелаПАН кіраўнік прэс-службы БФФ **Уладзімір НЕСЦЯРОВІЧ**. *— Ён не можа быць унесены ў пратакол у якасці афіцыйнага прадстаўніка, не можа знаходзіцца ў падтрыбунных памяшканнях, у раздзявальнях*".

У выніковым пратаколе матча, які завяршыўся з лікам 3:1 на карысць БАТЭ, галоўны арбітр **Аляксей КУЛЬБАКОЎ** запісаў, што "*пасля заканчэння першага тайма не ўнесены ў пратакол прадстаўнік ФК "Дынама" Мінск Туміловіч Г. у падтрыбунным памяшканні ў нецэнзурных выразах зневажаў судзейскую брыгаду*". У сваім блогу на сайце eSport.by Г.Туміловіч назваў БАТЭ "*ліпавым чэмпіёнчыкам*", а суддзяў — "*прастытуткамі*".

29 красавіка Г.Туміловіч заявіў пра гатоўнасць панесці "*самае суровае пакаранне*" за "*недастойныя паводзіны*" на стадыёне "Дынама". Адпаведны ліст паступіў на імя генеральнага дырэктара Беларускай федэрацыі футбола Леаніда Дзмітраніцы.

"*Туміловіч як прыватная асоба можа даваць каментарыі, але як асоба афіцыйная не мае права гэта рабіць*, — заявіў БелаПАН 29 красавіка старшыня БФФ **Генадзь НЯВЫГЛАС**. *— Я не чытаў яго заяў, але калі ён парушыў рэгламент, то будзе пакараны. У федэрацыі ёсць адпаведны орган, які разглядае такія сітуацыі і выносіць рашэнне*".

На прэс-канферэнцыі пасля матча галоўны трэнер "Дынама" **Славалюб МУСЛІН** заявіў, што першы мяч, які забіў БАТЭ на 42-й хвіліне, быў "*падарункам суддзі*". Згодна з новым рэгламентам чэмпіянату, галоўным трэнерам клубаў на пасляматчавых прэс-канферэнцыях забаронена "*каментаваць і ацэньваць якасць судзейства*", аднак гэтае выказванне С.Мусліна дысцыплінарны камітэт БФФ пакінуў без разгляду.

ВТОРНИК, 5 МАЯ

Первый

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.55 "Новости".
06.05, 01.35 "День спорта".
06.10, 07.10, 08.10 "Доброе утро, Беларусь!".
06.45, 07.45, 18.50, 01.25 "Зона Х".
07.30, 08.30, 11.50 "Деловая жизнь".
08.20 "Готовим вместе".
08.35 "Арена".
09.05, 13.55 "Беларусь. История Победы".
09.10, 19.55 "Главный калибр". Сериал.
10.00 "Случай с Полыниным". Худ.фильм.
11.40 "Зямля беларуская".
12.10, 15.25, 16.45, 17.45 "Евровидение". Москва-2009".
12.15 "4 таксиста и собака". Сериал.
13.10 "Монк". Сериал.
14.05 "Ответный ход".
15.15, 19.20 "Новости региона".
15.30 "Здоровье".
15.55 "Тайна "Святого Патрика". Сериал.
16.50 "Жаркий лед". Сериал.
17.50 "Две стороны одной Анны". Сериал.
19.30 "Сфера интересов".
21.00 "Панорама".
21.35 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/2 финала. "Арсенал"—"Манчестер Юнайтед". Прямая трансляция.
23.45 "Беспокойный свидетель". Худ.фильм.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 23.10, 01.15 "Наши новости".
06.05 "Наше утро".
09.05 "Жди меня".
10.05 "Генрих Гиммлер. Погоня за призраком".
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00, 23.25 "Новости спорта".
11.10 "Один против всех".
12.00 "Малахов+".
13.10 "Понять. Простить".
13.45 "Модный приговор".
14.45 "Хочу знать".
15.10 "Жаркий лед". Сериал.
16.15 "Огонь любви". Сериал.
17.10 "Пусть говорят" с Андреем Малаховым".
18.20 "Гуманоиды в королеве". Сериал.
18.55 "Рыжая". Сериал.
20.00 "Время".
21.05 "Шальной ангел". Сериал.
22.10 "Застава Жилина". Сериал.
23.30 "Кремль-9. Спецсвязь".
00.30 "Миссия ясновидения". Сериал.

РТР-Беларусь

07.00 "Доброе утро, Россия!"
09.10, 19.30 "Кармелита". Сериал.
10.00, 14.20, 20.30 "Семнадцать мгновений весны". Сериал.
11.00, 14.00, 17.00, 19.00 "Вести".
11.25 "Спасти от Освенцима. Подвиг политрука Киселева". Док.фильм.
12.20, 17.55 "Леди мэр". Сериал.
13.20, 22.40 "Кулагин и партнеры". Сериал.
13.50, 16.50, 18.50, 23.10 "Новости - Беларусь".
15.15 "Секретный фарватер". Сериал.
17.25 "Странствия музыканта".
23.20"Вести +".
23.40 "Пост №1. Неизвестный солдат". Док.фильм.

НТВ-Беларусь

06.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.00 "Сегодня".
06.05 "Сегодня утром".
09.00 "Программа максимум".
10.25 "Чистосердечное признание".
10.50 "Женский взгляд".
11.20 "Золотые парни". Сериал.
12.10, 00.45 "Как в старом детективе". Сериал.
13.20 "Свой-чужой". Сериал.
16.30 "Адвокат". Сериал.
18.15 "Ты не поверишь! Ньюс".
18.30 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
19.35 "Катя". Худ.фильм.
21.40, 23.20 "Оплачено смертью". Сериал.
23.55 "Не ссорьтесь, девочки". Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 "24 часа".
06.10, 17.20 "Минщина".
06.20, 07.40 "Утро. Студия хорошего настроения".
08.40 "Высота 89". Худ.фильм.
10.40 "Дорогая передача".
10.55 "Танго втроем". Сериал.
11.45, 18.30 "Сила притяжения". Сериал.
12.40, 17.30 "Званый ужин".
13.50 "Новые путешествия дилетанта".
14.20 "Дальние родственники".
14.40 "Гадкий утенок". Сериал.
15.30, 23.00 "Боец". Сериал.
16.50 "Столичный футбол".
20.00 "Столичные подробности".
20.10, 22.55 "СТВ-спорт".
20.15 "Добрый вечер, малыш!"
20.30 "Смерть шпионам-2". Сериал.
21.40 "Автопанорама".
22.00 "Война. Известная и неизвестная".
23.55 "Чрезвычайные истории".

ЛАД

06.55 "ЛАДное утро".
07.55, 16.55 "Вкусно" с Борисом Бурдой".
08.20, 18.50 "Срочно в номер". Сериал.
09.05 "В этот день".
09.10 "Час суда. Дела семейные".
10.05, 17.35 "Наследница". Сериал.
11.00 Футбол. Чемпионат Англии. Обзор тура.
11.50 "Дело было в Гавриловке". Сериал.
12.40 "Женщина желает знать". Сериал.
13.25 "Здравствуйте, мои дорогие...". Док.фильм.
13.55 Мультфильм.
14.05 "Галактический футбол". Мультсериал.
14.55 "Внеклассный час".
15.10 "Битва экстрасенсов".
16.00 "Час суда".
18.35 "Новости культуры".
19.55 "Белорусское "Времечко".
20.55 "Калыханка".
21.15 "Экспедиция".
21.20 "Спорт-кадр".
21.50"Щелкни пальцем только раз...". Худ.фильм.
23.50 "Хоккей. Формула игры".

Мир

04.55 "Афиша".
05.00, 06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 00.00, 01.00 "Новости Содружества".
05.05, 02.30 "Содружество live".
05.30 "Союзники".
06.05 "Мир спорта".
06.35 "Удачная покупка".
06.45 "Тик-так".
07.05 "Легкая жизнь".
07.30 "Кому на Руси жить хорошо...".
08.05, 01.30 "Живая история".
09.05, 20.05 "Слово за слово".
10.05 "Перекресток". Сериал.
11.05 "Тайны забытых побед".
12.05, 23.45 "Отряд специального назначения". Сериал.
14.05 "Великая победа. Народная память". Док.фильм.
15.20 "Диалог со всем миром".
15.55 "Билет на сегодня".
16.05, 04.00 "Час суда. Дела семейные".
17.05 "Любовь как любовь". Сериал.
18.20 "Акценты".
18.30 "Вариант "Омега". Сериал.
21.20, 03.00 "Охотники за иконами". Сериал.
22.20 "Театр начинается".
23.15 "Кома — это правда".

Белсат

18.00, 21.00, 00.00 "Аб'ектыў".
18.10, 23.10 "Элі Макбіл". Серыял.
18.55 "Кінастужка" (агляд кінарынку).
19.15 "Мост кветак". Дак.фільм.
20.40 "Беларусы ў Польшчы".
21.15 "Хто ёсць кім?: Барыс Кіт".
21.35 "Форум" (ток-шоу): Іншая Беларусь".
22.20 "Еўропа сёння", Тэлечасопіс канала "Нямецкая хваля".
22.50 "Госць "Белсата".

СРЕДА, 6 МАЯ

Первый

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 19.30, 23.55 "Новости".
06.05, 01.35 "День спорта".
06.10, 07.10, 08.10 "Доброе утро, Беларусь!".
06.45, 07.45, 01.25 "Зона Х".
07.30, 11.55 "Деловая жизнь".
08.20 "Готовим вместе".
08.35 "Сфера интересов".
09.05, 13.55 "Беларусь. История Победы".
09.10, 19.55 "Главный калибр". Сериал.
10.00 "Жаркий лед". Сериал.
10.50 "Две стороны одной Анны". Сериал.
11.40 "ЕвроФест". День за днем.
12.10, 14.02, 15.25, 17.05 "Евровидение". Москва-2009".
12.15 "4 таксиста и собака". Сериал.
13.05 "Монк". Сериал.
14.05 "Альманах путешествий".
14.30 "Офис". Сериал.
15.15, 19.40 "Новости региона".
15.30 "Тайна "Святого Патрика". Сериал.
16.30 "Земельный вопрос".
17.10 Хоккей. Чемпионат мира. 1/4 финала. Прямая трансляция (в перерыве - "Зона Х").
20.50 "Спортлото 5 из 36". Развлекательное шоу.
21.00 "Панорама".
21.35 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/2 финала. "Челси"—"Барселона". Прямая трансляция.
23.45 "У твоего порога". Худ.фильм.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 23.10, 01.15 "Наши новости".
06.05 "Наше утро".
09.05, 18.55 "Рыжая". Сериал.
10.05, 21.05 "Шальной ангел". Сериал.
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00, 23.25, 01.30 "Новости спорта".
11.10 "Контрольная закупка".
11.40 "Ералаш".
12.05 "Малахов +".
13.10 "Понять. Простить".
13.45 "Модный приговор".
14.45 "Хочу знать".
15.10 "Жаркий лед". Сериал.
16.15 "Огонь любви". Сериал.
17.10 "Пусть говорят" с Андреем Малаховым".
18.20 "Гуманоиды в королеве". Сериал.
20.00 "Время".
22.10 "Застава Жилина". Сериал.
23.30 "Мадонна маршала Конева".
00.30 "Миссия ясновидения". Сериал.

РТР-Беларусь

07.00 "Доброе утро, Россия!".
09.10, 19.30 "Кармелита". Сериал.
10.00, 14.20, 20.30 "Семнадцать мгновений весны". Сериал.
11.00, 14.00, 17.00, 19.00 "Вести".
11.25 "Женское лицо войны. "Катюша". Док.фильм.
12.20, 17.55 "Леди мэр". Сериал.
13.20, 22.40 "Кулагин и партнеры". Сериал.
13.50, 16.50, 18.50, 23.10 "Новости — Беларусь".
15.15 "Секретный фарватер". Сериал.
17.25 "Специальный корреспондент".
23.20 "Вести +".
23.40 "Убить товарища Сталина". Док.фильм.

НТВ-Беларусь

06.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.00 "Сегодня".
06.05 "Сегодня утром".
09.00 "Очная ставка".
10.20 "Особо опасен!".
10.50 "Главная дорога".
11.20 "Золотые парни". Сериал.
12.10, 00.45 "Как в старом детективе". Сериал.
13.20 "Свой-чужой". Сериал.
16.30 "Адвокат". Сериал.
18.15 "Ты не поверишь! Ньюс".
18.30 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
19.35 "Катя". Сериал.
21.40, 23.30 "Оплачено смертью". Сериал.
23.55 "Не ссорьтесь, девочки". Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 "24 часа".
06.10, 17.20 "Минщина".
06.20, 07.40 "Утро. Студия хорошего настроения".
08.30 "Автопанорама".
08.50 "Смерть шпионам-2". Сериал.
10.00 "Пять историй".
10.40 "Реальный спорт".
10.55 "Танго втроем". Сериал.
11.45, 18.30 "Сила притяжения". Сериал.
12.40, 17.30 "Званый ужин".
13.50 "Top Gear. Русская версия".
14.40 "Гадкий утенок". Сериал.
15.30, 23.00 "Боец". Сериал.
16.50 "Война. Известная и неизвестная". Док.фильм.
20.00 "Столичные подробности".
20.10, 22.55 "СТВ-спорт".
20.15 "Добрый вечер, малыш!".
20.30 "В июне 41-го". Сериал.
21.40 "Добро пожаловаться".
22.00 "Минск и минчане".
23.55 "Детективные истории".

ЛАД

06.55 "ЛАДное утро".
07.55, 17.00 "Вкусно" с Борисом Бурдой".
08.25, 18.50 "Срочно в номер!". Сериал.
09.15 "В этот день".
09.20 "Час суда. Дела семейные".
10.15, 17.35 "Наследница". Сериал.
11.05 "Своя музыка".
11.30 "ПРОдвижение +".
12.00 "Спорт-кадр".
12.30 "Хоккей. Формула игры".
12.55 "Дело было в Гавриловке". Сериал.
13.45 "Женщина желает знать". Сериал.
14.35 "Галактический футбол". Мультсериал.
15.00 "Внеклассный час".
15.10 "Космополитен". Видеоверсия.
16.05 "Час суда" с Павлом Астаховым".
18.35 "Новости культуры".
19.50 "Белорусское "Времечко".
20.50 "Калыханка".
21.10 Хоккей. Чемпионат мира. 1/4 финала. Прямая трансляция.
23.30 "Экспедиция".
23.35 "Другие".

Мир

04.55 "Афиша".
05.00, 06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 00.00, 01.00 "Новости Содружества".
05.05, 06.05 "Содружество live".
05.30 "Диалог со всем миром".
06.35 "Удачная покупка".
06.45 "Тик-так".
07.05 "Легкая жизнь".
07.30 "День посла".
08.05, 01.30 "Живая история".
09.05, 20.05 "Слово за слово".
10.05 "Перекресток". Сериал.
11.05 "Тайны забытых побед".
12.05, 23.45 "Отряд специального назначения". Сериал.
14.05 "Великая победа. Народная память". Док.фильм.
15.20 "Детективные истории".
15.55 "Билет на сегодня".
16.05, 04.00 "Час суда. Дела семейные".
17.05 "Любовь как любовь". Сериал.
18.20 "Акценты".
18.30 "Вариант "Омега". Сериал.
21.20, 03.00 "Охотники за иконами". Сериал.
22.20 "История создания".
23.15 "Кома — это правда".

Белсат

18.00, 21.00, 00.00 "Аб'ектыў".
18.10 "Элі Макбіл". Серыял.
19.00 "Жанчына з Украіны". Дак.фільм.
19.20 "Асабісты капітал" (эканамічная праграма).
19.35 "Апошні сезон". Серыял.
20.30 "Праект "Будучыня". Навукова-папулярны тэлечасопіс канала "Нямецкая хваля".
21.15 "Без рэтушы": "Вяртанне Памяці". Дак.фільм.
21.40 "Гісторыя пад знакам Пагоні": "Рагвалод і Рагнеда" (пазнавальная праграма).
21.50 "Адвага кахаць". Маст.фільм.
23.30 "З архіва "Jazz Jamboree": "Кіт Джарэт".

ЧЕТВЕРГ, 7 МАЯ

Первый

06.00, **07.00**, **08.00**, **09.00**, **12.00**, **13.00**, **14.00**, **15.00**, **16.00**, **17.00**, **19.30**, **23.55** "Новости".
06.05, **02.00** "День спорта".
06.10, **07.10**, **08.10** "Доброе утро, Беларусь!".
06.45, **07.45**, **00.00** "Зона Х".
07.30, **08.30**, **11.50** "Деловая жизнь".
08.20 "Готовим вместе".
08.35 "Земельный вопрос".
09.05, **13.55** "Беларусь. История Победы".
09.10, **19.55 "Главный калибр".** Сериал.
10.05 "Звезды "Евровидения".
11.40 "Зямля беларуская".
12.10, **14.02**, **15.25**, **17.05** "Евровидение". Москва-2009".
12.15 "4 таксиста и собака". Сериал.
13.05 "Монк". Сериал.
14.05 "Собственной персоной".
14.30 "Офис". Сериал.
15.15, **19.40** "Новости региона".
15.30 "Тайна "Святого Патрика". Сериал.
16.30 "Сфера интересов".
17.10 Хоккей. Чемпионат мира. 1/4 финала. Прямая трансляция (в перерыве — "Зона Х").
21.00 "Панорама".
21.50 "Живи и помни". Худ.фильм.
00.05 Хоккей. Чемпионат мира. 1/4 финала.

ОНТ

06.00, **06.30**, **07.00**, **07.30**, **08.00**, **08.30**, **09.00**, **11.00**, **13.00**, **16.00**, **18.00**, **20.30**, **23.10**, **00.45** "Наши новости".
06.05 "Наше утро".
09.05, **18.55 "Рыжая".** Сериал.
10.05, **21.05 "Шальной ангел".** Сериал.
11.05, **13.05**, **16.10**, **18.15**, **21.00**, **23.25**, **01.00** "Новости спорта".
11.10 "Контрольная закупка".
11.40 "Ералаш".
12.05 "Малахов+".
13.10 "Понять. Простить".
13.45 "Модный приговор".
14.45 "Хочу знать".
15.10 "Жаркий лед". Сериал.
16.15 "Огонь любви". Сериал.
17.10 "Пусть говорят" с Андреем Малаховым".
18.20 "Гуманоиды в королеве". Сериал.
20.00 "Время".
22.10 "Заставa Жилина". Сериал.
23.30 "Преступления века".
00.00 "Миссия ясновидения". Сериал.

РТР-Беларусь

07.00 "Доброе утро, Россия!".
09.10, **19.30 "Кармелита".** Сериал.
10.00, **14.20**, **20.30 "Семнадцать мгновений весны".** Сериал.
11.00, **14.00**, **17.00**, **19.00** "Вести".
11.25 "Эфир как предчувствие". Док.фильм.
12.20, **17.55 "Леди мэр".** Сериал.
13.20 "Кулаги и партнеры". Сериал.
13.50, **16.50**, **18.50**, **23.40** "Новости — Беларусь".
15.15 "Секретный фарватер". Сериал.
17.25 "Формула власти".
23.50 "Вести +".
00.10 "Сталинские соколы. Крылатый штрафбат". Док.фильм.

НТВ-Беларусь

06.00, **10.00**, **13.00**, **16.00**, **19.00** "Сегодня".
06.05 "Сегодня утром".
09.00 "И снова здравствуйте!".
10.25 "Повара и поварята".
10.50 "Чистосердечное признание".
11.20 "Золотые парни". Сериал.
12.10, **00.45 "Как в старом детективе".** Сериал.
13.20 "Свой-чужой". Сериал.
16.30 "Адвокат". Сериал.
18.15 "Чрезвычайное происшествие. Расследование".
18.30 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
19.35 "Катя". Сериал.
21.40, **23.25 "Оплачено смертью".** Сериал.
23.55 "Не ссорьтесь, девочки!". Сериал.

СТВ

06.00, **07.30**, **10.30**, **13.30**, **16.30**, **19.30**, **22.30** "24 часа".
06.10, **17.20** "Минщина".
06.20, **07.40** "Утро. Студия хорошего настроения".
08.30 "Добро пожаловаться".
08.50, **20.30 "В июне 41-го".** Сериал.
10.00 "Пять историй".
10.40 "Дальние родственники".
10.55 "Танго втроем". Сериал.
11.45, **18.30 "Сила притяжения".** Сериал.
12.40, **17.00** "Званый ужин".
13.50 "Частные истории".
14.40 "Гадкий утенок". Сериал.
15.30 "Боец". Сериал.
16.50 "Репортерские истории".
20.00 "Столичные подробности".
20.10, **22.55** "СТВ-спорт".
20.15 "Добрый вечер, малыш!".
21.40 "Автопанорама".
22.00 "Личный интерес".
23.00 "Сенсация". Худ.фильм.
00.35 "Секретные истории".

ЛАД

06.55 "ЛАДное утро".
07.55, **16.35** "Вкусно" с Борисом Бурдой".
08.20 "Срочно в номер!". Сериал.
09.10 "В этот день".
09.15 "Час суда. Дела семейные".
10.10, **17.10 "Наследница".** Сериал.
11.00 "Необъяснимо, но факт".
11.50 "Врачебные тайны".
12.20 "Дело было в Гавриловке". Сериал.
13.05 "Женщина желает знать". Сериал.
13.50 "Просто программа".
14.30 "Его Величество Эфир". Концерт.
15.25 "Внеклассный час".
15.40 "Час суда" с Павлом Астаховым.
18.10 "Новости культуры".
18.25 "Белорусское "Времечко".
19.25 Футбол. Кубок УЕФА. "Шахтер"—"Динамо" (Киев). Полуфинал. Прямая трансляция.
21.30 "Экспедиция".
21.35 Футбол. Кубок УЕФА. Полуфинал. "Гамбург"—"Вердер". Прямая трансляция.
23.40 "Время футбола".
00.05 "Просто программа".

Мир

04.55 "Афиша".
05.00, **06.00**, **07.00**, **08.00**, **09.00**, **10.00**, **11.00**, **12.00**, **13.00**, **14.00**, **15.00**, **16.00**, **17.00**, **18.00**, **19.00**, **20.00**, **21.00**, **22.00**, **23.00**, **00.00**, **01.00** "Новости Содружества".
05.05, **06.05** "Содружество live".
05.30 "Детективные истории".
06.35 "Удачная покупка".
06.45 "Тик-так".
07.05 "Легкая жизнь".
07.30 "Казахстан: народы и судьбы".
08.05, **01.30** "Живая история".
09.05, **20.05** "Слово за слово".
10.05 "Перекресток". Сериал.
11.05 "Тайны забытых побед".
12.05, **23.45 "Отряд специального назначения".** Сериал.
14.05 "Великая победа. Народная память". Док.фильм.
15.20 "Реальные истории".
15.55 "Билет на сегодня".
16.05, **04.00** "Час суда. Дела семейные".
17.05 "Любовь как любовь". Сериал.
18.20 "Акценты".
18.30 "Вариант "Омега". Сериал.
21.20, **03.00 "Охотники за иконами".** Сериал.
22.20 "Откровенный разговор".
23.15 "Кома — это правда".

Белсат

18.00, **21.00**, **00.10** "Аб'ектыў".
18.10 "Адвага кахаць". Маст.фільм.
19.55 "Кроў і попел Дражна".
20.15 "Кухня" (музычна-публіцыстычная праграма).
20.30 "На колах". Аўтамабільны тэлечасопіс канала "Нямецкая хваля".
21.15 "Сальда" (эканамічная праграма).
21.30 "Інтэрнаўты выбіраюць".
23.00 "Паштоўка з Вільні" (праграма пра беларусаў у Літве).
23.20 "Кансультацыя ў ружовым садзе". Серыял.

ПЯТНИЦА, 8 МАЯ

Первый

06.00, **07.00**, **08.00**, **09.00**, **12.00**, **13.00**, **14.00**, **15.00**, **16.00**, **17.00**, **19.30** "Новости".
06.05, **23.55** "День спорта".
06.10, **07.10**, **08.10** "Доброе утро, Беларусь!".
06.45, **07.45**, **15.35** "Зона Х".
07.30, **11.55** "Деловая жизнь".
08.20 "Готовим вместе".
08.35 "Сфера интересов".
09.05, **13.55** "Беларусь. История Победы".
09.10, **19.55 "Главный калибр".** Сериал.
10.05 "Девочка ищет отца". Худ.фильм.
11.40 "ЕвроФест". День за днем".
12.10, **14.02**, **15.25**, **17.05**, **21.45** "Евровидение". Москва-2009".
12.15 "4 таксиста и собака". Сериал.
13.05 "Монк". Сериал.
14.05 "Шпилька".
14.30 "Офис". Сериал.
15.15, **19.40** "Новости региона".
16.05 "Жизнь как жизнь".
17.10 Хоккей. Чемпионат мира. Полуфинал. Прямая трансляция.
21.00 "Панорама".
22.00 Праздничный концерт ко Дню Победы.

ОНТ

06.00, **06.30**, **07.00**, **07.30**, **08.00**, **08.30**, **09.00**, **11.00**, **13.00**, **16.00**, **18.00**, **20.30**, **00.55** "Наши новости".
06.05 "Наше утро".
09.05 "Рыжая". Сериал.
10.05 "Шальной ангел". Сериал.
11.05, **13.05**, **16.10**, **18.15**, **21.00**, **01.10** "Новости спорта".
11.10 "Контрольная закупка".
11.40 "Ералаш".
12.05 "Малахов +".
13.10 "Понять. Простить".
13.45 "Модный приговор".
14.45 "Хочу знать".
15.10 "Жаркий лед". Сериал.
16.15 "Огонь любви". Сериал.
17.10 "Пусть говорят" с Андреем Малаховым".
18.20 "Документальный детектив".
19.00 "Поле чудес".
20.00 "Время".
21.05 "Время собирать камни". Худ.фильм.
22.50 "Яков лжец". Худ.фильм.

РТР-Беларусь

07.00 "Доброе утро, Россия!".
08.50 "Кармелита". Сериал.
09.40,**14.15**, **20.30 "Семнадцать мгновений весны".** Сериал.
11.00, **14.00**, **17.00**, **19.00** "Вести".
11.25 "Судьба поэта. Лебедев-Кумач". Док.фильм.
12.20, **17.55 "Леди мэр".** Сериал.
13.20 "Кулаги и партнеры". Сериал.
13.50, **16.50**, **18.50**, **23.40** "Новости - Беларусь".
15.35 "Секретный фарватер". Сериал.
17.25 "Городок". Дайджест.
19.30 "Дежурный по стране". Михаил Жванецкий.
23.50 "Звуковая дорожка".

НТВ-Беларусь

06.00, **10.00**, **13.00**, **16.00**, **19.00** "Сегодня".
06.05 "Сегодня утром".
09.00 "Дачный ответ".
10.25 "Русские не сдаются!".
10.50 "Шнур вокруг света".
11.20 "Кровавый круг". Сериал.
12.10 "Как в старом детективе". Сериал.
13.20 "Свой-чужой". Сериал.
16.30 "Адвокат". Сериал.
18.30 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
19.40 "Катя". Сериал.
21.30 "Кукушка". Сериал.
23.30 "Враги". Худ.фильм.

СТВ

06.00, **07.30**, **10.30**, **13.30**, **16.30**, **19.30**, **22.30** "24 часа".
06.10, **17.20** "Минщина".
06.20, **07.40** "Утро. Студия хорошего настроения".
08.30 "Автопанорама".
08.50 "В июне 41-го". Сериал.
10.00 "Пять историй".
10.40 "Дорогая передача".
10.55 "Танго втроем". Сериал.
11.45, **18.30 "Сила притяжения".** Сериал.
12.40, **17.30** "Званый ужин".
13.50 "Здравствуйте, доктор!"
14.20 "Гадкий утенок". Сериал.
15.05 "Сенсация". Худ.фильм.
16.50 "Личный интерес".
20.00 "Столичные подробности".
20.10, **22.55** "СТВ-спорт".
20.15 "Добрый вечер, малыш!".
20.35 "Родина или смерть". Худ.фильм.
23.00 "Горячий лед".
23.25 "Видимо-невидимо".
00.05 "Из ада в ад". Худ.фильм.

ЛАД

06.55 "ЛАДное утро".
07.55, **17.05** "Вкусно" с Борисом Бурдой".
08.25 "Человек говорящий". Док.фильм.
09.20 "В этот день".
09.25 "Час суда. Дела семейные".
10.15 "Время футбола".
10.50, **17.35 "Наследница".** Сериал.
11.40 "Лабірынты": Камянец-Падольскі".
12.10 "Дело было в Гавриловке". Сериал.
13.00 "Улица младшего сына". Худ.фильм.
14.40 "Галактический футбол". Мультсериал.
15.05 "Внеклассный час".
15.15 "Школа ремонта".
16.10 "Час суда" с Павлом Астаховым.
18.35 "Новости культуры".
18.50 "Все о безопасности".
19.15 "Битва экстрасенсов".
20.25 "Калыханка".
20.40 "Женская лига".
21.10 Хоккей. Чемпионат мира. Полуфинал. Прямая трансляция.
23.30 "Экспедиция".
23.35 "Грандиозная гонка".

Мир

04.55 "Афиша".
05.00, **06.00**, **07.00**, **08.00**, **09.00**, **10.00**, **11.00**, **12.00**, **13.00**, **14.00**, **15.00**, **16.00**, **17.00**, **18.00**, **19.00**, **20.00**, **21.00**, **22.00**, **23.00**, **00.00**, **01.00** "Новости Содружества".
05.05, **06.05** "Содружество live".
05.30 "Реальные истории".
06.35 "Удачная покупка".
06.45 "Тик-так".
07.05 "Легкая жизнь".
07.30 "Рандеву со звездой".
08.05, **01.30** "Живая история".
09.05, **20.05** "Слово за слово".
10.05 "Перекресток". Сериал.
11.05 "Тайны забытых побед".
12.05, **23.45 "Отряд специального назначения".** Сериал.
14.05 "Великая победа. Народная память".
15.20 "Культурный слой" со Львом Лурье".
15.55 "Билет на сегодня".
16.05, **04.00** "Час суда. Дела семейные".
17.05 "Любовь как любовь". Сериал.
18.20 "Акценты".
18.30 "Вариант "Омега". Сериал.
21.20, **03.00** "Документальный детектив".
22.20 "Весь этот рок".
23.15 "Кома - это правда".

Белсат

18.00, **21.00**, **00.10** "Аб'ектыў".
18.10 "Кансультацыя ў ружовым садзе". Серыял.
19.00 "Праект "Будучыня". Навукова-папулярны тэлечасопіс канала "Нямецкая хваля".
19.30 "Хто ёсць кім?: Барыс Кіт".
19.45 "З архіву "Jazz Jamboree": "Рэй Чарлз".
20.15 "Без рэтушы": "Вяртанне Памяці". Дак.фільм.
20.35 "Кружэлка" (сусветная музыка).
21.15 "Госць "Белсата".
21.30 "Наўскач". Маст.фільм.
23.15 "Апошні сезон". Серыял.

СУББОТА, 9 МАЯ

Первый

06.05 "Наша память, наши песни, наше кино".
07.10 "Існасць".
07.35 "Здоровье".
08.00 "Доброе утро, Беларусь!".
09.00, **12.00**, **15.00**, **18.00** "Новости".
09.10 "Беларусь. История Победы".
10.15 "Звезда". Гала-концерт лауреатов фестиваля армейской песни.
10.55 Торжественное шествие ветеранов Великой Отечественной войны и возложение цветов к монументу на площади Победы. Прямая трансляция.
12.20 "Синий платочек". "Песни Победы".
12.50 "Союз". Тележурнал.
13.15 "Песни Весны и Победы".
14.15 "Кинометры войны".
14.45 "Годен к нестроевой". Худ.фильм.
16.15 "Большая политика".
16.45, **18.00 "Перед рассветом".** Худ.фильм.
17.55 Светлой памяти павших в борьбе против фашизма. Минута молчания.
18.20 "Один против всех".
19.05 "Правнуки войны". Концерт.
21.00 "В бой идут одни старики". Худ.фильм.
22.25 "Риорита". Худ.фильм.

РТР-Беларусь

06.50 "Был месяц май". Худ.фильм.
23.30 "Формула-1". Чемпионат мира по автогонкам. Гран-при Испании. Квалификация.

ОНТ

07.00 "Субботнее утро".
08.00, **09.00**, **16.00**, **20.30** "Наши новости".
09.05 "Летят журавли". Худ.фильм.
10.55 Торжественное шествие ветеранов Великой Отечественной войны и возложение цветов к монументу на площади Победы. Прямая трансляция.
12.20 "Синий платочек". "Песни Победы".
12.50 "Союз". Тележурнал.
13.15 "Песни Весны и Победы".
14.15 "Кинометры войны".
14.45 "Годен к нестроевой". Худ.фильм.
16.15 "Большая политика".
16.45, **18.00 "Перед рассветом".** Худ.фильм.
17.55 Светлой памяти павших в борьбе против фашизма. Минута молчания.
18.00, **19.25** Праздничный концерт, посвященный Дню Победы.
20.10 "Приказано уничтожить. Операция "Китайская шкатулка". Худ.фильм.
23.40 "День Победы". Худ.фильм.

НТВ-Беларусь

06.10 "Благословите женщину". Сериал.
08.00, **10.00**, **13.00**, **19.00** "Сегодня".
08.15 "Великая Отечественная: падение Берлина. Победа".
09.05, **10.25**, **13.25 "Спасите наши души".** Сериал.
16.55, **18.00 "В августе 44-го...".** Худ.фильм.
08.40, **14.00**, **19.00** "Вести".
09.00 Москва. Красная площадь. Военный парад, посвященный 64-й годовщине Победы в Великой Отечественной войне 1941—1945 годов.
09.55 "Поющее оружие. Ансамбль Александрова". Док.фильм.
10.45 "Привет с фронта". Худ.фильм.
12.10 "Солдатам Великой войны посвящается...". Киноконцерт.
12.40, **14.20**, **17.00 "Батальны просят огня".** Сериал.
13.50, **16.50**, **18.50**, **23.30** "Новости - Беларусь".
17.55 Светлой памяти павших в борьбе против фашизма. Минута молчания.
18.00, **19.25** Праздничный концерт, посвященный Дню Победы.
20.10 "Приказано уничтожить. Операция "Китайская шкатулка". Худ.фильм.
23.40 "День Победы". Худ.фильм.

НТВ-Беларусь

06.10 "Благословите женщину". Сериал.
08.00, **10.00**, **13.00**, **19.00** "Сегодня".
08.15 "Великая Отечественная: падение Берлина. Победа".
09.05, **10.25**, **13.25 "Спасите наши души".** Сериал.
16.55, **18.00 "В августе 44-го...".** Худ.фильм.
17.55 Светлой памяти павших в борьбе против фашизма. Минута молчания.
19.25 "Катя". Сериал.
21.20 "Бой местного значения". Худ.фильм.
23.10 "Второй фронт". Худ.фильм.
00.40 "Ржев. Неизвестная битва Георгия Жукова".

СТВ

06.30 "Дожить до победы!" Док.фильм.
07.30, **10.30**, **13.30**, **16.30**, **19.30**, **22.30** "24 часа".
07.40 "Линия Сталина".
08.10 "Семнадцать мгновений весны". Сериал.
10.40 "Минск и минчане".
10.55 Торжественное шествие ветеранов Великой Отечественной войны и возложение цветов к монументу на площади Победы. Прямая трансляция.
12.00, **18.00**, **20.10**, **22.55 "Ликвидация".** Сериал.
17.55 Светлой памяти павших в борьбе против фашизма. Минута молчания.
20.00 "Столичные подробности".

ЛАД

07.50 "Зимородок". Худ.фильм.
09.05 "Своя компания".
10.10 "Все это ты — Победа!". Владимир Гостюхин и группа "Чистый голос".
10.40 "Площадь Победы". Видеофильм.
10.55 Торжественное шествие ветеранов Великой Отечественной войны и возложение цветов к монументу на площади Победы. Прямая трансляция.
12.00 "Майскими короткими ночами...".
13.35 "Лабірынты: сеча пад Хоцінам, або Апошні бой гетмана".
14.00 "Страсти по культуре".
14.40 Хоккей. НХЛ. Матч недели.
16.20 "Летят журавли". Худ.фильм.
17.55 Светлой памяти павших в борьбе против фашизма. Минута молчания.
18.00 "Андрей Бембель: смерть, победа, слава". Док.фильм.
18.25 "Они сражались за Родину". Худ.фильм.
21.20 "Звезда". Худ.фильм.
23.15 "Мы - белорусы". Праздничный концерт.

Мир

04.55 "Афиша".
05.00, **12.00** "Любимые актеры".
05.20, **12.20 "Сын полка".** Худ.фильм.
07.00, **16.00** "Союзники".
08.00 "Трансляция".
14.00, **03.50** "Великая Победа. Народная память". Док.фильм.
15.00, **18.00**, **21.00** "Новости Содружества".
15.20 "День посла".
15.55 "Билет на сегодня".
17.00 "От героев былых времен". Концерт.
18.20 "Акценты".
18.30, **01.30 "Генерал".** Худ.фильм.
21.20 Концерт. Прямая трансляция из Бреста.
23.30 "Высота 89". Худ.фильм.

Белсат

18.00, **21.00**, **00.00** "Аб'ектыў".
18.10 "Тыдзень з Радыё Свабода" (аналітычная праграма).
18.45 "Анна, сем год на лініі фронту". Дак.фільм.
20.00 "На колах". Аўтамабільны тэлечасопіс канала "Нямецкая хваля".
20.30 "Бульбана". Мультсерыял.
20.35 "YoLife!" (маладзёжная праграма).
21.10 "Невядомая Беларусь": "Лінія Сталіна. Гонар ці ганьба?". Дак.фільм.
21.45 "Еўропа сёння". Тэлечасопіс канала "Нямецкая хваля".
22.10 "Нагаворнае зелле нумар дзевяць". Маст.фільм.
23.50 "Калыханка" ад Сашы і Сірожы".

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 10 МАЯ

Первый

07.20 "Сердце океана". Сериал.
07.25 "Остров сокровищ". Худ.фильм.
08.25 "Альманах путешествий".
08.55 "Беларусь. История победы".
09.00, **12.00**, **14.25** "Новости".
09.05 "Арсенал".
09.35 "Тайны забытых побед".
10.00 "Культурные люди".
10.35 "Утренняя волна".
11.10 "В мире моторов".
11.45 "ЕвроФест". День за днем".
12.10, **14.50**, **16.55**, **18.00**, **21.15** "Евровидение". Москва-2009".
12.15 "Альпийская баллада". Худ.фильм.
13.55 "Nota Bene".
14.35 "Новости региона".
14.55 "Формула-1". Чемпионат мира по автогонкам. Гран-при Испании. Гонка. Прямая трансляция.
17.00 "Суперлото".
18.05 "Звездные танцы".
19.35 "Спортлото 5 из 36".
20.00 "Панорама недели".
21.25 Хоккей. Чемпионат мира. Финал. Прямая трансляция.
23.50 "Собственной персоной".

ОНТ

07.00 "Воскресное утро".
08.00, **09.00**, **16.00** "Наши новости".
09.05 "Воскресная проповедь".
09.20 "Диверсант". Худ.фильм.
13.10 "Кумиры".
14.10 "Обратный отсчет".
14.40, **16.20 "Исчезнувшие".** Худ.фильм.
16.15 "Новости спорта".
18.30 "Песні маёй краіны".
20.00 "Контуры".
21.05 "Дыхание планеты".
21.40 "Ледниковый период". "Песни военных лет".
23.55 Звезды "Евровидения" в России. Церемония открытия конкурса "Евровидение-2009".

РТР-Беларусь

07.00, **11.00**, **14.00**, **19.00** "Вести".
07.15 "Вылет задерживается". Худ.фильм.
08.45 Мультфильмы.
09.00 "Городок".
10.05 "Смехопанорама".
11.10 "Сам себе режиссер".
12.00 "Возвращение Турецкого". Сериал.
14.10 Юбилейный концерт Надежды Кадышевой.
16.00 "Танцы со звездами". Сезон-2009.
19.20 "Парад звезд". Праздничный выпуск.
21.20 "КВН". Первая лига. 1/8 финала.
23.25 "Так не бывает". Худ.фильм.

НТВ-Беларусь

07.15 "Великая Отечественная: Победа".
08.00, **10.00**, **13.00**, **16.00**, **19.00** "Сегодня".
08.15 "Великая Отечественная: Сталин в Берлине".
09.00 "Их нравы".
09.35 "Смотр".
10.25 "Главная дорога".
10.55 "Кулинарный поединок".
11.55 "Квартирный вопрос".
13.25 "Особо опасен!".
14.05 "Май". Худ.фильм.
16.20 "Кремлевские похороны".
17.10 "Закон и порядок. Преступный умысел". Сериал.
19.30 "Перегон". Худ.фильм.
22.15 "Доброй ночи и удачи". Худ.фильм.
23.50 "Время грехов". Худ.фильм.

СТВ

07.00 "Проверено на себе".
07.45 "Охота на единорога". Худ.фильм.
09.00 "Здравствуйте, доктор!".
09.30 "День Победы". Худ.фильм.
10.55 "Большой завтрак".
11.30 "Любовь моя". Сериал.
12.30, **19.00** "Автопанорама".
13.00 "Чакули и румба". Худ.фильм.
14.30 "Частные истории".
15.25 "Ретромания".
16.30 "24 часа".
16.50 "Культурная жизнь".
17.20 "Военно-полевой роман". Худ.фильм.
19.30 "Неделя".
20.30 "В августе 44-го". Худ.фильм.
22.45 "Спортивная неделя".
23.05 "Профессиональный бокс".
00.00 "Агентство "Золотая пуля". Сериал.

ЛАД

08.10 "Благовест".
08.40 "Мир вашему дому".
08.50 "Бухта капитанов".
09.30 "Наша пяточка".
10.00 Мультфильм.
10.15 "Капитан Немо". Худ.фильм.
11.30 "Врачебные тайны".
12.10 "Сезон у дачи".
12.50 "ПРОдвижение+".
13.05 "Гаспадар".
13.35 Мультфильм.
14.50 Футбол. Чемпионат Беларуси. МТЗ-РИПО—"Днепр". Прямая трансляция.
16.55 Хоккей. Чемпионат мира. Матч за 3-е место. Прямая трансляция.
19.20 Футбол. Чемпионат Англии. "Арсенал"—"Челси".
21.30 "Телебарометр".
21.50 "Экспедиция".
22.20 "Права человека".
22.35 "Дневники няни". Худ.фильм.

Мир

04.55 "Афиша".
05.00, **12.10** "Любимые актеры".
05.10, **12.20 "Сын полка".** Худ.фильм.
06.45, **16.00** "Хит-экспресс".
07.45, **15.20**, **02.30** "Погуляем по-питерски".
08.15 "Территория КG".
08.30 "Повторная загрузка 1—2". Мультсериал.
09.00 "АБВГДейка".
09.30 "Лэсси и рейнджер Корри". Сериал.
10.00 "Путеводитель".
10.30 "Тайны забытых побед".
11.00, **04.00** "Знаем русский".
12.00 "Новости Содружества".
14.05 "Великая Победа. Народная память". Док.фильм.
15.00 "Новости Содружества. Культура".
15.55 "Билет на сегодня".
17.00, **03.00** "Личные вещи".
17.45 "Республика сегодня".
18.00 "Военно-полевой роман". Худ.фильм.
20.00 "Вместе".
21.00 "Сопротивление". Худ.фильм.
22.50 "Полуночники".
23.30 "Последние дни знаменитостей". Док.фильм.
00.30 "Высота 89". Худ.фильм.

Белсат

18.00 "Прэс-экспрэс" (агляд медыяў).
18.15 "Ранча". Серыял.
19.05 "Жаўтуха" (сатырычная праграма).
19.35 "Святаслаў Фёдараў - жыцьцё пасля смерці". Дак.фільм.
20.10 "Форум (ток-шоу): Без праваз на жыцьцё".
21.00, **00.00** "Аб'ектыў".
21.20 "Гісторыя пад знакам Пагоні": "Усяслаў Чарадзей" (пазнавальная праграма).
21.25 "Адна рука не пляскае". Маст.фільм.
23.10 "Рок карона-2008".

СКАЖЫ, ВІТАЛЬ...

Як распарадзіцца чэкамі «Жыллё»?

Падкажыце, якім чынам зараз можна выкарыстаць чэкі "Жыллё"?

Мікалай Разносаў, Брэст.

— Згодна з дзеючым заканадаўствам, перарэгістраваныя ва ўстаноўленым парадку чэкі "Жыллё" могуць быць выкарыстаны для прыватызацыі займаемых жылых памяшканняў у дамах дзяржаўнага жыллёвага фонду. Пры адсутнасці магчымасці выкарыстання чэкаў па гэтым прызначэнні яны выкарыстоўваюцца грамадзянамі і членамі іх сем'яў, якія стаяць на ўліку тых, каму патрэбна паляпшэнне жыллёвых умоў, для аплаты паевага ўнёску ў жыллёвым альбо жыллёва-будаўнічым кааператыве, фінансавання індывідуальнага або калектыўнага жыллёвага будаўніцтва, рэканструкцыі аднаватэрных жылых дамоў, долевага ўдзелу ў жыллёвым будаўніцтве, набыцця жылля, пагашэння запазычанасці па банкаўскіх крэдытах і пазыках юрыдычных асоб, якія былі ўзяты і выкарыстаны на пазначаныя мэты.

Чэкі "Жыллё" не падлягаюць адчужэнню, за выключэннем іх дарэння па натарыяльна заверанымі дагаворы.

Могуць скараціць, нягледзячы на кантракт

На нашым прадпрыемстве плануецца скарачэнне. Пакуль невядома, якія канкрэтна катэгорыі работнікаў апынуцца на вуліцы. Адсюль пытанне: наколькі законна скарачэнне тых, з кім заключаны кантракт?

Сяргей Чарноў, Мінск.

Скараціць могуць і тых, з кім заключаны кантракт. Гэта законна. Бо скарачэнне — гэта звальненне па ініцыятыве наймальніка. І ў гэтым выпадку не мае значэння, ці заключаны з супрацоўнікам кантракт альбо бестэрміновы працоўны дагавор. Згодна з працоўным кодэксам, працоўны дагавор, які заключаны на невызначаны тэрмін, а таксама кантракт могуць быць скасаваны па ініцыятыве наймальніка ў выпадку скарачэння колькасці супрацоўнікаў.

Замест 1000 еўра — 200?

Чуў, што ў хуткім часе магчыма зніжэнне нормы бяспошліннага ўвозу тавараў з 1000 да 200 еўра. Ці так гэта?

Паліна Ярцэвіч, Мінск.

— На сённяшні дзень Дзяржаўны мытны камітэт падрыхтаваў праект дакумента, які зменіць парадак беспошліннага ўвозу тавараў.

Сапраўды, прапануецца знізіць норму бяспошлінага ўвозу тавараў з 1000 еўра да 200 еўра. Прадугледжваецца, што гэтая норма не будзе распаўсюджвацца на асабістыя рэчы, якія вы збіраецеся ўзяць з сабой у адпачынак.

Пры выездзе вы ўказваеце наяўнасць у багажы аўдыё-, відэа і бытавой тэхнікі і пры ўездзе назад у Беларусь пошлину на задэклараваную маёмасць плаціць не трэба. Затое калі вы, знаходзячыся за мяжой, набудзеце аўдыё-, відэа- ці бытавую тэхніку на суму, якая перавышае 200 еўра, то прыйдзецца заплаціць пошліну.

Беларусаў у Лізе чэмпіёнаў не будзе

Падкажыце, калі ласка, наколькі вялікая верагоднасць выступлення беларускіх хакейных клубаў у Лізе чэмпіёнаў?

Сцяпан Закрэўскі, Гомель.

— У прынцыпе, такая верагоднасць у перспектыве не выключана. Затое дакладна вядома, што адбудзецца гэта не ў наступным хакейным сезоне.

На чэмпіянаце свету, які праходзіць у Швейцарыі, прынята рашэнне не пашыраць колькасць удзельнікаў Лігі чэмпіёнаў. Віной гэтаму — фінансавы крызіс.

Такім чынам, у наступным сезоне ў Лізе чэмпіёнаў згуляюць прадстаўнікі Расіі, Фінляндыі, Швецыі, Чэхіі, Швейцарыі, Германіі і Славакіі.

Чэмпіён Беларусі мінскае "Юнацтва" выступіць у Кантынентальным Кубку.

Правы ў ДАІ захоўваюцца да двух гадоў

За парушэнне правілаў дарожнага руху ў мяне забралі правы тэрмінам на 1 год. Падкажыце, калі ласка, які тэрмін захоўвання вадзіцельскіх правоў у ДАІ?

Юрый Буланаў, Брэст.

— Калі пасля парушэння правілаў дарожнага руху ў вас забралі правы на нейкі тэрмін, то ведайце: вашы старыя правы захоўваюцца ў ДАІ цягам двух гадоў. Па заканчэнні гэтага тэрміну, каб вярнуцца за руль, прыйдзецца зрабіць дублікат.

Свае пытанні ў рубрыку дасылайце на адрас: 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а, рэдакцыя газеты "Народная Воля" з паметкай "Скажы, Віталь...".

Вядучы рубрыкі Віталь ГАРБУЗАЎ.

Адрас рэдакцыі: 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а. Прыёмная: тэл./факс (017) 3286871. Тэл./факс рэкламнага аддзела: (017) 3286904, 3286906
E-mail : nv@promedia.by
http://www.nv-online.info

Падпісны індэкс: 63222

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб рэгістрацыі перыядычнага выдання №246 ад 10 кастрычніка 1996 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні РУП «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 4.05.2009 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж: 21 360 экз. Заказ №2328.